

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků se zrakovým postižením

zpracovaný podle RVP pro obor vzdělávání základní škola speciální

**Škola Jaroslava Ježka
Základní škola speciální pro zrakově postižené**

Školní vzdělávací program byl vydán ředitelem školy (§3, odst.3 zák.č.561/2004 Sb. v platném znění - školský zákon) pod č.j. ŠJJ/167/2017 s účinností od 1.9.2017.

Školní vzdělávací program byl projednán a pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků byla schválena Školskou radou Školy Jaroslava Ježka dne 22.3. 2017 (§ 168, odst.1 písm.a) a d) zák. 561/2004 Sb. v platném znění – školský zákon).

Aktualizace k 1. 9. 2021

**PaedDr. Martina Helešicová
ředitelka školy**

OBSAH:

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	7
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	8
2.1. Historie.....	8
2.2. Vybavení školy.....	8
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	9
2.4. Dlouhodobé projekty	10
2.5. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty.....	10
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	11
3.1. Zaměření školy	11
3.2. Zabezpečení výuky žáků s kombinovaným postižením	11
4.1. Výchovné a vzdělávací strategie	12
4.1.1. Kompetence k učení.....	12
4.1.2. Kompetence k řešení problémů	13
4.1.3. Kompetence komunikativní	13
4.1.4. Kompetence sociální a personální.....	14
4.1.5. Kompetence občanské.....	14
4.1.6. Kompetence pracovní	14
4.2. Začlenění průřezových témat	15
5. UČEBNÍ PLÁN	17
5.2. Poznámky k učebnímu plánu:	19

1. stupeň základního vzdělávání	20
2. stupeň základního vzdělávání	20
6. UČEBNÍ OSNOVY	21
6.1. Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace	21
6.1.1. Vyučovací předmět: Čtení	21
6.1.2. Vyučovací předmět: Psaní.....	53
6.1.3. Vyučovací předmět: Řečová výchova.....	77
6.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	85
6.2.1. Vyučovací předmět: Matematika	85
6.3. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie.....	110
6.3.1. Vyučovací předmět: Informatika	110
6.4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	113
6.4.1. Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět.....	113
6.5. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	140
6.5.1. Vyučovací předmět: Člověk a společnost	140
6.6. Vzdělávací oblast : Člověk a příroda	151
6.6.1. Vyučovací předmět: Člověk a příroda	151
6.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura	161
6.7.1. Vyučovací předmět: Hudební výchova	161
6.7.2. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova.....	172
6.8. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví.....	176
6.8.1. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví.....	176
6.8.2. Vyučovací předmět: Tělesná výchova	180
6.9. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	183

6.9.1. Vyučovací předmět: Praktické činnosti	183
6.10. Předměty speciálně pedagogické péče a volitelné předměty.....	198
6.10.1. Vyučovací předmět: Prostorová orientace a samostatný pohyb, technika chůze s bílou holí	198
6.10.2. Vyučovací předmět: Zraková terapie	200
6.10.3. Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova	201
6.10.4. Vyučovací předmět: Logopedická péče	204
6.10.5. Vyučovací předmět: Muzikoterapie.....	207
6.10.6. Vyučovací předmět: Tyflopédická péče	208
6.11. Volitelné předměty	213
6.11.1. Vyučovací předmět: Anglický jazyk.....	213
7. DÍL II – VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI	215
7.1 Výchové a vzdělávací strategie	215
8. UČEBNÍ PLÁN	217
8.1. Tabulace učebního plánu	217
8.2. Poznámky k učebnímu plánu:	218
9. UČEBNÍ OSNOVY	219
9.1. Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace	219
9.1.1. Vyučovací předmět: Rozumová a komunikační výchova	219
9.2. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	223
9.2.1. Vyučovací předmět: Smyslová výchova	223
9.3. Vzdělávací oblast: Umění a kultura	227
9.3.1. Vyučovací předmět: Hudebně - pohybová výchova	227
9.4. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví.....	230
9.4.1. Vyučovací předmět: Kondiční tělesná výchova.....	230

9.5. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	5
9.5.1. Vyučovací předmět: Praktické a výtvarné činnosti	5
 10. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	251
10.1. Pravidla pro hodnocení žáků	2519
10.2. Autoevaluace školy	254

1. Identifikační údaje

Název školy:

Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola, praktická škola a základní umělecká škola pro zrakově postižené

Adresa: Praha 1, Loretánská 19 a 17, PSČ 118 00

Telefon: 220 51 52 64

Telefon na Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené: 220 51 44 81

Fax: 220 51 51 24

E-mail: info@skolaji.cz

www.skolaji.cz

Zřizovatel školy: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha 1

Ředitelka školy: PaedDr. Martina Helešicová

IČO: 48 13 45 46

IZO: 110 036 166

REDIZO: 600020746

Používané zkratky:

CNS – centrální nervová soustava

ICT – Informační a komunikační technologie

LMP – lehké mentální postižení

IVP – individuální vzdělávací plán

ŠJJ – Škola Jaroslava Ježka

ŠVP – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků se zrakovým postižením

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

ŠR – Školská rada Školy Jaroslava Ježka

SPC – Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené

ŠPP – Školní poradenské pracoviště

TZP – těžké zrakové postižení

ŠVP ZŠS – Školní vzdělávací program pro základní školu speciální pro zrakově postižené

2. Charakteristika školy

2.1. Historie

Škola byla založena v roce 1807 pod názvem Soukromý ústav pro slepé děti a na oči choré v č.p. 178, Loretánská ulice č. or. 11. V r. 1837 byl tento objekt prodán a nově zakoupen Vrbovský palác č.p. 104, č.or.19 a v roce 1887 tzv. dům U Kanónu č. p. 103, č.or.17. Soukromý ústav byl založen jako osmý výchovný a vzdělávací ústav v Evropě a zaměřoval se především na výuku čtení, psaní, počtů a rukodělných prací – pletení košíků, výrobu kartáčů, vyšívání atd. Ústav stále zápasil s nedostatkem peněz, a proto byla v roce 1879 výchova svěřena řádu Milosrdných sester svatého Karla Boromejského, který patřil pod Strahovské opatství. Řádové sestry pracovaly zdarma a výrazně změnily i obsah vzdělávání. Důraz byl kladen na hudbu, především liturgickou, a na výuku náboženství. Od roku 1914 do roku 1921 byl žákem školy hudební skladatel Jaroslav Ježek. V roce 1948 byla na ústav uvalena národní správa a ústav byl změněn na základní a zvláštní školu. Postupně vznikla ještě mateřská škola, praktická škola (1997), základní umělecká škola (2008) a základní škola speciální (2012) – všechny pro zrakově postižené. V průběhu celé historie se měnily názvy školy resp. ústavu a měnilo se složení žáků s ohledem na stupeň zrakového postižení. V současné době jsou ve škole žáci všech stupňů postižení zraku. Většina z nich jsou zcela nevidomí žáci a žáci se zbytky zraku, kteří pracují bodovou technikou čtení a psaní. Školu navštěvují i žáci, kteří mají kromě zrakového postižení i postižení mentální. Žáci s LMP jsou od 1.9.2016 vzdělávání podle stejného ŠVP jako žáci bez mentálního postižení (ŠVP pro ně obsahuje doporučená minima učiva v jednotlivých předmětech). Žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením je určen tento ŠVP ZŠS. Od školního roku 2012/2013 jsou podle něj vzdělávání žáci se středně těžkým mentálním postižením a od školního roku 2017/2018 žáci s těžkým mentálním postižením (popř. dalším postižením).

2.2. Vybavení školy

ŠJJ se nachází v historické části Prahy na Hradčanech. Je umístěna ve dvou budovách, které jsou chráněny podle zákona o památkové péči, leží v ochranném území Pražského hradu a na území Pražské památkové rezervace. Dalšími nemovitostmi jsou dvě zahrady. Jednu využívají především mladší děti a druhou větší zahradu – hřiště – využívají všichni žáci školy.

Ve škole je k dispozici čtrnáct učeben pro kmenové třídy, dále odborné učebny - školní dílna, keramická dílna, cvičný byt, učebna přírodních věd, učebna zrakové terapie, učebna výtvarné výchovy, tři učebny ICT, dvě učebny na výuku hudby a tělocvična. K dispozici jsou kabinety – sbírky – hudební nástroje, přírodopis a fyzika, dějepis a zeměpis, audiotechnika, optické pomůcky, prostorová orientace a samostatný pohyb, školní kuchyňka, tělesná výchova, matematika, elektronické pomůcky, elementární pomůcky, hudební nástroje a hudebniny, speciální pomůcky, školní dílna. Škola má knihovnu, ve které je učitelská i žákovská knihovna. Součástí žákovské knihovny je černotisková, bodová a zvuková beletrie. Ve skladu učebnic jsou černotiskové i bodové učebnice. V budově je také místnost pro archiv. V listopadu 2010 bylo ve škole otevřeno muzeum, jehož část slouží jako depozitář historických speciálních pomůcek. Část budovy využívá speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené, internát pro mimopražské děti, školní družina, školní klub a školní jídelna.

V roce 1993 - 1997 se uskutečnila rozsáhlá rekonstrukce, která udělala z budov moderní školu. Jsou zde dostatečně velké prostory a uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem zrakově postižených žáků. Interiér je upraven bezbariérově pro osoby se zrakovým postižením a velká část budovy i pro osoby s tělesným postižením. Osvětlení učeben má optimální intenzitu pro zrakově postižené s možností regulace. Každý žák ve třídě má své speciálně vytvořené pracovní místo s ohledem na druh a stupeň svého zdravotního postižení. Nejobvyklejším pracovním místem je speciální lavice se sklopnou deskou pro zrakově postižené, vyrobená podle návrhu pedagogů ŠJJ. Podle potřeby jsou lavice vybaveny lokálním osvětlením. Žáci mohou využívat televizní lupu, případně PC. Osvětlení, výška lavice, židle a další aspekty se řídí hygienickými normami. Kontrastními barvami jsou zvýrazněny zárubně, případně dveře, kliky, vypínače a zásuvky. Kontrastně jsou zvýrazněny i prvky v koupelnách a WC (např. bílá WC mísa – tmavý kryt WC mísy, bílá WC mušle - tmavý dlaždicový obklad, bílý dlaždicový obklad – tmavé umyvadlo atd.). Třídy ZŠS jsou vybaveny pro péči o imobilní žáky (matrace na zemi, obložení stěn umožňující zavěšování stimulačních pomůcek, závěsná houpací, kuchyňská linka a zázemí pro stravování v prostorách třídy, koupelna s bezbariérovým vybavením).

Všechny komunikační prostory a únikové východy jsou uvolněné a průchodné z důvodu bezpečnosti žáků v případě jakékoli havárie. Hasicí přístroje jsou umístovány do nik nebo koutů, aby nedošlo k úrazu hlavy. Vyčnívající a zavěšené předměty jsou přirozeně nebo uměle protaženy až k zemi. Ve sprchách je automatický směšovač teplé i studené vody. Okna jsou v dolní části opatřena svislými mřížemi. To vše zvyšuje bezpečnost zrakově postižených žáků.

Prostory budov bezprostředně navazují na školní zahradu. Ta je vybavena tak, aby umožňovala rozmanité aktivity mladších dětí a žáků s kombinovaným postižením (pískoviště, houpací, klouzačka). Část zahrady je využívána pro pěstitelské práce v praktických činnostech a výuku přírodopisu. Zahradu je opatřena hygienickým zařízením. Plot zahrady je sestaven ze svislých tyčí a je dostatečně vysoký, aby nemohlo dojít k pádu a následnému úrazu. Druhá školní zahrada je umístěna na protější straně Loretánské ulice a využívá se především k výuce tělesné výchovy a k mimovyučovacími aktivitám. Je vybavena průlezkami, houpacími, zahradním nábytkem a dřevěným zahradním domkem, ve kterém jsou umístěna dvoukola – tandemy, koloběžky, zahradní nářadí a část tělocvičného náčiní.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělání pedagogů (učitelů a asistentů pedagoga) se řídí požadavky zákona o pedagogických pracovnících a příslušnými prováděcími předpisy. Ve třídě pracuje učitel a podle potřeby asistent pedagoga. Předpokladem k výkonu práce učitele ve ŠJJ je vysokoškolské vzdělání v oblasti speciální pedagogiky – učitelství. Pokud učitelé nemají státní zkoušku z tyflopédie, vytvoří jim vedení školy podmínky ke studiu tohoto oboru v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Část učitelů – speciálních pedagogů se specializuje příslušným vysokoškolským nebo akreditovaným studiem k výuce speciálních předmětů. Patří mezi ně prostorová orientace, samostatný pohyb a technika chůze s bílou holí, zraková terapie, logopedická péče, tyflopedická péče, ICT pro zrakově postižené, sporty pro zrakově postižené, muzikoterapie. Úspěšná práce učitele ve ŠJJ vyžaduje nejen obecné

speciálně pedagogické vzdělání, ale také úzkou specializací a letitou praxí. Učitelky ZŠ speciální absolvovaly kurz bazální stimulace a manipulace s imobilním klientem.

Vedení školy tvoří ředitel, zástupkyně ředitele, vedoucí vychovatelka, vedoucí SPC, vedoucí ekonomického a správního oddělení a vedoucí školní jídelny. Počet pedagogů – učitelů, vychovatelů a asistentů pedagoga je závislý na počtu a stupni postižení žáků.

2.4. Dlouhodobé projekty

V rámci speciální péče a rozšířené výuky byly vytvořeny projekty, podle kterých se postupuje v základní škole. Je to projekt výuky prostorové orientace, samostatného pohybu a techniky chůze s bílou holí, projekt výuky tyflopedické péče, projekt zrakové terapie a zejména pro žáky s mentálním postižením projekt muzikoterapie. Tyto projekty by měly umožnit žákům co největší samostatnost v budoucím životě a zařazení do běžného života. Přiměřeně svým možnostem jsou do projektů zapojováni žáci s těžším mentálním postižením. Pro daný školní rok může být nabídka rozšířena dle aktuální skladby žáků a možností školy a je pak zajištěna externími organizacemi (např. canisterapie, hipoterapie)

Všichni žáci základní školy a dle individuálních možností i žáci ZŠ speciální se také pravidelně zapojují do dlouhodobých školních tematicky zaměřených projektů.

2.5. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty

Škola se snaží, aby ve vztazích mezi rodiči a pedagogy panovala oboustranná důvěra, vstřícnost a spolupráce na základě partnerství. Zákonným zástupcům žáků s postižením zraku poskytuje potřebnou odbornou a morální podporu. Pedagogové sledují konkrétní potřeby žáků resp. rodin. Pokud se vyskytnou problémy, konzultují je s psychologem školy nebo dalšími členy ŠPP. Pedagogové jednají se zákonnými zástupci ohleduplně, taktně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Zákonní zástupci mají možnost se podílet na dění ve škole. Jsou pravidelně seznamováni s činností školy. Pedagogové pravidelně informují zákonné zástupce o vývoji žáka a společně s nimi se domlouvají na postupu při jeho výchově a vzdělávání. Škola nabízí rodičům poradenský servis o dostupných speciálních pomůckách, o metodách vzdělávání žáka s postižením zraku. Školní zdravotní sestra zprostředkovává vyšetření u oftalmologa, pediatra, stomatologa.

Při ŠJJ pracuje Spolek rodičů Jaroslava Ježka, Školská rada a Sdružení pro tyflosturistiku. Spolek rodičů se podílí na zajištění některých akcí a oslav významných dnů pro žáky školy (mikulášská nadílka, vánoční slavnost, Den nevidomých, Den dětí, škola v přírodě, třídní školní výlety apod.). Povinnosti Školské rady jsou stanoveny příslušnými ustanoveními školského zákona, především však projednává zásadní koncepční materiály a zásadní směr vývoje školy. Sdružení pro tyflosturistiku tvoří většinou studenti pedagogické fakulty, případně jiných vysokých škol, kteří pro žáky školy připravují pravidelné schůzky, víkendové a prázdninové pobyty v přírodě.

Škola Jaroslava Ježka je fakultní školou Pedagogické fakulty UK Praha. Pracovníci školy mají velmi úzké kontakty s organizacemi, které sdružují nebo podporují zrakově postižené. Jsou to např. Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Rehabilitační a rekvalifikační středisko pro později osleplé Dědina, raná péče EDA, Asociace rodičů a přátel zrakově postižených dětí. Knihovna a tiskárna K. E. Macana, nadační fond Českého rozhlasu Světluška. Úzké profesní vazby mají se sesterskými školami pro zrakově postižené v Praze, Plzni, Brně, Olomouci, Opavě a SPC pro zrakově postižené v Liberci a Českých Budějovicích.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

ZŠ speciální se zaměřuje na edukaci žáků se zrakovým postižením v kombinaci s mentálním popř. dalším postižením. Ve výchovně vzdělávacím procesu si žáci osvojují základní vědomosti a dovednosti, klademe důraz na výuku speciálních dovedností, vytváření návyků potřebných k orientaci v okolním světě, na dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob, na vypěstování návyků sebeobsluhy, vytváření dovedností používat předměty denní potřeby. Rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků je založené na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností. Škola poskytuje žákům základy vzdělání.

3.2. Zabezpečení výuky žáků s kombinovaným postižením

Všichni žáci naší ZŠS mají kombinované zrakové a mentální postižení. Většina z nich však má další postižení (porucha autistického spektra, těžké vady řeči, tělesné postižení, sluchové postižení apod.) a různá zdravotní omezení a znevýhodnění (epilepsie, alergie atd.). Při vzdělávání těchto žáků využívají pedagogové školy možnosti konzultací se speciálně pedagogickými centry příslušného zaměření popř. s jinými pracovišti zabývajícími se vzděláváním žáků s daným postižením (např. Jedličkův ústav). Připravují se studiem příslušné odborné literatury a účastí na seminářích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve spolupráci s vedením školy zajišťují speciální kompenzační, reedukační a zdravotnické pomůcky nejen pro zrakově postižené. Na doporučení poradenského zařízení pomáhá ve třídě další asistent pedagoga popř. i osobní asistent zajištěný zákonnými zástupci žáka. Učitelé většinou připravují vlastní učební materiály. Učební postupy a metody pedagogové přizpůsobují typu a stupni postižení. Průběžně sledují vývoj každého žáka a společně se školní psychologkou upřesňují diagnostiku žáka. Při evaluaci a klasifikaci přihlížejí k možnostem žáka v závislosti na typu a stupni postižení. Rodinám žáků se sociálním znevýhodněním je dle potřeby poskytována poradenská péče sociální pracovnice školy, školní psychologka a výchovné poradkyně. V případě potřeby jsou žákům a jejich zákonným zástupcům zprostředkována přímá jednání s příslušnými orgány a organizacemi (úřady sociální péče, dětské domovy, úřady práce apod.). Žákům s jiným rodným jazykem může škola poskytnout rozšířenou výuku českého jazyka (zejména řečovou výchovu, čtení a psaní).

Péče o žáky zahrnuje:

- Péči v oblasti výchovy a vzdělávání, kde se jedná o zpracování individuálního plánu pro každého žáka a speciální vzdělávací metody zaměřené na rozvoj kompenzačních smyslů a jejich využití při poznávání, dále využití všech možností právního rámce a to zejména organizační opatření (organizace docházky do školy, přizpůsobení učebního plánu, obsahu a rozsahu učiva speciálním edukačním potřebám).
- Snížení počtu žáků ve třídě, přítomnost asistenta pedagoga ve výuce (popř. osobního asistenta) podle potřeby.
- Slovní hodnocení žáků na vysvědčení.
- Možnost zařazení předmětů speciální péče do výuky podle individuálních potřeb jednotlivých žáků – prvky prostorové orientace a samostatného pohybu a techniky chůze se slepeckou holí, zraková terapie, tyflopédická péče, logopedická péče, muzikoterapie, canisterapie popř. další.
- Nabídku speciálních didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek (upravené nebo zcela speciální didaktické pomůcky), poskytování učebních textů a reliéfních obrázků.
- Poradenskou péči SPC, která obsahuje poradenské a další služby speciálních pedagogů – tyflopedů, výchovného poradce, školní psycholožky, sociální pracovníce.
- Zdravotní péči – ve škole pracuje zdravotní sestra, která zajišťuje preventivní péči u odborných lékařů (oftalmologie, stomatologie), řeší akutní stavy (nemoc, úraz), u internátních žáků má na starost jejich medikaci a případná rehabilitační cvičení.
- Odstranění architektonických bariér, které umožňuje celá řada speciálních úprav interiéru, které zvyšují samostatnost a soběstačnost zrakově postižených i bezpečnost jejich pohybu.

4. Díl I. – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

4.1. Výchovné a vzdělávací strategie

4.1.1. Kompetence k učení

Ověřujeme, zda žáci porozuměli probírané látce, a to významu slov a myšlenkám.

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru.

Vyrábíme vlastní reliéfní obrázky, modely, pomůcky pro názorné přiblížení učební látky, texty v bodovém písmu a zvětšené černotiskové texty.

Snažíme se o zvládnutí základů čtení, psaní a počítání.

Motivujeme žáky pomocí praktických činností.

Poskytujeme vychovatelům a rodičům metodické pokyny k procvičování a upevňování získaných vědomostí a dovedností a jejich využívání v praxi.

Ve výuce používáme co nejvíce předmětů z běžného života.

Zapojujeme žáky do soutěží na úrovni třídy, školy a více škol.

Učíme žáky maximální samostatnosti, schopnosti bezpečně se přemisťovat k určitým cílům s využitím ostatních smyslů.

Vedeme žáky k experimentování a radosti z pohybu formou her a nových podnětů (netradiční pomůcky, hry v přírodě). Učíme žáky vhodně relaxovat.

4.1.2. Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky přiměřeně ke svým možnostem překonávat problémy.

Pomáháme jim řešit známé situace na základě nápodoby.

Podporujeme samostatnost při řešení problému.

Zadávat žákům přiměřeně obtížné úkoly.

Upozorňujeme žáky na problémové jevy a situace; učíme je řešit je s pomocí naučených stereotypů.

Problémy přirovnáváme podle podobnosti k těm, které už žáci zažili a mají s nimi zkušenosti.

Učíme žáky řešit problémy spojené s jejich zdravotním postižením využíváním ostatních smyslů.

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. problémové hry, ve kterých se žáci učí řešit reálné problémy (požádat o pomoc, odmítnout pomoc, reagovat na obtěžování).

Učíme žáky vyrovnat se s případným nezdarem, povzbuzujeme je a motivujeme k vytrvalosti při řešení problému.

Využíváme pobyty mimo školu k procvičení modelových situací z mimoškolního prostředí.

4.1.3. Kompetence komunikativní

Učíme žáky pravidlům komunikace, nejlépe formou her (mluví vždy jeden, zřetelná mluva čelem k naslouchajícímu, umění naslouchat).

Rozvíjíme slovní komunikaci žáků s druhými lidmi přiměřeně jejich schopnostem. Vybavujeme žáky komunikačními dovednostmi (požádat o pomoc či ji odmítnout, vyřizování vzkazů).

Snažíme se, aby žáci porozuměli sdělení a reagovali na něj.

Učíme žáky vhodným způsobem sdělovat své zkušenosti, vyjadřovat své pocity a nálady.

Učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků.

Vedeme žáky k odstraňování slepeckých zlovyků.

Snažíme se, aby naši žáci měli možnost komunikovat s postiženými z jiných škol i s intaktní veřejností.

4.1.4. Kompetence sociální a personální

Učíme žáky orientovat se v prostředí, ve kterém žijí.

Na úrovni žáků vysvětlujeme pravidla chování uvedená ve školním řádu.

Vedeme žáky k respektování pravidel chování ke spolužákům a dospělým.

Vedeme žáky k tomu, aby oceňovali práci ostatních (proč a jak to mají / mohou dělat).

Učíme žáky nabídnout spolužákovi pomoc, řešit situace při překonávání překážek a sporů mezi lidmi, ale také vnímat nespravedlnost a šikanu.

Žáky se zbytky zraku a slabozraké vedeme k optimálnímu využívání zraku důsledným používáním lavic se sklopnou deskou, centrálního i lokálního osvětlení pracovního místa, zvětšených textů a obrázků, televizních lup a dalších optických pomůcek.

Vychovatelky ve školní družině, školním klubu a internátu vedou osobní záznamy žáků o dosažené kompetenci samostatnosti a soběstačnosti, o ověřování základních dovedností a znalostí v oblasti sebeobsluhy.

Poskytujeme žákům příležitosti k tomu, aby si osvojili dovednosti vyjadřovat své požadavky, potřeby, žádost o pomoc, poděkování.

4.1.5. Kompetence občanské

Vedeme žáky k využívání osvojených dovedností a návyků k zapojení do společnosti.

Učíme žáky smyslu pro spravedlnost a odmítavému postoji k násilí.

Učíme žáky nezneužívat své postižení.

Klademe důraz na respektování individuálních rozdílů mezi žáky - národnostních, zdravotních, sociálních i kulturních.

Vytváříme dostatek příležitostí k poznávání kulturních a historických památek; využíváme k tomu i výhodnou polohu školy.

Učíme žáky vhodnému chování na kulturních akcích.

Vedeme žáky k ochraně osobního a společného majetku a k respektování cizí práce, např. práce spolužáka.

Vedeme žáky k třídění odpadu do nádob umístěných ve škole.

Vysvětlujeme žákům, že svým chováním reprezentují komunitu zrakově postižených a vytvářejí ve společnosti názor na lidi se zrakovým i jiným postižením.

4.1.6. Kompetence pracovní

Pěstujeme u žáků schopnost samostatného pohybu, prostorové orientace a pořádku v makroprostoru i mikroprostoru.

Vedeme žáky k zvládnutí sebeobsluhy. Hledáme co nejvhodnější postupy pro každou činnost (oblékání, hygiena, stolování, domácí práce atd.) a učíme jim žáky i jejich rodiče.

Snažíme se posilovat volní vlastnosti, soustředění na pracovní výkon a vytrvalost při jeho plnění.

Podněcujeme žáky k samostatné práci podle naučeného pracovního postupu.

Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce, a to i s ohledem na postižení žáků.

Poznáváním a prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku.

Seznamujeme žáky i rodiče se speciálními pomůckami, které umožňují dosáhnout co nejvyšší míru samostatnosti zrakově postižených a učíme je používat v každodenním životě. (Učitelé sledují odbornou literaturu, nabídky výrobců speciálních i běžných pomůcek, spolupracují se SPC.)

Učíme žáky plnit jednoduché zadané úkoly podle instrukcí.

Vedeme žáky k vyrovnávání se s handicapem tak, aby dosáhli maximální možné míry samostatnosti a zapojení do společenského života.

4.2. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova										
Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Rozvoj schopností poznávání	Čt, Ps, M, Hv, Čs, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Čs, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Čs, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Čs, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Čs, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Čs, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp, Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp, Tv
Sebepoznání a sebepojetí	Řv, Hv, Čs, Tv	Řv, Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Člpř, Člsp, Tv	Hv, Člpř, Člsp, Tv	Hv, Člpř, Člsp, Tv, Vz	Hv, Člpř, Člsp, Tv, Vz
Seberegulace a seberealizace sebeorganizace	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv	Hv, Pč, Vv, Tv, Vz	Hv, Pč, Vv, Tv, Vz
Psychohygiena	Čt, Ps, Pč	Čt, Ps, Pč	Čt, Ps, Pč	Řv, Pč	Řv, Pč	Řv, Pč	Čt, Řv, Pč	Čt, Řv, Pč	Čt, Řv, Pč, Vz	Čt, Řv, Pč, Vz
Sociální rozvoj										
Mezilidské vztahy	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Hv, Čs, Tv	Čt, Řv, Člsp, Hv, Tv	Čt, Řv, Člsp, Hv, Tv	Čt, Řv, Člsp, Hv, Tv, Vz	Čt, Řv, Člsp, Hv, Tv, Vz
Komunikace	Čt, Ps, Řv, Hv, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Člsp, Člpř, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Člsp, Člpř, Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Člsp, Člpř, Inf, Tv, Vz	Čt, Ps, Řv, Hv, Člsp, Člpř, Tv, Vz
Spolupráce a soutěživost	M, Hv, Tv	M, Hv, Tv	M, Hv, Tv	M, Čt, Hv, Řv, Vv, Tv	M, Čt, Hv, Řv, Vv, Tv	M, Čt, Hv, Řv, Vv, Tv	M, Čt, Ps, Hv, Řv, Člsp, Vv, Tv	M, Čt, Ps, Hv, Řv, Člsp, Vv, Tv	M, Čt, Ps, Hv, Řv, Člsp, Vv, Tv	M, Čt, Ps, Hv, Řv, Člsp, Vv, Tv
Morální rozvoj										

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Čs,	Čs	Čs	Člsp, Člpř	Člsp, Člpř	Člsp, Člpř, Vz	Člsp, Člpř, Vz
Hodnoty, postoje, praktická etika							Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv	Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv	Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv	Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv
Výchova demokratického občana										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Občanská společnost a škola	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs				
Multikulturní výchova										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Kulturní difference									Aj	Aj
Enviromentální výchova										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ekosystémy	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp
Základní podmínky života							Člpř	Člpř	Člpř	Člpř
Lidské aktivity a problémy životního prostředí							Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp
Vztah člověka k prostředí	Pč	Pč	Pč	Pč, Vv	Pč, Vv	Pč, Vv	Člpř, Člsp, Pč, Vv	Člpř, Člsp, Pč, Vv	Člpř, Člsp, Pč, Vv	Člpř, Člsp, Pč, Vv
Mediální výchova										
Tématické okruhy receptivních činností	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vnímání mediálních sdělení	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Hv	Hv	Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv, Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv
Fungování a vliv medií ve společnosti	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv

Vysvětlivky zkratk:

Čt – Čtení, Ps – Psaní, Řv – Řečová výchova, M – Matematika, Čs – Člověk a jeho svět, Člpř – Člověk a příroda, Člsp – Člověk a společnost, Hv – Hudební výchova, Vv – Výtvarná výchova, Pč – Praktické činnosti, Tv – Tělesná výchova, Vz – Výchova ke zdraví, Aj – Anglický jazyk, Inf - Informatika

5. Učební plán

5.1. Tabulace učebního plánu

Učební plán pro 1. stupeň										
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník						Celkem předměty	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.	6.		
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	2	2	3	3	3	3	16	2
	Psaní	Psaní	2	2	2	2	2	2	12	
	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12	
Matematika a její aplikace		Matematika	2	2	2	2	2	2	12	
Informační a komunikační technologie		Informatika	-	-	-	-	1	1	2	
Člověk a jeho svět		Člověk a jeho svět	3	3	3	3	2	2	16	
Člověk a společnost		Člověk a společnost	-	-	-	-	-	-	-	
Člověk a příroda		Člověk a příroda	-	-	-	-	-	-	-	
Umění a kultura		Hudební výchova	2	2	2	2	2	2	18	
		Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1		
Člověk a zdraví		Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	-	-	
		Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	18	
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	3	3	3	4	4	4	21	
Tyflopedická péče			1	1	1	1	1	1	6	6

Předměty speciálně pedagogické péče, posílení některého předmětu	*	2						2	2
Celková povinná časová dotace		21	21	22	23	23	23	135	10

Učební plán pro 2. stupeň								
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem předměty	Z toho *DČD
			7.	8.	9.	10.		
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	3	3	3	3	12	
	Psaní	Psaní	2	2	2	2	8	1
	Řečová výchova	Řečová výchova	1	1	1	1	4	
Matematika a její aplikace		Matematika	3	3	3	3	12	
Informační a komunikační technologie		Informatika	1	1	1	1	4	
Člověk a jeho svět			-	-	-	-	-	
Člověk a společnost		Člověk a společnost	2	2	2	2	8	
Člověk a příroda		Člověk a příroda	3	3	3	3	12	
Umění a kultura		Hudební výchova	1	1	1	1	8	
		Výtvarná výchova	1	1	1	1		
Člověk a zdraví		Výchova ke zdraví	-	-	1	1	2	
		Tělesná výchova	3	3	3	3	12	
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	5	5	6	6	22	
Tyflopedická péče			1	1	1	1	4	4
Předměty speciálně pedagogické péče, volitelné předměty, posílení některého předmětu		*	6				6	6
Celková povinná časová dotace			26	26	28	28	114	11

5.2. Poznámky k učebnímu plánu:

- Učební plán je desetiletý podle § 46 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění - Školský zákon.
- První období zahrnuje 1. až 3. ročník a druhé období 4. až 6. ročník.
- Třídní učitel zaznamenává v dokumentaci každého žáka v jednotlivých ročnících výběr volitelných předmětů a předmětů speciálně pedagogické péče v rámci disponibilní časové dotace. Ve třídě jsou většinou žáci z více ročníků a předměty se mohou lišit.
- * = Vyučovací předmět bude zvolen v ročníku podle individuálních potřeb jednotlivých žáků ze seznamu předmětů speciálně pedagogické péče, volitelných předmětů nebo bude podle potřeb žáků posílen některý povinný vyučovací předmět.

Předměty speciálně pedagogické péče:

Prostorová orientace a samostatný pohyb

Zraková terapie
Logopedická péče
Zdravotní tělesná výchova
Muzikoterapie

Volitelné předměty:
Anglický jazyk

1. stupeň základního vzdělávání

- Vyučovací předměty Čtení, Psaní a Řečová výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah těchto předmětů je realizován na 1. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících.
- Vyučovací předmět Matematika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vzdělávací obsah předmětu Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Vyučovací předmět Informatika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a je realizován 5. a 6. ročníku základního vzdělávání.
- Vyučovací předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací obsah těchto předmětů je na 1. stupni základního vzdělávání realizován ve všech ročnících.
- Vyučovací předmět Tělesná výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a jeho vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.
- Vyučovací předmět Praktické činnosti byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a jeho vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.
- Z disponibilní časové dotace byl vytvořen předmět Tyflopédická péče, který je vyučován 1 hodinu týdně ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.
- Týdenní počet hodin předmětů speciálně pedagogické péče není rozdělen do jednotlivých ročníků a bude zvolen dle individuálních potřeb žáků tak, aby byl na 1. stupni realizován.

2. stupeň základního vzdělávání

- Vyučovací předměty Čtení, Psaní a Řečová výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah těchto předmětů je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících. Předmět Psaní je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět Matematika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vzdělávací obsah předmětu Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

- Vyučovací předmět Informatika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících.
- Vyučovací předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací obsah těchto předmětů je na 2. stupni základního vzdělávání realizován ve všech ročnících.
- Vyučovací předmět Tělesná výchova a Výchova ke zdraví byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících. Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví je realizován v 9. a 10. ročníku základního vzdělávání.
- Vyučovací předmět Praktické činnosti byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a jeho vzdělávací obsah je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících.
- Z disponibilní časové dotací byl vytvořen předmět Tyflopedická péče, který je vyučován 1 hodinu týdně ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání.
- Týdenní počet hodin předmětů speciálně pedagogické péče a volitelných předmětů není rozdělen do jednotlivých ročníků a bude zvolen dle individuálních potřeb žáků tak, aby byl na 2. stupni realizován.

6. Učební osnovy

6.1. Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace

Obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace se realizuje v oborech Čtení, Psaní a Řečová výchova.

6.1.1. Vyučovací předmět: Čtení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Čtení

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Cílem čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním s přihlédnutím k celkovému zdravotnímu postižení. K výuce čtení mohou být používány alternativní metody výuky.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace (1. – 3. ročník)
Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost (4. – 6. ročník)

- Mediální výchova - Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (1. – 3. ročník)
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (4. – 6. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka čtení probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. Pro každého žáka vypracovává třídní učitel na daný školní rok (popř. kratší období) individuální vzdělávací plán.

K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky. U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce čtení speciální pomůcky (figurkový a kolíčkový šestibod, jednořádková tabulka, text na fólii apod.), u těchto žáků probíhá výuka čtení v Braillovo písmu. K nácviku čtení jsou využívány dětské knihy a časopisy, vhodné počítačové programy. K výuce v předmětu Čtení patří i dramatizace a návštěvy divadelních představení.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- čte slabiky a slova se známými písmeny, písmena a slova přiřadí k obrázkům nebo předmětům
- čte jednoduchou větu
- se orientuje na řádku a na stránce
- se dokáže přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky ke čtení

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj verbální projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

Žák by měl:

- dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik
- tvořit věty podle obrázků, předmětů či situace
- orientovat se na stránce i řádku
- chápat obsah krátkých vět (pro vidomé doplněných obrázkem)

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně zrakem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK		
žák by měl • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • tvořit věty podle obrázků • orientovat se na stránce i řádku • chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem • číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik	• rozvoj zrakového a sluchového vnímání • artikulační a dechová cvičení • nácvik správné tvorby hlasu • rytmižace • čtení obrázků • tvorba vět k obrázkům • seznámení s leporely, dětskými knihami • motivace ke čtení • cvičení pravolevé orientace • nácvik řazení obrázků zleva doprava • čtení obrázků v řádku • poslech a recitace říkadel a básniček doplněných obrázkem • poslech pohádek a vyprávění doplněných obrázkem • dramatizace • průpravná cvičení a hry pro zahájení výuky čtení • dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočítadel • rozlišení první hlásky ve slově • vyvození hlásky a písmene a, A s pomocí říkanky a obrázků • čtení písmene a, A ve funkci spojky mezi obrázky	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

	- vyvození hlásky a písmene i, I s pomocí říkanky a obrázků - čtení písmene i, I ve funkci spojky mezi obrázky - vyvození hlásky a písmene m, M s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s písmenem m, M - rozlišování délky samohlásek - rozlišování malých a velkých písmen	
2. ROČNÍK		
žák by měl - dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání - tvořit věty podle obrázků - orientovat se na stránce i řádku	- rozvoj zrakového a sluchového vnímání - artikulační a dechová cvičení - nácvik správné tvorby hlasu - rytmizace - čtení obrázků - čtení vět doplněných obrázky - tvorba vět k obrázkům - práce s leporely, dětskými knihami - motivace ke čtení - tvoření vět podle situačních obrázků - vyprávění jednoduchého děje podle obrázků a návodných otázek - cvičení pravolevé orientace - nácvik řazení obrázků zleva doprava - skládání obrázků podle předlohy a slovní nápovědy - čtení obrázků v řádku	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

• chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem • číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik	• nácvik vyhledávání začátku a konce stránky • poslech a recitace říkadel a básniček doplněných obrázkem • poslech pohádek a vyprávění doplněných obrázkem • dramatizace • průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení • dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočítadel • rozlišení první hlásky ve slově • vyvození hlásky a písmene e, E, u, U, o, O, l, L, v, V s pomocí říkanky a obrázků • čtení otevřených slabik • čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami • čtení psacích písmen a slabik • rozlišování malých a velkých psacích písmen • skládání slabik z písmen • skládání slov ze slabik	
3. ROČNÍK		
žák by měl • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • tvořit věty podle obrázků	• rozvoj zrakového a sluchového vnímání • artikulační a dechová cvičení • nácvik správné tvorby hlasu • rytmizace • čtení obrázků • čtení vět doplněných obrázky • tvorba vět k obrázkům	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

• orientovat se na stránce i řádku • chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem • číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik	• práce s leporely, dětskými knihami • motivace ke čtení • tvoření vět podle situačních obrázků • vyprávění jednoduchého děje podle obrázků a návodných otázek • cvičení pravolevé orientace • řazení obrázků zleva doprava • skládání obrázků podle předlohy a slovní nápovědy • čtení obrázků v řádku • nácvik vyhledávání prvního a posledního řádku na stránce • poslech a recitace říkadel a básniček doplněných obrázkem • poslech pohádek a vyprávění doplněných obrázkem • dramatizace • průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení • dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočítadel • rozlišení první hlásky ve slově • vyvození hlásky a písmene t, T, y, Y, s, S, j, J s pomocí říkanky a obrázků • čtení otevřených slabik • čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami • čtení psacích písmen a slabik • rozlišování malých a velkých psacích písmen • skládání slabik z písmen	
---	---	--

	• skládání dvojslabičných slov ze slabik	
--	--	--

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně hmatem:

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK		
Žák by měl • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • tvořit věty podle předmětů nebo situací • orientovat se na stránce i řádku • chápat obsah krátkých vět • číst otevřené slabiky	• rozvoj sluchového vnímání • artikulační a dechová cvičení • nácvik správné tvorby hlasu • rytmizace • nácvik techniky aktivního hmatání • tvořit věty při manipulaci s předměty nebo v určitých situacích • motivace ke čtení • řazení předmětů zleva doprava • chápání významu slov při manipulaci s předměty nebo při konkrétní činnosti • poslech a recitace veršů a říkadel • poslech pohádek a vyprávění • porozumění obsahu jednoduché věty • diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání – sluchová analýza a syntéza, první hláska ve slově • nácvik orientace ve zvětšeném šestibodu • čtení plného znaku	Osobnostní a sociální výchova -Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

2. ROČNÍK

Žák by měl • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • tvořit věty podle předmětů nebo situací • orientovat se na stránce i řádku • chápat obsah krátkých vět • číst otevřené slabiky	• rozvoj sluchového vnímání • artikulační a dechová cvičení • nácvik správné tvorby hlasu • rytmizace • nácvik techniky aktivního hmatání • tvořit věty při manipulaci s předměty nebo v určitých situacích • motivace ke čtení • vyprávění jednoduchého děje podle návodných otázek • vytváření věty se zadaným slovem • řazení předmětů zleva doprava • nácvik sledování linie • nácvik techniky posunu prstů po řádku, návratu zpět na začátek • nácvik otáčení stránek • chápání významu slov při manipulaci s předměty nebo při konkrétní činnosti • poslech a recitace veršů a říkadel • poslech pohádek a vyprávění • porozumění obsahu jednoduché věty • vlastní tvorba vět • diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání – sluchová analýza a syntéza, první hláska ve slově • vyvození hlásky a písmene A s pomocí říkanky	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
---	---	--

	• čtení písmene A ve funkci spojky mezi předměty • vyvození hlásky a písmene b, l, á, m • čtení jednotlivých písmen s mezerami • nácvik rozlišování a – á • analýza a syntéza otevřených slabik • rozklad slov do slabik a skládání slabik ze slov	
3. ROČNÍK		
Žák by měl • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání • tvořit věty podle předmětů nebo situací • orientovat se na stránce i řádku • chápat obsah krátkých vět	• rozvoj sluchového vnímání • artikulační a dechová cvičení • nácvik správné tvorby hlasu • rytimizace • nácvik techniky aktivního hmatání • tvořit věty při manipulaci s předměty nebo v určitých situacích • motivace ke čtení • vyprávění jednoduchého děje podle návodných otázek • vytváření věty se zadaným slovem • řazení předmětů zleva doprava • nácvik sledování linie • nácvik techniky posunu prstů po řádku, návratu zpět na začátek • nácvik otáčení stránek	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

• čist otevřené slabiky	• chápání významu slov při manipulaci s předměty nebo při konkrétní činnosti • poslech a recitace veršů a říkadel • poslech pohádek a vyprávění • porozumění obsahu jednoduché věty • vlastní tvorba vět • nácvik odpovědi celou větou • diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání – sluchová analýza a syntéza, první hláska ve slově • čtení jednotlivých písmen s mezerami • analýza a syntéza otevřených slabik • rozklad slov do slabik a skládání slabik ze slov • vyvození hlásky a písmene k, u, p, e • procvičování rozlišování délky samohlásek	
---	--	--

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

žák by měl

zvládat čtení probraných písmen

rozlišit stejně znějící slova různého významu

umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek

orientovat se ve větě
číst s porozuměním jednoduché věty
přednášet krátké říkanky a básničky

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně zrakem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ROČNÍK		
žák by měl • zvládat čtení probraných písmen • rozlišit stejně znějící slova různého významu • umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek • orientovat se ve větě	• upevňování čtení slov z probraných písmen • průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení • vyvození hlásky a písmene p, P, n, N, š, Š, d, D s pomocí říkanky a obrázků • čtení otevřených slabik • čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou • čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými slabikami • čtení psacích písmen a slabik • rozlišování malých a velkých psacích písmen • skládání slabik z písmen • skládání dvojslabičných a trojslabičných slov ze slabik • nácvik sluchové diferenciacce • analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky • rozlišení první a poslední hlásky ve slově • poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek a obrázků	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

• číst s porozuměním jednoduché věty • přednášet krátké říkanky a básničky	• práce s knihami pro děti a dětskými časopisy • určení začátku a konce věty • určení počtu slov ve větě • tvorba jednoduchých vět • čtení jednoduchých vět • odpovědi na otázky k přečteným větám, textům • poslech říkanek a básniček • recitace říkanek a básniček	
5. ROČNÍK		
žák by měl • zvládat čtení probraných písmen • rozlišit stejně znějící slova různého významu • umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek • orientovat se ve větě	• upevňování čtení slov z probraných písmen • průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení • vyvození hlásky a písmene z, Z, k, K, b, B, c, C, ou, au s pomocí říkanky a obrázků • čtení otevřených slabik • čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou • čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami • čtení psacích písmen a slabik • rozlišování malých a velkých psacích písmen • skládání slabik z písmen • skládání dvojslabičných a trojslabičných slov ze slabik • sluchová diferenciací slov • analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky • rozlišení první a poslední hlásky ve slově	Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

• číst s porozuměním jednoduché věty • přednášet krátké říkanky a básničky	• poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek a obrázků • práce s knihami pro děti a dětskými časopisy • určení začátku a konce věty • určení počtu slov ve větě • vyhledávání slova ve větě • tvorba jednoduchých vět • čtení jednoduchých vět • odpovědi na otázky k přečteným větám, textům • nácvik tichého čtení • poslech říkanek a básniček • recitace říkanek a básniček	
6. ROČNÍK		
žák by měl • zvládat čtení probraných písmen	• upevňování čtení slov a vět z probraných písmen • průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení • vyvození hlásky a písmene r, R, č, Č, h, H, ž, Ž s pomocí říkanky a obrázků • čtení otevřených slabik • čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou • čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami • čtení psacích písmen a slabik • rozlišování malých a velkých psacích písmen • skládání slabik z písmen	Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

• rozlišit stejně znějící slova různého významu • umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek • orientovat se ve větě	• skládání dvojslabičných a trojslabičných slov ze slabik • analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky • rozlišení první a poslední hlásky ve slově • poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek a obrázků • práce s knihami pro děti a dětskými časopisy • určení začátku a konce věty • určení počtu slov ve větě • vyhledávání slova ve větě • tvorba jednoduchých vět • pořádek slov ve větě • čtení jednoduchých vět • odpovědi na otázky k přečteným větám, textům • nácvik tichého čtení • poslech říkanek a básniček • recitace říkanek a básniček	
• číst s porozuměním jednoduché věty		
• přednášet krátké říkanky a básničky		

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně hmatem

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ROČNÍK		
Žák by měl • zvládat čtení probraných písmen	• cvičení pro rozvoj hmatového vnímání • upevňování čtení již probraných písmen • vyvození hlásky a písmene v, o, i, d • tvorba otevřených slabik z probraných písmen	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova –

• přednášet krátké říkanky a básničky • umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek • orientovat se ve větě • určit počet slabik ve slově	• čtení otevřených slabik z probraných písmen • procvičování rozlišování délky samohlásek • poslech říkanek a básniček • přednes krátké říkanky a básničky • poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek • seznámení s literaturou pro děti • určení počtu slov ve větě • tvorba jednoduchých vět • analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky, první a poslední písmeno	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
5. ROČNÍK		
Žák by měl • zvládat čtení probraných písmen • čtení jednoduchých slov s porozuměním • přednášet krátké říkanky a básničky • umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek • orientovat se ve větě • určit počet slabik ve slově	• cvičení pro rozvoj hmatového vnímání • upevňování čtení již probraných písmen • vyvození hlásky a písmene í, j, c, r, n • tvorba otevřených slabik z probraných písmen • čtení otevřených slabik z probraných písmen • procvičování rozlišování délky samohlásek • čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami • poslech říkanek a básniček • přednes krátké říkanky a básničky • poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek • seznámení s literaturou pro děti • určení počtu slov ve větě • tvorba jednoduchých vět	Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

	analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky, první a poslední písmeno	
6. ROČNÍK		
Žák by měl - zvládat čtení probraných písmen - čtení jednoduchých slov s porozuměním - přednášet krátké říkanky a básničky - umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek - orientovat se ve větě - určit počet slabik ve slově	- cvičení pro rozvoj hmatového vnímání - upevňování čtení již probraných písmen - vyvození hlásky a písmene s, t, h, z - tvorba otevřených slabik z probraných písmen - čtení otevřených slabik z probraných písmen - procvičování rozlišování délky samohlásek - čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami - čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou - poslech říkanek a básniček - přednes krátké říkanky a básničky - poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek - seznámení s literaturou pro děti - určení počtu slov ve větě - tvorba jednoduchých vět - analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky, první a poslední písmeno	Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Cílem předmětu čtení je rozvíjet čtecí dovednosti žáků s důrazem na správnost a uživatelskou schopnost čtení, naučit žáky číst snadné krátké texty s porozuměním a zapamatováním obsahu a vzbudit zájem žáků o čtení.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika (7. – 10. ročník)
- Mediální výchova - Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti (7. – 10. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka čtení probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. Pro každého žáka vypracovává třídní učitel na daný školní rok (popř. kratší období) individuální vzdělávací plán.

K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky. U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce čtení speciální pomůcky (figurkový a kolíčkový šestibod, jednořádková tabulka, text na fólii apod.), u těchto žáků probíhá výuka čtení v Braillovo písmu. K nácviku čtení jsou využívány dětské knihy a časopisy, vhodné počítačové programy. K výuce v předmětu Čtení patří i dramatizace a návštěvy divadelních představení. Výuka čtení probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou..

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- čte jednoduché věty, krátké texty s porozuměním
- orientuje se na řádku, na stránce a v knize
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na čtení
- má zájem o čtení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích

- vhodným způsobem motivuje žáky ke čtení

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj verbální projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

žák by měl:

- číst všechna písmena abecedy
- zvládat čtení krátkého jednoduchého textu
- orientovat se ve čteném textu
- zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text
- přednášet říkanky a básničky
- získat pozitivní vztah k literatuře
- orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně zrakem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATATA
7. ROČNÍK		
žák by měl • číst všechna písmena abecedy • zvládat čtení krátkého jednoduchého textu • orientovat se ve čteném textu • zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text • přednášet říkanky a básničky	• osvojování a upevňování hlásek a písmen f, F, g, G, ř, Ř, ch, CH • čtení jednoslabičných, dvojslabičných a trojslabičných slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje,

• získat pozitivní vztah k literatuře • orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	• čtení slov se skupinami di, ti, ni, dy ty, ny • čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu • začátek a konec věty • začátek a konec textu • vyhledávání daného slova ve větě • čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním • orientace v textu tichým čtením • čtení krátkých básniček, textů písní a jejich učení zpaměti • recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí • čtení knih pro děti a mládež • reprodukce textu	praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
--	--	--

	s akcentem na čtení s porozuměním • seznámení s literárními pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, • spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec • sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek, čísla dopravních prostředků, názvy výrobků	
8. ROČNÍK		
žák by měl • číst všechna písmena abecedy • zvládat čtení krátkého jednoduchého textu • orientovat se ve čteném textu	• čtení čtyřslabičných slov • čtení jednoslabičných , dvojslabičných a trojslabičných slov se souhláskovými skupinami	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygie na, Mezilidské vztahy, Komunikace,

• zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text • přednášet říkanky a básničky • získat pozitivní vztah k literatuře • orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	v různé obtížnosti • čtení slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu • začátek a konec věty • začátek a konec textu • vyhledávání daného slova ve větě • čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním • orientace v textu tichým čtením • čtení krátkých básniček, textů písní a jejich učení zpaměti • recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí	Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
--	---	--

	• čtení knih pro děti a mládež • reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním • procvičování pojmů – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec • sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek, čísla dopravních prostředků, názvy výrobků	
9. ROČNÍK		
žák by měl • číst všechna písmena abecedy • zvládat čtení krátkého jednoduchého textu • orientovat se ve čteném textu • zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text	• čtení obtížnějších slov • čtení psacího písma	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena,

• přednášet říkanky a básničky • získat pozitivní vztah k literatuře • orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	• čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu • vyhledávání daného slova ve větě • čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním • orientace v textu tichým čtením • čtení krátkých básniček, textů písní a jejich učení zpaměti • recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí • čtení knih pro děti a mládež • reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním • procvičování pojmů – rozpočítadlo, hádanka,	Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
--	---	---

	říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec • sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek, čísla dopravních prostředků, názvy výrobků • čtení časopisů a denního tisku • čtení návodů k různým činnostem a návodů k použití na obalech různých výrobků • čtení v kuchařské knize • čtení obrázkových knih encyklopedické povahy • čtení mapy, plánu města	
10. ROČNÍK		

žák by měl • číst všechna písmena abecedy • zvládat čtení krátkého jednoduchého textu • orientovat se ve čteném textu • zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text • přednášet říkanky a básničky • získat pozitivní vztah k literatuře • orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	• čtení obtížnějších slov • čtení psacího písma • čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu • vyhledávání daného slova ve větě • čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním • orientace v textu tichým čtením • čtení krátkých básniček, textů písní a jejich učení zpaměti • recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí • čtení knih pro děti a mládež • reprodukce textu s akcentem na	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
--	--	---

	čtení s porozuměním • procvičování pojmů – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec • sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek, čísla dopravních prostředků, názvy výrobků • čtení časopisů a denního tisku • čtení návodů k různým činnostem a návodů k použití na obalech různých výrobků • čtení v kuchařské knize • čtení obrázkových	
--	---	--

	knih encyklopedické povahy • čtení mapy, plánu města	
--	--	--

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně hmatem

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK		
Žák by měl • zvládat čtení probraných písmen • číst krátkou větu • reprodukovat jednoduchý krátký text • přednášet říkanky a básničky • získat pozitivní vztah k literatuře	• vyvození hlásky a písmene é, ů, č, š • čtení slabik a jednoslabičných a dvouslabičných slov z probraných písmen • seznámení se znakem pro velké písmeno • čtení velkých písmen • seznámení se znakem pro tečku na konci věty • čtení věty o dvou až třech slovech s porozuměním • poslech pohádek, příběhů, vyprávění • reprodukce textu a určení hlavních postav s dopomocí • poslech básniček	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

dramatizace	- recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí - seznámení s literárními pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec - poslech ukázek z knih pro děti a mládež - poslech audionahrávek knih pro děti a mládež - hraní role v jednoduchém příběhu - spolupráce s ostatními spolužáky	
8. ROČNÍK		
Žák by měl - zvládat čtení probraných písmen - číst krátkou větu - reprodukovat jednoduchý krátký text - přednášet říkanky a básničky - získat pozitivní vztah k literatuře	- vyvození hlásky a písmene ř, ž, f, g - čtení velkých písmen - čtení slabik a jednoslabičných a dvouslabičných slov z probraných písmen - čtení trojslabičných slov s otevřenými slabikami - čtení věty o dvou až třech slovech s porozuměním - určení prvního a posledního slova ve větě - poslech pohádek, příběhů, vyprávění - reprodukce textu a určení hlavních postav s dopomocí - poslech básniček - recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

dramatizace	- seznámení s literárními pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec - poslech ukázek z knih pro děti a mládež - poslech audionahrávek knih pro děti a mládež - hraní role v jednoduchém příběhu - spolupráce s ostatními spolužáky	
9. ROČNÍK		
Žák by měl - zvládat čtení probraných písmen - číst krátkou větu - reprodukovat jednoduchý krátký text - přednášet říkanky a básničky - získat pozitivní vztah k literatuře - dramatizace	- vyvození hlásky a písmene ch, ou, au, ě - čtení velkých písmen - čtení slabik dě, tě, ně, di, ti, ni - čtení slabik a jednoslabičných a dvouslabičných slov z probraných písmen - čtení dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou na konci - čtení věty o dvou až třech slovech s porozuměním - určit první a poslední slovo ve větě - určit počet slov ve větě - poslech pohádek, příběhů, vyprávění - reprodukce textu a určení hlavních postav s dopomocí - poslech básniček - recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí - seznámení s literárními pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka,	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

	báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec • poslech ukázek z knih pro děti a mládež • poslech audionahrávek knih pro děti a mládež • hraní role v jednoduchém příběhu • spolupráce s ostatními spolužáky	
10. ROČNÍK		
Žák by měl • zvládat čtení probraných písmen • číst krátkou větu • reprodukovat jednoduchý krátký text • přednášet říkanky a básničky • získat pozitivní vztah k literatuře • dramatizace	• vyvození hlásky a písmene y, ú, ó, ý • čtení velkých písmen • čtení slabik bě, pě, vě, mě • čtení slabik a jednoslabičných a dvouslabičných slov z probraných písmen • čtení dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou na konci • čtení věty o dvou až třech slovech • určit první a poslední slovo ve větě • určit počet slov ve větě • poslech pohádek, příběhů, vyprávění • reprodukce textu a určení hlavních postav s dopomocí • poslech básniček • recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí • seznámení s literárními pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec • poslech ukázek z knih pro děti a mládež	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

• popsat jednoduchý pracovní postup	• poslech audionahrávek knih pro děti a mládež • hraní role v jednoduchém příběhu • spolupráce s ostatními spolužáky • popis jednoduchého pracovního postupu	
---	---	--

6.1.2. Vyučovací předmět: Psaní

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Psaní

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Cílem předmětu psaní je rozvíjet grafické schopnosti žáků, jemnou motoriku a grafomotoriku a získaných dovedností využít při jednoduché písemné komunikaci.

Průřezová témata:

Do předmětu psaní jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace (1. – 3. ročník)
Rozvoj schopností poznávání, Komunikace (4. – 6. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka psaní probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů.

K výuce jsou využívány sešity s různou šíří linek a psací potřeby se širokou stopou. U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce psaní Braillova písma speciální pomůcky (např. kolíčková kreslenka, jednořádková písanka, Pichtův stroj)

K nácviku psaní jsou využívány pomůcky pro rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se na řádku a na stránce
- opíše, přepíše a napíše podle diktátu známá písmena a jednoduchá slova
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky ke psaní

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- rozumí jednoduchému napsanému sdělení a reaguje na ně
- má povědomí o jednoduchých formách písemné komunikace

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném písemném projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj písemný projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

žák by měl

- dodržovat správné držení psacího náčiní / dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji
- vyvodit písmena podle obrázků
- odlišovat délku samohlásek
- psát velká hůlková písmena
- psát a spojovat písmena a tvořit slabiky
- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním
- napsat hůlkovým písmem své jméno

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně zrakem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK		
žák by měl • dodržovat správné držení psacího náčiní	• rozvoj psychomotorických schopností, jemné motoriky, koordinace oko-ruka, uvolňovací a průpravné cviky - příprava na psaní (prvky psacích písmen) • čmárání, kroužení • horní a dolní oblouky oběma směry • kreslení tvaru podle předlohy: - vodorovné čáry zleva doprava - svislé čáry zleva doprava	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace

• vyvodit písmena podle obrázků • odlišovat délku samohlásek • psát velká hůlková písmena • psát a spojovat písmena a tvořit slabiky • zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním • napsat hůlkovým písmem své jméno	- svislé a šikmé čáry shora dolů a zdola nahoru - smyčky, oválky, vlnovky - šikmé čáry na obě strany (zuby na pile) - horní a dolní zátrh • vyvození písmene podle obrázku - písmena a, i, e, m • odlišování délky samohlásek ve slově • cvičení fonemického sluchu • psaní písmen A, I, E, M • psaní malých psacích písmen, velká písmena jen pokud je zvládnou (především ta, která se podobají těm malým) • opis a přepis písmen a, i, e, m, á, í, é • psaní slabik ma, mi, me, má, mí, mé • rozpoznávání hlásky a slabiky • dodržování správného sezení při psaní • správná vzdálenost očí od podložky • používání zvedací pracovní desky • využívání předepsaných optických pomůcek • správný sklon sešitu • znát tištěnou podobu svého jména	
2. ROČNÍK		
žák by měl • dodržovat správné držení psacího náčiní	• rozvoj psychomotorických schopností a jemné motoriky, motivace k výuce psaní	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace

• vyvodit písmena podle obrázků • odlišovat délku samohlásek • psát velká hůlková písmena • psát a spojovat písmena a tvořit slabiky • zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním • napsat hůlkovým písmem své jméno	• didaktické hry a uvolňovací cvičení, správné držení psacího náčiní – čmárání, kreslení, obkreslování • vyvození písmene podle obrázku - písmena o, u, l • odlišování délky samohlásek ve slově • cvičení fonematického sluchu • sluchová cvičení • psaní písmen O, U, L, V, Ó, Ú • psaní malých psacích písmen, velká písmena jen pokud je zvládnou (především ta, která se podobají těm malým) • opis a přepis slabik ze známých písmen • nácvik psaní krátkých slov s otevřenými slabikami • rozpoznávání hlásky a slabiky • rozklad slabik na hlásky • rytmiizace slov • dodržování správného sezení při psaní • správná vzdálenost očí od podložky • používání zvedací pracovní desky • využívání předepsaných optických pomůcek • správný sklon sešitu • přepis vlastního jména podle předlohy	
3. ROČNÍK		
žák by měl		Osobnostní a sociální výchova -

• dodržovat správné držení psacího náčiní • vyvodit písmena podle obrázků • odlišovat délku samohlásek • psát velká hůlková písmena • psát a spojovat písmena a tvořit slabiky • zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním	• rozvoj psychomotorických schopností a jemné motoriky, motivace k výuce psaní • didaktické hry a uvolňovací cvičení, správné držení psacího náčiní – čmárání, kreslení, obkreslování • vyvození písmene podle obrázku - písmena s, t, j, y • odlišování délky samohlásek ve slově • cvičení fonemického sluchu • sluchová cvičení • vyhledávání slov a krátkých a dlouhých samohlásek, rytmižace • psaní písmen S, T, J, Y, Ý • psaní malých psacích písmen, velká písmena jen pokud je zvládnou (především ta, která se podobají těm malým) • psaní slabik ze známých písmen • psaní krátkých slov s otevřenými slabikami • dodržování velikosti a rozdílů výšky písmen • rozklad slabik na hlásky • rozvoj slovní zásoby • rytmižace slov • rozpoznávání hlásky a slabiky • dodržování správného sezení při psaní • správná vzdálenost očí od podložky • používání zvedací pracovní desky	Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace
--	--	--

• napsat hůlkovým písmem své jméno	• využívání předepsaných optických pomůcek • správný sklon sešitu • samostatné psaní vlastního jména	
--	--	--

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně hmatem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK		
žák by měl • dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji • vyvodit písmena podle plošných reliéfních obrázků • psát některá písmena • odlišovat délku samohlásek • spojovat písmena a tvořit slabiky	• rozvoj psychomotorických schopností, jemné motoriky, uvolňovací a průpravné cviky - příprava na psaní • seznámení s Pichtovým strojem a jeho základní obsluhou • seznámení s jednotlivými částmi stroje (válec a klávesnice) • zapisování jednotlivých bodů v pořadí 1 – 6 • pojem plný znak • přiřazování písmen k obrázkům • orientace v šestibodu (figurkový, nýtkový) • přípravná hmatová cvičení (třídění, navlékání, rozlišování hmatem, zasouvání a řazení kolíčků ve správném pořadí) • seznámení s šestibodovou tabulkou (jednořádkovou) • odlišování délky samohlásek ve slově (pomocí bzučáku)	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace

• zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním	• cvičení fonemického sluchu • rozpoznávání hlásky a slabiky • nácvik analýzy a syntézy slabik • správné sezení při psaní • hygiena rukou před psaním • používání protiskluzové podložky	
2. ROČNÍK		
žák by měl • dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji • vyvodit písmena podle plošných reliéfních obrázků • psát některá písmena • odlišovat délku samohlásek • spojovat písmena a tvořit slabiky • zvládat základní hygienické návyky	• seznámení s jednotlivými částmi stroje (válec a klávesnice) • zapisování jednotlivých bodů v pořadí 1 – 6 - diktát • příprava stroje na lavici • sluchová analýza hlásek a, b, l, á, m • nácvik současného stisku všech kláves (psaní plného znaku) • střídavé psaní – plný znak, mezera • nácvik psaní písmen a, b, l, á, m • psaní známých písmen na jednořádkové písance (střídavé psaní plný znak a písmeno) • odlišování délky samohlásek ve slově (pomocí bzučáku) • cvičení fonemického sluchu • rozpoznávání hlásky a slabiky • skládání slabik z písmen • rozklad slabik na hlásky (sluchem) • nácvik psaní slabik ba, la, ma, bá, lá, má • správné sezení při psaní • hygiena rukou před psaním	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace

	• používání protiskluzové podložky	
3. ROČNÍK		
žák by měl • dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji • vyvodit písmena podle plošných reliéfních obrázků • psát některá písmena • odlišovat délku samohlásek • spojovat písmena a tvořit slabiky • zvládat základní hygienické návyky	• procvičování obsluhy Pichtova stroje, upevňování naučených dovedností • zapisování různých kombinací bodů • nastavení nového řádku • posilování prstů rukou • sluchová analýza hlásek k, u, p, e • procvičování psaní plného znaku • střídavé psaní – plný znak, mezera • nácvik psaní písmen k, u, p, e • psaní známých písmen na jednořádkové písance (střídavé psaní plný znak a písmeno) • odlišování délky samohlásek ve slově • cvičení fonemického sluchu • skládání slabik z písmen • rozklad slabik na hlásky (sluchem) • nácvik psaní slabik z probraných písmen • správné sezení při psaní • hygiena rukou před psaním • používání protiskluzové podložky	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

žák by měl

psát písmena, která umí číst
opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova
ovládat psaní hůlkového písma
psát písmena a slabiky podle diktátu
opsat číslice

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně zrakem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ROČNÍK		
žák by měl - psát písmena, která umí číst - opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova - ovládat psaní hůlkového písma - psát písmena a slabiky podle diktátu - opsat číslice	- psaní známých písmen – opis, přepis, psaní podle nápovědy - nácvik dalších grafomotorických prvků - nácvik psaní písmen p, n, N, š, d - spojování písmen do slabik - psaní slabik složených ze známých písmen, které žáci zároveň čtou - psaní jednoduchých slov složených ze známých písmen, psaní podle nápovědy - psaní slabik s nově nacvičenými písmeny - psaní do tabulky, na tabuli na velké formáty i do sešitů - vpisování do řádků a na linku - psaní hůlkového písma - rozlišování hůlkového a psacího písma - cvičení fonemického sluchu - psaní písmen a slabik podle diktátu - orientace v textu, udržení linky - určování číslic 1, 2, 3, 4, 5, napodobování tvarů, obtahování číslic	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace
5. ROČNÍK		
žák by měl		Osobnostní a sociální výchova -

• psát písmena, která umí číst • opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova • ovládat psaní hůlkového písma • psát písmena a slabiky podle diktátu • opsat číslice	• psaní známých písmen – opis, přepis, psaní podle nápovědy • nácvik psaní písmen z, k, b, c, C, r • spojování písmen do slabik • psaní slabik složených ze známých písmen, které žáci zároveň čtou • psaní jednoduchých slov složených ze známých písmen, psaní podle nápovědy • psaní slabik a jednoduchých slov s nově nacvičenými písmeny • psaní slov s otevřenou slabikou • psaní jednoslabičných slov • oddělování slov čárkou • určování počtu slov ve větě • mezera mezi slovy • psaní hůlkového písma • rozlišování hůlkového a psacího písma • orientace v textu, udržení linky • opis textu psaného hůlkovým písmem • cvičení fonemického sluchu • psaní písmen a slabik podle diktátu • opis čísel 1-5 • nácvik psaní čísel 6-10, napodobování tvarů, obtahování číslic	Rozvoj schopností poznávání, Komunikace
6. ROČNÍK		
žák by měl • psát písmena, která umí číst	• psaní známých písmen – opis, přepis, psaní podle nápovědy	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace

• opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova • ovládat psaní hůlkového písma • psát písmena a slabiky podle diktátu • opsat číslice	• nácvik psaní písmen č, Č, h, ou, au, ž, Z, Ž • psaní slabik a jednoduchých slov složených ze známých písmen • psaní slabik a jednoduchých slov s nově nacvičenými písmeny • velké písmeno na začátku věty a znaménko na konci věty • opis psacího písma, přepis tištěného textu • opis textu psaného hůlkovým písmem • orientace v textu, udržení linky • psaní písmen a slabik podle diktátu • opis čísel 1-10 • použití čísel ve větě	
--	--	--

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně hmatem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ROČNÍK		
žák by měl • psát písmena, která umí číst na kolíčkové písance • psát na Pichtově stroji písmena a slabiky	• upevňování orientace na šestibodu • psaní známých písmen na jednořádkové písance • postupný nácvik psaní dalších písmen v součinnosti se čtením - v, o, i, d • psaní písmen na Pichtově stroji – řádek písmen bez mezer nebo plný znak-písmeno nebo písmeno-mezera	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace

• psát slabiky a jednoduchá slova • psát písmena na kolíčkové písance podle diktátu	• nácvik zasouvání papíru do Pichtova stroje s dopomocí • spojování písmen do slabik • vynechání mezery mezi slabikami • psaní dvojslabičných slov s otevřenou slabikou • cvičení fonemického sluchu • psaní písmen podle diktátu – plný znak – písmeno nebo písmeno - mezera	
5. ROČNÍK		
žák by měl • psát písmena, která umí číst na kolíčkové písance • psát na Pichtově stroji písmena a slabiky • psát slabiky a jednoduchá slova • psát písmena na kolíčkové písance podle diktátu	• upevňování orientace na šestibodu • psaní známých písmen na jednořádkové písance • postupný nácvik psaní dalších písmen v součinnosti se čtením s, t, z, h • nácvik zasouvání papíru do stroje s dopomocí • nácvik psaní slabik s probranými písmeny – slabika - mezera • spojování písmen do slabik • psaní dvojslabičných slov s otevřenou slabikou • vynechání mezery mezi slovy • psaní písmen podle diktátu	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace
6. ROČNÍK		
žák by měl • psát písmena, která umí číst na kolíčkové písance	• upevňovat orientaci v šestibodu • psaní známých písmen na jednořádkové písance	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace

• psát na Pichtově stroji písmena a slabiky • psát slabiky a jednoduchá slova • psát písmena na kolíčkové písance podle diktátu	• postupný nácvik psaní dalších písmen v součinnosti se čtením í, j, c, n, r • nácvik samostatného zasouvání papíru do stroje • nácvik psaní slabik s probranými písmeny – slabika - mezera • spojování písmen do slabik • psaní dvojslabičných slov s otevřenou slabikou • psaní jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou • vynechání mezery mezi slovy • psaní písmen podle diktátu	
---	---	--

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu psaní je rozvíjet písemné dovednosti žáků s důrazem na správnost a uživatelskou schopnost psaní, naučit žáky psát jednoduché krátké texty a podporovat zájem žáků o psaní.

Průřezová témata:

Do předmětu psaní jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost (7. -10. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka psaní probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou, skupinová forma práce může být využita při diktátech.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů.

K výuce jsou využívány sešity s různou šíří linek a psací potřeby se širokou stopou. U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce psaní Braillova písma speciální pomůcky (např. třířádková písanka, Pichtův stroj apod.) K procvičování jemné motoriky a grafomotoriky jsou využívány speciální pomůcky a upravené pracovní listy.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se na řádku, na stránce a v sešitě (pracovním listu)
- opíše, přepíše a napíše podle diktátu jednoduchá slova a krátké věty
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky ke psaní

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- rozumí jednoduchému napsanému sdělení a reaguje na ně
- má povědomí o jednoduchých formách písemné komunikace
- vyjadřuje přiměřenou písemnou formou své potřeby a přání

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném písemném projevu
- kontroluje, zda žáci porozuměli obsahu napsaného sdělení

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj písemný projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

žák by měl

- dbát na čitelný písemný projev
- psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu
- opsat slova a jednoduché věty
- napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy
- přepsat krátký jednoduchý text
- podepsat se psacím písmem (u žáků s jiným než těžkým zrakovým postižením)
- napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru
- psát čísllice i podle nápovědy

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně zrakem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK		
žák by měl • dbát na čitelný písemný projev	• zpřesňování tvarů písmen, individuální docvičování	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

• psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu • opsat slova a jednoduché věty • napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy • přepsat krátký jednoduchý text • podepsat se psacím písmem • napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru • psát číslice i podle nápovědy	• úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy • dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen • zvyšování kvality a rychlosti psaní • kontrola napsaného - správné umístění teček, háčků a čárek • psaní slabik a jednoduchých slov podle diktátu • nácvik psaní písmen f, g, ř, ch, Ch, E, I, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G • nácvik psaní slabik a slov s naučenými písmeny • rozvoj sluchové syntézy a analýzy, • vytleskávání slabik, rytmizace, • grafické znázornění slov • opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou • velké písmeno na začátku věty • znaménko za větou • psaní nápisu k obrázku • přepis krátké říkanky nebo písničky • procvičování a vyhledávání písmen, ze kterých se skládá jméno • nácvik psaní jména a příjmení • psaní krátké korespondence, přání, pozdravu • psaní číslic i podle nápovědy • využití počtů • psaní příkladů	
8. ROČNÍK		

žák by měl • dbát na čitelný písemný projev • psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu • opsat slova a jednoduché věty • napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy • přepsat krátký jednoduchý text • podepsat se psacím písmem • napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru • psát číslice i podle nápovědy	• zpřesňování tvarů písmen, individuální docvičování • úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy • dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen • zvyšování kvality a rychlosti psaní • kontrola napsaného - správné umístění teček, háčků a čárek • psaní slabik a jednoduchých slov podle diktátu • diktát snadných dvojslabičných slov • nácvik psaní písmen d', t', ň a slabik di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • nácvik psaní slabik a slov s naučenými písmeny • opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou • velké písmeno na začátku věty • znaménko za větou • vyjádření děje na obrázku jednoduchou větou • podle možností žáka psaní na PC • přepis delší věty bez chyb podle předlohy • přepis textu s využitím v ostatních předmětech • psaní jména podle předlohy • rozlišení jména a příjmení • vyhledávání svého jména • nácvik podpisu bez předlohy • psaní adresy	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
--	---	--

	• úprava psaného textu • vyplňování jednoduchého dotazníku (dle schopností žáka a za pomoci) • psaní číslic 1-100 i podle nápovědy • psaní data • vyhledávání číslic podle diktátu	
9. ROČNÍK		
žák by měl • dbát na čitelný písemný projev • psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu • opsat slova a jednoduché věty • napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy • přepsat krátký jednoduchý text • podepsat se psacím písmem • napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru	• zvyšování kvality písma a rychlosti psaní • psaní bez chyb, správná diakritika, rozdělování slov • úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy • dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen • procvičování méně používaných písmen • docvičování obtížných spojů • samostatný písemný projev • psaní slabik a jednoduchých slov podle diktátu • psaní vlastních jmen – velká písmena • opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou • psaní vlastních jmen – jména rodičů, sourozenců, spolužáků • vyjádření přání či prosby • přepsat delší větu bez chyb podle předlohy • podle možností žáka psaní na PC	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

• psát číslice i podle nápovědy	• přepis textu s využitím v ostatních předmětech • podpis sešitů, učebnic, pracovních listů apod. • nácvik psaní dopisu • psaní pohlednice, přání k Vánocům, narozeninám apod. • psaní nákupního seznamu • psaní data narození • psaní čísel v receptech a nákupních seznamech	
10. ROČNÍK		
žák by měl • dbát na čitelný písemný projev • psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu • opsat slova a jednoduché věty • napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy • přepsat krátký jednoduchý text	• zvyšování kvality písma a rychlosti psaní • psaní bez chyb, správná diakritika, rozdělování slov • úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy • dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen • procvičování méně používaných písmen • docvičování obtížných spojů • samostatný písemný projev • nácvik psaní písmen x, X, w, W • nácvik psaní slabik a slov s naučenými písmeny • opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou • mezery mezi slovy a větami • napsat a opsat složitější text s porozuměním psaného	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

• podepsat se psacím písmem • napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru • psát číslice i podle nápovědy	• vyjádření přání či prosby • podle možností žáka psaní na PC • přepsat delší větu bez chyb podle předlohy • přepis textu s využitím v ostatních předmětech • samostatný podpis psacím písmem • vyplnění jednoduchého dotazníku • vedení deníku • samostatné psaní číslic do 100 i podle nápovědy • psaní číslic na adresy, praktické využití znalostí	
---	--	--

Vzdělávací obsah pro žáky pracující převážně hmatem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK		
žák by měl • samostatně připravit pomůcky na psaní • umět napsat všechna probraná písmena • psát slova na kolíčkové písance podle diktátu	• příprava kolíčkové písanky s kolíčky • příprava Pichtova stroje • nácvik samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení papíru • psaní probraných písmen • nácvik psaní písmen é, ů, č, š • psaní jednoslabičných a jednoduchých dvojslabičných slov podle diktátu • analýza hlásek	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

• napsat své jméno a příjmení na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji • psát jednoduché věty na kolíčkové písance podle diktátu • psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu • dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji	• psaní jednoduchých vět podle diktátu • zdokonalování obsluhy Pichtova stroje • psaní jednoduchých slov podle diktátu • oprava chybně napsaného písmene plným znakem na Pichtově stroji • dodržování mezer mezi písmeny, slabikami, slovy • procvičování dotiskování na Pichtově stroji	
8. ROČNÍK		
žák by měl • samostatně připravit pomůcky na psaní • umět napsat všechna probraná písmena • psát slova na kolíčkové písance podle diktátu • napsat své jméno a příjmení na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji	• samostatná příprava a úklid Pichtova stroje • procvičování samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení papíru • nácvik psaní do sloupce • psaní probraných písmen • nácvik psaní písmen ř, ž, f, g • procvičení psaní nově probraných písmen a slabik a slov s těmito písmeny • nácvik psaní trojslabičných slov s otevřenou slabikou • psaní jednoduchých trojslabičných slov bez shluhu souhlásek • psaní velkých písmen na kolíčkové písance a na Pichtově psacím stroji (znak pro velké písmeno)	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

• psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu • dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji	• psaní jména po jednotlivých písmenech na kolíčkové písance nebo Pichtově stroji • psaní jednoduchých slov podle diktátu • oprava chybně napsaného písmene plným znakem na Pichtově stroji • dodržování mezer mezi písmeny, slabikami, slovy • procvičování dotiskování na Pichtově stroji	
9. ROČNÍK		
žák by měl • samostatně připravit pomůcky na psaní • umět napsat všechna probraná písmena • psát slova na kolíčkové písance podle diktátu • napsat své jméno a příjmení na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji • psát jednoduché věty na kolíčkové písance podle diktátu	• samostatná příprava a úklid Pichtova stroje • procvičování samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení papíru • procvičování psaní do sloupce • psaní probraných písmen • nácvik psaní písmen ch, ou, au, ě • psaní slabik dě, tě, ně, di, ti, ni • psaní dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou na konci • psaní dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou na konci • procvičování psaní jména na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji • psaní krátkých vět • psaní velkého písmena a tečky za větou	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

• psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu • dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji • napsat jednoduchou větu podle diktátu na kolíčkové písance nebo na obouručním Pichtově psacím stroji	• psaní jednoduchých slov podle diktátu • psaní krátkých vět • psaní velkého písmena a tečky za větou • oprava chybně napsaného písmene plným znakem na Pichtově stroji • dodržování mezer mezi písmeny, slabikami, slovy • procvičování dotiskování na Pichtově stroji • vytvořit větu s daným slovem • spočítat počet slov ve větě mezery mezi slovy • začátek a konec věty (velké písmeno, tečka za větou) • nácvik psaní čárky ve větě • nácvik psaní otazníku a vykřičníku	
10. ROČNÍK		
žák by měl • samostatně připravit pomůcky na psaní • umět napsat všechna probraná písmena	• samostatná příprava a úklid Pichtova stroje • procvičování samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení papíru • nácvik psaní do sloupce • psaní probraných písmen • nácvik psaní písmen y, ú, ó, ý • psaní slabik bě, pě, vě, mě • psaní slov se skupinami dě, tě, ně, di, ti, ni, bě, pě, vě, mě • procvičení psaní nově probraných písmen	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

• napsat své jméno a příjmení na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji • psát jednoduché věty na kolíčkové písance podle diktátu • psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu • dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji • napsat jednoduchou větu podle diktátu na kolíčkové písance nebo na obouručním Pichtově psacím stroji	• procvičení psaní vlastního jména • psaní jména rodičů, sourozenců a spolužáků • psaní krátkých vět • psaní velkého písmena a znaménka za větou • zdokonalování obsluhy Pichtova stroje • psaní slov a vět podle diktátu • zdokonalování písemného projevu • individuální docvičení • vytvořit větu s daným slovem • spočítat počet slov ve větě mezery mezi slovy • začátek a konec věty (velké písmeno, tečka za větou) • procvičení psaní čárky ve větě • procvičení psaní otazníku a vykřičníku	
--	--	--

6.1.3. Vyučovací předmět: Řečová výchova

Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Řečová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu Řečová výchova je osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjení komunikačních dovedností žáků, funkční dorozumívání s okolím pomáhající sociální integraci.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – Sebepoznání a sebepojetí (1. - 3.roč.), Mezilidské vztahy (7. - 10.roč.), Komunikace (1.- 3.roč., 4.- 6.roč., 7. - 10.roč.), Hodnoty, postoje, praktická etika (7. - 10.roč.), Spolupráce a soutěživost (4. - 6.roč., 7. - 10.roč.), Psychohygiena (4. - 6.roč., 7. - 10.roč.)
- Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace reality a mediálních sdělení (7. - 10.roč.)

Metody a formy práce:

Výuka předmětu Rečová výchova probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, žáci pracují individuálně, ve skupinách nebo frontálně. Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím, aktuálnímu zdravotnímu stavu a úrovni jeho vyjadřovacích schopností. Využívá metody speciálně pedagogické reedukace a kompenzace.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení konkrétními situacemi každodenního života
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky
- v případě potřeby využívá i alternativní formy komunikace

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti a naučených stereotypů
- nenechá se odradit nezdarem při řešení problému
- ví, na koho se může obrátit při řešení problémů
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhájí svůj názor
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- podporuje přátelské vztahy a dbá na dodržování pravidel vzájemného soužití
- vede žáky k adekvátnímu chování v reálných situacích

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti

Strategie učitele:

- nacvičuje formy společenského styku a dbá, aby je žáci používali v denním životě

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- přijímá posouzení výsledků své práce
- respektuje pravidla práce v týmu

Strategie učitele:

- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili
- zapojuje žáky do práce ve skupině
- hodnotí práci žáků tak, aby je motivovala k další činnosti

1. stupeň

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

žák by měl:

- reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
- odpovídat na otázky slovem, větou
- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- popsat jednoduché obrázky
- reprodukovat krátký text podle otázek

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. OBDOBÍ		
Žák by měl: • reprodukovat jednoduché říkanky a básničky • sdělení a naslouchání • zvládnout koncentrovat se na poslech pohádek a krátkých příběhů	• rozvíjet zvukové prostředky řeči • rozvíjet fonemický sluch • dechová a artikulační cvičení (zrcadlo, u nevidomých kontrola sluchem, ohmatáním) • nápodoba jednoduchých pohybů při dechových a hlasových cvičeních • jednoduchá říkadla (s pohybem) • porozumění a odpověď • hry na otázku a odpověď (<i>Jak se jmenuješ?</i> apod.) • odpovídat na otázky slovem, větou • využití obrázků, příp. skutečných předmětů • poslech říkanek a krátkých pohádek čtených či přednesených učitelem • poslech nahrávek, příp. videa	OSV - Komunikace OSV - Sebepoznání a sebepojetí OSV - Komunikace

• popsat jednoduché obrázky	• zpětná vazba na poslech otázkami, obrázkem, kresbou	OSV - Komunikace
• reprodukovat krátký text podle otázek	• porozumět řeči návodnými otázkami k obrázku (<i>Ukaž...</i>) • popsat jednoduché situační obrázky, příp. u nevidomých skutečné předměty či situace • vyprávět krátké pohádky a příběhy, příp. sestavit obrázkové příběhy • reprodukce říkanek (i se zrakovou podporou) • dramatizace jednoduché pohádky	OSV - Komunikace

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

žák by měl

- reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy
- vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek
- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku
- popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek
- domluvit se v běžných situacích
- zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování
- dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. OBDOBÍ		
Žák by měl: • vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku		

• reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy • vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek • popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek • domluvit se v běžných situacích • zvládat základní komunikační pravidla – pozdrav, omluva, prosba, poděkování • dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	• vyložit obrázkové příběhy s jednoduchým dějem, příp. u nevidomých podle poslechu vyprávět • sledovat návaznost příběhu podle otázek • řadit obrázky podle dějové posloupnosti se slovním doprovodem • souvisle vyprávět krátké pohádky nebo příběhy • vyprávět zážitky z víkendu, výletu, prázdnin, divadelního představení apod. • jednoduchý popis lidského těla na sobě • jednoduchý popis jiné osoby • popis skutečného předmětu (hračky) • popis obrázku • nácvik komunikace v každodenních situacích • vykání, tykání • navození situací k nácviku pozdravu, omluvy, poděkování, prosby, přání k narozeninám apod. • konverzační cvičení v běžných životních situacích – v obchodě, u lékaře, na návštěvě, v tramvaji apod.	OSV - Psychohygiena OSV - Mezilidské vztahy OSV - Mezilidské vztahy OSV - Komunikace OSV - Spolupráce a soutěživost
--	---	--

2. stupeň

Očekávané výstupy z RVP

žák by měl

- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost
- používat věty se správnými gramatickými strukturami
- dbát na kulturu mluveného projevu
- komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace
- popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. STUPEŇ		
Žák by měl: • dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost • používat věty se správnými gramatickými strukturami • dbát na kulturu mluveného projevu	• dechová a artikulační cvičení směřující ke správné výslovnosti (před zrcadlem, u nevidomých kontrola sluchem, odhmatáním) • logopedické říkanky • rozšiřování slovní zásoby • nácvik používání správných tvarů podle obrázků nebo situací (<i>škola, do školy, ve škole, apod.</i>) • odpovídat celou větou • tvoření vět všech typů • větná intonace (<i>Dej rozkaz pejskovi, Zeptej se maminky, apod.</i>) • recitace veršů • dramatizace • přiměřená hlasitost a správná intonace	

- komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace - popsat děje, jevy a osoby na obrázcích - vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity - převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení, příp.událost vyslechnutou v médiích - dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku	- situační scénky (v obchodě, v dopravním prostředku, u lékaře, apod.) - vyprávět podle obrázků, reprodukce slyšeného (scénky, události, zprávy apod.) - popsat zážitky z víkendu, z výletu, z divadla apod. - pojmenovat konkrétní pocity – chlad, horko, bolest, nálady apod. - poslech četby - nahrávky pohádek a příběhů - sledování veřejného dění (přizpůsobené mentální úrovni žáka), poslech a interpretace aktuální události - vypravování příběhů s návodnými otázkami či návodnými obrázky - podílet se na dramatizaci svou rolí - naučit se text své role - zapojit se do příběhu - přiměřený hlasový projev s použitím mimiky a gestikulace	OSV - Komunikace OSV - Spolupráce a soutěživost OSV - Mezilidské vztahy OSV - Hodnoty OSV - Sebepoznání a sebepojetí OSV - Psychohygiena MV - Vnímání mediálních sdělení OSV - Komunikace OSV - Spolupráce a soutěživost
--	---	--

6.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

6.2.1. Vyučovací předmět: Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem vzdělávání v oblasti matematiky je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožnit jim tak matematickou gramotnost. Usilujeme o to, aby žák získal základy vzdělání s ohledem na jeho zdravotní stav, možnosti a individuální schopnosti.

Průřezová témata:

Do předmětu matematika jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost (1. – 6. ročník)

Metody a formy práce:

Formy a metody práce vycházejí z didaktických zásad přiměřenosti, posloupnosti a názornosti. Jednotlivé formy a metody práce rozvíjejí paměť, logické myšlení, grafomotorické schopnosti a jsou voleny s ohledem na věk a mentální úroveň žáků. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů. Při vyučovacím procesu učitel i žáci v maximální míře využívají všechny dostupné adekvátní učební pomůcky.

Výuka matematiky probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou. V geometrii jsou metody práce u dětí s těžkým zrakovým postižením přizpůsobeny jejich potřebám a možnostem, při výuce jsou využity především trojrozměrné pomůcky a speciální rýsovací souprava. Při výuce klademe důraz na manipulaci s předměty, hmatové rozpoznávání a praktické uplatnění. Některé úkoly v geometrii plní žáci s těžkým ZP pouze praktickým znázorněním.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- ovládá základy počítání
- používá učebnice a odpovídající pomůcky
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k počítání

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a sám ohodnotí svou práci

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen do čtyř tematických okruhů – Řazení a třídění předmětů, Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty a Základy geometrie.

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ

žák by měl:

- orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký
- orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole
- řadit předměty zleva doprava
- třídit předměty podle velikosti, tvaru, obsahu (třídění barev zařadit dle zrakových možností žáků)

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- žák by měl:
- číst, psát a používat číslice v oboru do 6, numerace do 10
- orientovat se v číselné řadě 1 až 10
- sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 6
- znát matematické pojmy + , – , = a umět je zapsat
- umět rozklad čísel v oboru do 6
- psát číslice 1–6 i podle diktátu

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák by měl:

- používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 (dle zrakových možností žáků)
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

ZÁKLADY GEOMETRIE

žák by měl:

- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech
- porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK			
žák by měl • orientovat se v pojmech všechno – nic, malý – velký • orientovat se v prostoru – na začátku, na konci • řadit předměty zleva doprava • třídit předměty podle velikosti, tvaru • číst, psát a používat číslice v oboru do 2, numerace do 6 • orientovat se v číselné řadě 1 až 2 • sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 2 • znát matematické pojmy + , - , =	• orientace v pojmech všechno – nic, malý – velký • orientace v prostoru – pojmy na začátku, na konci • orientace na ploše • řazení a pojmenování předmětů zleva doprava • řazení předmětů podle předlohy a diktátu • třídění předmětů podle velikosti – 2 prvky • třídění podle tvaru – 2 prvky • pojem čísla 1, 2 • čtení a psaní číslic 1, 2 • numerace do 6 • přiřazování čísel k prvkům a naopak • orientace v číselné řadě 1-2 (vzestupná, sestupná) • sčítání a odčítání s názorem v oboru do 2 • manipulace s počítadlem • porozumění matematickým pojmům +, -, = (a, bez, je)	Řazení a třídění předmětů Číslo a početní operace	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost

• umět rozklad čísel v oboru do 2 • psát číslice 1–2 i podle diktátu • modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek • poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, kruh) • rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech	• rozklad čísel v oboru do 2 • psaní číslic 1 a 2 podle náповědy a podle diktátu • orientace v prostoru a na ploše • poznávání a pojmenování geometrických tvarů – čtverec, kruh • třídění geometrických tvarů – čtverec, kruh • rozlišování geometrických tvarů – čtverec, kruh na různých předmětech	Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	
2. ROČNÍK			
žák by měl • orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký • orientovat se v prostoru –vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole, • řadit předměty zleva doprava	• orientace v pojmech všechno – nic, malý – velký, hodně – málo • orientace v prostoru – vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole • orientace na ploše • řazení a pojmenování předmětů zleva doprava	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost

- třídít předměty podle velikosti, tvaru - číst, psát a používat číslice v oboru do 4, numerace do 6 - orientovat se v číselné řadě 1 až 4 - sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 4 - znát matematické pojmy + , - , = - umět rozklad čísel v oboru do 4 - psát číslice 1–4 i podle diktátu - používat výrazy nahoře, dole, vpředu, vzadu - modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek - doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 4 (dle zrakových možností žáků)	- řazení předmětů podle předlohy a diktátu - třídění předmětů podle velikosti – 3 prvky - třídění podle tvaru – 3 prvky - pojem čísla 3, 4 - čtení a psaní číslic 3, 4 - numerace do 6 - přiřazování čísel k prvkům a naopak - orientace v číselné řadě 1- 4 (vzestupná, sestupná) - sčítání a odčítání s názorem v oboru do 4 - manipulace s počítadlem - čtení matematických pojmů +, -, = (a, bez, je) - rozklad čísel v oboru do 4 - psaní číslic 1 - 4 podle náповědy a podle diktátu - použití výrazů nahoře-dole, vpředu-vzadu - orientace v prostoru a na ploše - orientace v jednoduché tabulce v oboru do 4 - poznávání mincí 1 Kč, 2 Kč - manipulace s drobnými mincemi - hra na obchod	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	
---	--	--	--

• uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi • poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, kruh, trojúhelník) • rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech • porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší	• poznávání a pojmenování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník • třídění geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník • rozlišování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník na různých předmětech • porovnávání délky dvou výrazně odlišných předmětů • přikládání dvou předmětů vedle sebe – rozlišování délky předmětů, určování kratší – delší		
3. ROČNÍK			
žák by měl • orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký • orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole • řadit předměty zleva doprava	• orientace v pojmech všechno – nic, malý – velký, hodně – málo, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký • orientace v prostoru – pojmy na začátku, na konci, nahoře, dole, vedle, nad, pod, před, za • orientace na ploše • řazení a pojmenování předmětů zleva doprava • řazení předmětů podle předlohy a diktátu • umísťování předmětů podle předlohy a diktátu • třídění předmětů podle dané vlastnosti	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost

- třídít předměty podle velikosti, tvaru, obsahu (třídění barev zařadit dle zrakových možností žáků) - číst, psát a používat číslice v oboru do 6, numerace do 10 - orientovat se v číselné řadě 1 až 10 - sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 6 - znát matematické pojmy + , − , = a umět je zapsat - umět rozklad čísel v oboru do 6 - psát číslice 1–6 i podle diktátu - používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek - doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 (dle zrakových možností žáků)	- tvoření skupin prvků - pojem čísla 5, 6 - čtení a psaní číslic 5, 6 - numerace do 10 - přiřazování čísel k prvkům a naopak - orientace v číselné řadě 1- 10 (vzestupná, sestupná) - sčítání a odčítání s názorem v oboru do 6 - manipulace s počítadlem - čtení a psaní matematických pojmů +, −, = (a, bez, je) - rozklad čísel v oboru do 6 - psaní číslic 1 - 6 podle náповědy a podle diktátu - použití výrazů pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - vytváření jednoduchých situací podle pokynů s využitím různých pomůcek - orientace a doplňování v jednoduché tabulce v oboru do 10 - poznávání mincí 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč - počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč - manipulace s drobnými mincemi - hra na obchod	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	
---	---	--	--

• uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi • poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) • rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech • porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší	• poznávání a pojmenování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník • třídění geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník • rozlišování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník na různých předmětech • porovnávání délky dvou a více předmětů • příkládání dvou a více předmětů vedle sebe – rozlišování délky předmětů, určování kratší – delší • řazení předmětů podle velikosti		
---	---	--	--

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ

žák by měl:

- orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší
- rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed
- orientovat se na ploše
- porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků
- třídit předměty podle pořadí ve skupinách
- přiřazovat předměty podle číselné řady

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

žák by měl:

- číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100
- umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku
- sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku
- psát čísla do 100
- zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku
- zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu
- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák by měl:

- používat výrazy vpravo – vlevo
- rozlišovat pojmy rok, měsíc, den
- určit čas s přesností na celé hodiny
- znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram
- doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

ZÁKLADY GEOMETRIE

žák by měl:

- kreslit křivé a přímé čáry
- poznat rozdíl mezi čarou a přímkou
- používat pravítko při rýsování přímek
- změřit délku předmětu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ROČNÍK			
žák by měl • orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší	• orientace v pojmech větší-menší, kratší-delší	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost

• rozlišovat vlevo – vpravo • orientovat se na ploše • porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků • třídit předměty podle pořadí ve skupinách • přiřazovat předměty podle číselné řady • číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 20 • umět rozklad čísel do 10 • sčítat a odčítat s názorem do 10 • zapsat jednoduché příklady v oboru do 10 podle diktátu • řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 10 • používat výrazy vpravo – vlevo • rozlišovat pojmy měsíc, den • určit čas s přesností na celé hodiny	• rozlišování pojmů vlevo-vpravo • orientace na ploše – vlevo-vpravo • přiřazování čísel k odpovídajícímu počtu prvků a naopak • tvoření souboru o daném počtu prvků • porovnávání množství • třídění předmětů podle pořadí ve skupinách • určování počtu předmětů a přiřazování k danému číslu a naopak • čtení a psaní číslic 0-10 • orientace na číselné ose do 10 • numerace do 20 • rozklad čísel do 10 s názorem • sčítání a odčítání do 10 s názorem • manipulace s počítadlem • zápis jednoduchých příkladů v oboru do 10 podle diktátu • zápis matematických znamének +, -, = podle diktátu • řešení jednoduchých slovních úloh v oboru do 10 • řešení úloh na orientaci v prostoru	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
--	--	---	--

• doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 10 • uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi • kreslit křivé a přímé čáry • používat pravítko při rýsování čar	• orientace v čase – den, měsíc • orientace v čase – ráno, poledne, večer • orientace a doplňování v jednoduché tabulce v oboru do 10 • počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč • manipulace s drobnými mincemi • hra na obchod • grafomotorická a uvolňovací cvičení • nácvik kreslení křivé a přímé čáry • seznámení s pravítkem a jeho funkcemi • nácvik správného držení rýsovacího náčiní	Základy geometrie	
5. ROČNÍK			
žák by měl • orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší • rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed • orientovat se na ploše • porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků	• orientace v pojmech větší-menší, kratší-delší, širší-užší • rozlišování pojmů vlevo-vpravo, uprostřed • orientace na ploše – vlevo-vpravo, uprostřed • přiřazování čísel k odpovídajícímu počtu prvků a naopak • tvoření souboru o daném počtu prvků	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost

• třídit předměty podle pořadí ve skupinách • přiřazovat předměty podle číselné řady • číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 10 i na číselné ose, numerace do 20 • umět rozklad čísel do 15 bez přechodu přes desítku • sčítat a odčítat s názorem do 15 s přechodem přes desítku • zapsat jednoduché příklady v oboru do 15 podle diktátu • řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 15 • používat výrazy vpravo – vlevo • rozlišovat pojmy rok, měsíc, den • určit čas s přesností na celé hodiny • znát základní jednotku délky - metr	• porovnávání množství • třídění předmětů podle pořadí ve skupinách • určování počtu předmětů a přiřazování k danému číslu a naopak • čtení a psaní číslic 0-15 • orientace na číselné ose do 15 • numerace do 20 • rozklad čísel do 15 bez přechodu přes desítku s názorem • sčítání a odčítání s názorem do 15 s přechodem přes desítku • manipulace s počítadlem • zápis jednoduchých příkladů v oboru do 15 podle diktátu • řešení jednoduchých slovních úloh v oboru do 15 • nácvik pojmů vpravo-vlevo v modelových situacích • orientace v čase – den, měsíc, rok • orientace v čase - určování času na celé hodiny • základní jednotka délky - metr • měření, použití v modelových situacích	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
--	--	---	--

• doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 15 • uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi • kreslit křivé a přímé čáry • poznat rozdíl mezi čarou a přímkou • používat pravítko při rýsování přímek • změřit délku předmětu	• orientace a doplňování v jednoduché tabulce v oboru do 15 • poznávání mince 10 Kč • počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč • manipulace s drobnými mincemi • hra na obchod • kreslení křivé a přímé čáry • pojem přímka • porovnávání přímky a čáry • nácvik rýsování přímky podle pravítka • orientace na pravítku – určování začátku a konce, čtení čísl	Základy geometrie	
6. ROČNÍK			
žák by měl • orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší • rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed • orientovat se na ploše • porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků	• třídění předmětů podle daných vlastností • procvičování pojmů vlevo-vpravo, uprostřed • procvičování orientace na ploše – vlevo-vpravo, uprostřed • přiřazování čísel k odpovídajícímu počtu prvků a naopak • tvoření souboru o daném počtu prvků • porovnávání množství	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost

• třídit předměty podle pořadí ve skupinách • přiřazovat předměty podle číselné řady • číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100 • umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku • sčítat a odčítat s názorem do 10 • psát čísla do 100 • zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu • řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 • používat výrazy vpravo – vlevo • rozlišovat pojmy rok, měsíc, den • určit čas s přesností na celé hodiny • znát základní jednotku hmotnosti – kilogram	• třídění předmětů podle pořadí ve skupinách • určování počtu předmětů a přiřazování k danému číslu a naopak • čtení a psaní číslic 0-20 • orientace na číselné ose do 20 • numerace do 100 • rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku s názorem • sčítání a odčítání s názorem do 20 s přechodem přes desítku • manipulace s počítadlem • psaní čísel do 100 • zápis jednoduchých příkladů v oboru do 20 podle diktátu • řešení jednoduchých slovních úloh v oboru do 20 • nácvik pojmů vpravo-vlevo v modelových situacích • procvičování orientace v čase – den, měsíc, rok • určování času na analogových hodinách • základní jednotka hmotnosti - kilogram • vážení, použití v modelových situacích	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	
---	--	---	--

• doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20 • uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi • používat pravítko při rýsování přímek • změřit délku předmětu	• orientace a doplňování v jednoduché tabulce v oboru do 20 • poznávání mince 20 Kč • počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč • manipulace s drobnými mincemi • seznámení s pojmy dražší - levnější • hra na obchod • rýsování přímky podle pravítka • seznámení s pojmem cm • měření délky předmětů pomocí pravítka • seznámení s dalšími typy měřidel (krejčovský metr a skládací metr)	Základy geometrie	
--	--	-------------------	--

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem vzdělávání v oblasti matematiky je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožnit jim tak matematickou gramotnost. Usilujeme o to, aby žák získal základy vzdělání s ohledem na jeho zdravotní stav, možnosti a individuální schopnosti.

Průřezová témata:

Do předmětu matematika jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost (7. – 10. ročník)

Metody a formy práce:

Formy a metody práce vycházejí z didaktických zásad přiměřenosti, posloupnosti a názornosti. Jednotlivé formy a metody práce rozvíjejí paměť, logické myšlení, grafomotorické schopnosti a jsou voleny s ohledem na věk a mentální úroveň žáků. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů. Při vyučovacím procesu učitel i žáci v maximální míře využívají všechny dostupné adekvátní učební pomůcky.

Výuka matematiky probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou. V geometrii jsou metody práce u dětí s těžkým zrakovým postižením přizpůsobeny jejich potřebám a možnostem, při výuce jsou využity především trojrozměrné pomůcky a speciální rýsovací souprava. Při výuce klademe důraz na manipulaci s předměty, hmatové rozpoznávání a praktické uplatnění. Některé úkoly v geometrii plní žáci s těžkým ZP pouze praktickým znázorněním.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- ovládá základy počítání
- používá učebnice a odpovídající pomůcky
- používá matematické termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k počítání

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a sám ohodnotí svou práci

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen do tří tematických okruhů – Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty a Základy geometrie.

Očekávané výstupy z RVP

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

žák by měl:

- psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100
- orientovat se na číselné ose
- sčítat a odčítat písemně dvojčíselná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru
- používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky
- umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy
- pracovat s kalkulátorem

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák by měl:

- znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu
- zvládat početní úkony s penězi
- orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny
- doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zrakových možností žáků)

ZÁKLADY GEOMETRIE

žák by měl:

- umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami
- používat základní geometrické pojmy
- znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary
- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit
- měřit a porovnávat délku úsečky
- poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
žák by měl • psát, číst a používat čísla v oboru do 100 • orientovat se na číselné ose • sčítat a odčítat dvojčíferné a jednocíferné číslo do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru • používat násobkové řady 10 a 2 s pomocí tabulky • umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy	• čtení a psaní čísl 0 -100 • orientace na číselné ose v oboru do 100 • sčítání a odčítání dvojčíferného a jednocíferného čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru • používání násobkové řady 10 a 2 s pomocí tabulky • řešení jednoduchých slovních úloh	Číslo a početní operace	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení

- znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času - zvládat početní úkony s penězi - orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny - doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zřakových možností žáků) - umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami - používat základní geometrické pojmy - znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary - rozeznat přímku a umět ji narýsovat	- použití základních jednotek délky, hmotnosti a času v praktických úlohách - poznávání mince 50 Kč - počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč - jednoduché slovní úlohy s pojmy dražší - levnější - hra na obchod - praktické vyvození pojmu polovina - určování času s přesností na půlhodinu - doplnění údajů do jednoduché tabulky - procvičování správného držení a použití rýsovacího náčiní - pravítko - používání pojmu přímka - rozlišování a pojmenování základních geometrických tvarů – kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník - procvičování rýsování přímky	Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	Enviromentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
8. ROČNÍK			
žák by měl - psát, číst a používat čísla v oboru do 100 - orientovat se na číselné ose	- čtení a psaní číslic 0 -100 - orientace na číselné ose v oboru do 100	Číslo a početní operace	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace

• sčítat a odčítat písemně dvojčíferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru • používat násobkovou řadu 5 • umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy • pracovat s kalkulátorem • znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu • zvládat početní úkony s penězi • orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny • doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zřakových možností žáků)	• sčítání a odčítání písemně dvojčíferných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru • používání násobkové řady 5 s pomocí tabulky • řešení jednoduchých slovních úloh • seznámení s kalkulátorem a jeho základními funkcemi • psaní čísel na kalkulátoru podle diktátu • seznámení se základní jednotkou objemu – litr • měření objemu – použití v modelových situacích • použití základních jednotek délky, hmotnosti, času a objemu v praktických úlohách • počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč • jednoduché slovní úlohy s pojmy dražší - levnější • hra na obchod • procvičování určování času s přesností na půlhodinu • doplnění údajů do jednoduché tabulky • procvičování správného držení a použití rýsovacího náčiní - pravítko	Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediaální výchova – Vnímání mediálních sdělení Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
---	---	---	--

• umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami • používat základní geometrické pojmy • znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary • rozeznat přímku a bod, umět je narýsovat a označit bod • poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	• seznámení s rýsovací soupravou • seznámení s pojmem bod • používání pojmů přímka a bod • procvičování rozlišování a pojmenování základních geometrických tvarů – kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník • procvičování rýsování přímky • nácvik rýsování bodu – bod v prostoru, bod na přímce • označení bodu • seznámení s koulí a krychlí • pojmenování a rozlišování koule a krychle		
9. ROČNÍK			
žák by měl • psát, číst a používat čísla v oboru do 100 • orientovat se na číselné ose • sčítat a odčítat písemně dvojčíferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru • používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky	• čtení a psaní číslic 0 -100 • orientace na číselné ose v oboru do 100 • procvičování sčítání a odčítání písemně dvojčíferných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru • procvičování používání násobkových řad 2, 5, 10 s pomocí tabulky • řešení jednoduchých slovních úloh	Číslo a početní operace	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení

• umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy • pracovat s kalkulátorem • znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu • zvládat početní úkony s penězi • orientovat se v čase – digitální hodiny • doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zrakových možností žáků) • umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami • používat základní geometrické pojmy • rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit	• sčítání a odčítání v oboru do 100 s pomocí kalkulátoru • použití základních jednotek délky, hmotnosti, času a objemu v praktických úlohách • seznámení s bankovkou 100 Kč • počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč a bankovkou 100 Kč • jednoduché slovní úlohy s pojmy dražší - levnější • hra na obchod • seznámení se s digitálním zápisem času a pojmem minuta • určování času na digitálních hodinách • doplnění údajů do jednoduché tabulky • procvičování správného držení a použití rýsovacího náčiní - pravítko • nácvik práce s rýsovací soupravou • seznámení s pojmem úsečka, začátek a konec úsečky • používání pojmů přímka, bod, úsečka • nácvik rýsování úsečky a jejího označení • rozlišování přímky a úsečky	Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
---	---	---	---

- měřit a porovnávat délku úsečky - poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	- měření úsečky pomocí pravítka v cm - porovnávání délky dvou úseček - seznámení s válcem - pojmenování a rozlišování koule, krychle a válce		
10. ROČNÍK			
žák by měl - psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 - orientovat se na číselné ose - sčítat a odčítat písemně dvojčíferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru - používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky - umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy - pracovat s kalkulaátorem	- čtení a psaní číslic 0 -100 - nácvik čtení a psaní číslic po 100 do 1000 - numerace do 1000 po 100 - orientace na číselné ose v oboru do 100 - orientace na číselné ose po jedné v oboru do 100 - orientace na číselné ose po stovkách do 1000 - procvičování sčítání a odčítání písemně dvojčíferných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru - procvičování používání násobkových řad 2, 5, 10 s pomocí tabulky - řešení jednoduchých slovních úloh - sčítání a odčítání v oboru do 100 s pomocí kalkulátoru	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení Enviromentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

• znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu • zvládat početní úkony s penězi • orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny • doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zrakových možností žáků) • umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami • používat základní geometrické pojmy • znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary • měřit a porovnávat délku úsečky • poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	• použití základních jednotek délky, hmotnosti, času a objemu • seznámení s bankovkami 200 Kč, 500 Kč, 1000 Kč • počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč a bankovkou 100 Kč • porovnávání hodnoty bankovek • hra na obchod • seznámení s pojmy čtvrt a třičtvrtě a jejich zobrazení na analogových a digitálních hodinách • používání budíku • doplnění údajů do jednoduché tabulky • procvičování správného držení a použití rýsovacího náčiní – pravítko, rýsovací souprava • seznámení s pojmem polopřímka jejím znázorněním • procvičování pojmů bod, přímka, úsečka • měření úsečky pomocí pravítka v cm • porovnávání délky dvou a více úseček • procvičování rozlišování koule, krychle a válce	Základy geometrie	
---	--	--------------------------	--

6.3. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

6.3.1. Vyučovací předmět: Informatika

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Předmět je vyučován od 4. ročníku do 10. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v počítačové učebně současně v celé třídě s individuálním přístupem k jednotlivým žákům podle ročníku a individuálních možností.

b) Obsahem předmětu Informatika je:

- zvládnutí základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí
- zvládnutí základní orientace na klávesnici hmatem
- zvládnutí psaní některých písmen na klávesnici
- za pomoci zvládnutí základních dovedností při užití počítače jako kompenzační pomůcky určené k čtení a psaní černotiskových textů. Při práci využít náhradní smysly ke kompenzaci zrakové nedostatečnosti (podle typu vady):
 - zvětšení obrazu (pro slabozraké)
 - zvětšení obrazu s hlasovou podporou (pro žáky se zbytky zraku)
 - zpřístupnění alternativním způsobem, tj. sluchem
- dodržování zdravotních a bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou

Průřezová témata: -Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace

Mediální výchova – vnímání mediálních sdělení

b) Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učíme žáky využívat návykové stereotypy učení.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k řešení problémů žádostí o pomoc.

Kompetence komunikativní

Učíme žáky rozumět hlasovému výstupu počítače, u slabozrakých chápat obrázky.

Kompetence sociální a personální

Směřujeme žáky k orientaci v prostředí, ve kterém žijí

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k práci podle naučeného postupu, plnění zadaných jednoduchých úkolů podle instrukcí

Vzdělávací obsah

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

Vzhledem k různému stupni zrakového, mentálního a dalšího postižení a z toho vyplývajících možností a potřeb jednotlivých žáků je plán pouze orientační. Každý žák bude postupovat individuálně podle plánu vypracovaného pro něj učitelem.

Očekávané výstupy z RVP – 1. stupeň

Žák by měl:

- zvládat zapnutí a vypnutí počítače (popř. tabletu)
- zvládnout vyhledání a použití některých kláves
- rozumět jednotlivým slovům za pomoci hlasového výstupu, slabozrací pochopit obrázek
- dodržovat pravidla při práci s výpočetní technikou
-

Očekávané výstupy z RVP – 2. Stupeň

Žák by měl:

- zvládat psaní jednoduchých slov popř. jednoduchých vět
- za pomoci zvládat práci se speciálním SW pro zrakově postižené
- orientovat se v napsaném textu
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou
- zvládat základní funkce dalších elektronických pomůcek pro zrakově postižené

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
-------------------	----------------	------	---------------------

1. stupeň (5. a 6. ROČNÍK)			
Žák(yně) by měl(a) - ukazovat na PC a pojmenovat základní části HW – monitor, klávesnice popř. myš - umět zapnout počítač (tablet) - zvládnout základní orientaci na klávesnici – vpravo, vlevo, dole, nahoře a umět použít některé klávesy, napsat některá písmena - respektovat pravidla bezpečné práce	Základní části a popis počítače Zásady bezpečnosti práce Klávesnice-správná poloha rukou Rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky Nácvik porozumění hlasového výstupu Vnitřní řád pracovny	Základy práce s počítačem	
2. stupeň (7. až 10. ROČNÍK)			
Žák(yně) by měl(a) - umět zapnout a vypnout počítač (tablet) - za pomoci učitele pracovat se speciálním programem pro ZP podle typu postižení - zvládat psaní jednoduchých slov a vět - umět použít další potřebné klávesy ve speciálním programu pro ZP - zvládnout základní funkce mobilního telefonu - znát některá přídatná zařízení počítače a jejich účel - zvládat základní způsoby elektronické komunikace	Zapínání a vypínání počítače Hygiena a bezpečnost práce Nácvik psaní Nácvik čtení za použití speciálního SW Nácvik použití dalších potřebných kláves Jednoduché funkce mobilního telefonu	Základy práce s počítačem	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace Mediální výchova – vnímání mediálních sdělení

6.4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

6.4.1. Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Charakteristika předmětu

V rámci vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět žáci získávají základní poznatky o sobě samých, o svém nejbližším okolí, o okolním světě, o životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Učí se na základě pozorování, napodobování a vlastních praktických zkušeností správně pojmenovávat předměty a správně pojmenovávat a chápat jevy a situace. Nové poznatky a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Při výuce si žáci osvojují dovednosti potřebné k řešení různých životních situací a k samostatnější orientaci v okolním světě

a) Obsahové, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Předmět je vyučován v prvních šesti ročnících a je členěn na 1. období

(1. – 3. ročník) a 2. období (4. – 6. ročník).

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a zdraví.**

Při výuce je kladen důraz na využití poznatků v praktickém životě a manipulaci s běžnými předměty, které nás obklopují. Učitel vede vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žák se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemných vztahy a souvislosti. Poznává sebe i nejbližšího okolí. Seznamuje se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Část výuky, zejména při pobytových akcích, je realizována v přírodě.

.Průřezová témata:

Do předmětu Člověk a jeho svět jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

- sebepoznání, sebepojetí

Sociální rozvoj – mezilidské vztahy

Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Environmentální výchova – ekosystémy

Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola

Vzdělávací obsah a ročníkové výstupy z RVP ZŠS za I. období:

Místo, kde žijeme

- žák by měl zvládnout orientaci ve třídě (1. - 3. ročník)
- žák by se měl orientovat v budově školy (2. - 3. ročník)
- žák by měl znát svůj denní režim (1. - 3. ročník)

Lidé kolem nás

- žák by měl znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišovat blízké příbuzenské vztahy (1. - 3. ročník)
- žák by měl znát své učitele a spolužáky (1. - 3. ročník)
- žák by měl mít osvojené základy společenského chování (1. - 3. ročník)
- žák by měl projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům (2. - 3. ročník)
- žák by měl pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti (3. ročník)
- žák by měl vědět jak se chovat při setkání s neznámými lidmi (1. - 2. ročník)

Lidé a čas

- žák by měl zvládnout jednoduchou orientaci v čase (1. - 3. ročník)
- žák by měl znát rozvržení svých denních činností (1. - 2. ročník)
- žák by měl rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (3. ročník)
- žák by měl znát některé sportovní aktivity spjaté s ročním obdobím (1. - 3. ročník)
- žák by se měl seznámit s tradicemi Vánoc a Velikonoc (1. - 3. ročník)

Rozmanitost přírody

- žák by měl popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (1. - 3. ročník)
- žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat (1. - 3. ročník)
- žák by měl pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny a poznat rozdíly mezi dřevinami a bylinami (1. - 3. ročník)
- žák by měl uplatňovat základní zásady chování v přírodě (1. - 3. ročník)
- žák by se měl znát některé sportovní aktivity spjaté s ročním obdobím (1. - 3. ročník)

Člověk a zdraví

- žák by měl uplatňovat hygienické návyky a zvládat sebeobsluhu (1. - 3. ročník)
- žák by měl dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (1. - 3. ročník)
- žák by měl uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem (2., 3. ročník)
- žák by měl pojmenovat hlavní části lidského těla (2., 3. ročník)
- žák by měl dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity (1. - 3. ročník)

Vzdělávací obsah a ročníkové výstupy z RVP ZŠS za II. období:

Místo, kde žijeme

- žák by měl zvládnout orientaci ve třídě a orientovat se v budově školy (4. - 6. ročník)
- žák by měl poznávat okolí školy (4. - 6. ročník)
- žák by měl znát svůj denní režim, své spolužáky a některé školní pomůcky (4. - 6. ročník)
- žák by měl umět sdělit základní informace o rodině a bydlišti (adresa, telefon) (4.- 6. ročník)
- žák by měl pojmenovat dopravní prostředky a chápat jejich význam (5. ročník)
- žák by se měl seznámit s hodnotou peněz, chápat směnu zboží za peníze (4. - 5. ročník)
- žák by měl znát některé obchody a zboží, které se v nich prodává (4. - 5. ročník)
- žák by si měl osvojit základní poznatky o České republice (5. - 6. ročník)
- žák by měl získat základní poznatky o průmyslu a zemědělství v ČR (6. ročník)
- žák by měl znát tvar zeměkoule a chápat Českou republiku jako součást planety Země (5. - 6. ročník)

Lidé kolem nás

- žák by měl znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišovat blízké příbuzenské vztahy (4. - 6. ročník)
- žák by se měl umět představit, vyjádřit své záliby (4. - 6. ročník)
- žák by měl znát své učitele a spolužáky, zaměstnance školy (4. - 6. ročník)
- žák by měl mít osvojené základy společenského chování a měl by vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi (4. - 6. ročník)
- žák by měl projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům (4. - 6. ročník)
- žák by měl pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti, znát některé pracovní pomůcky (4. - 6. ročník)
- žák by se měl seznámit s některými lidskými vynálezy (6. ročník)
- žák by měl vyprávět o zážitcích z uplynulých letních prázdnin (5. - 6. ročník)
- žák by měl znát některé sportovní aktivity spjaté s ročním obdobím (4. - 6. ročník)

Lidé a čas

- žák by měl zvládnout orientaci v čase (4. - 6. ročník)
- žák by měl znát rozvržení svých denních činností (4. - 6. ročník)
- žák by se měl chápat časové jednotky: hodina, den, týden, měsíc, rok (4. - 6. ročník)
- žák by se měl učit znát hodiny a čas (6. ročník)
- žák by měl rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (4. - 6. ročník)
- žák by měl znát význam kalendáře a svátků (4. - 6. ročník)

- žák by měl pravidelně sledovat počasí (4. - 6. ročník)

Rozmanitost přírody

- žák by měl popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (4. - 6. ročník)
- žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat a znát jejich způsob života a stavbu těla (4. - 6. ročník)
- žák by se měl seznámit s cizokrajnými zvířaty, znát význam zoologické zahrady (5. - 6. ročník)
- žák by měl znát zástupce ptáků, ryb, plazů, hmyzu, savců, vědět základní rozdíl (6. ročník)
- žák by měl být poučen o nebezpečí styku se zvířaty (kousnutí, uštknutí nebo bodnutí, vzteklna) (6. ročník)
- žák by měl popsat stavbu těla rostliny (4. - 6. ročník)
- žák by měl znát rozdíl mezi bylinami a dřevinami (4. - 6. ročník)
- žák by měl rozdělit stromy na jehličnaté a listnaté, ovocné stromy (4. - 6. ročník)
- žák by měl umět poznat a popsat základní druhy ovoce a zeleniny, sklizeň (4. - 6. ročník)
- žák by směl znát význam lesa pro člověka a zvířata (6. ročník)
- žák by měl uplatňovat základní zásady chování v přírodě (4. - 6. ročník)

Člověk a zdraví

- žák by měl uplatňovat hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti (4. - 6. ročník)
- žák by měl dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (4. - 6. ročník)
- žák by měl uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem (4. - 6. ročník)
- žák by měl dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity (4. - 6. ročník)
- žák by měl umět popsat některé nemoci, učit se prevenci (4. - 5. ročník)
- žák by měl pojmenovat jednotlivé části lidského těla a znát jejich funkci (4. - 6. ročník)
- žák by se měl seznámit s důležitými vnitřními orgány člověka a pochopit jejich funkci (4. - 6. ročník)
- žák by měl rozlišovat etapy lidského života (6. ročník)

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák si vytváří pojmy a představy na základě modelových situací a hmatového názoru.

- rozumí jednoduchým pojmům
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- rozezná a roztřídí předměty (modely, obrázky)
- vytváří si stereotypy učení
- používá názorné učební pomůcky
- přijímá pochvalu jako pozitivní motivaci k dalšímu učení
- snaží se uplatnit získané poznatky v praktických a modelových situacích

Kompetence k řešení problémů

Žák řeší modelové situace na základě nápodoby či opakování. Využívá je při dramatizaci situace.

- chápe a plní jednoduché příkazy
- požádá o pomoc při řešení problému
- orientuje se v okolním prostředí
- orientuje se v časovém režimu dne
- překonává pocity strachu
- v modelových hrách se učí reagovat na různé životní situace (požádat o pomoc, návštěva lékaře apod.)

Kompetence komunikativní

Žák dle svých schopností:

- reaguje na své jméno
- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem
- přiměřeným způsobem odpovídá na položené otázky

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých schopností:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišuje osoby různého pohlaví
- zná některá pravidla společenského chování
- navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- orientuje se ve známém prostředí
- podílí se na školních aktivitách

Kompetence občanské

Žák dle svých schopností:

- chápe význam soukromého vlastnictví

- dodržuje společenské normy
- dodržuje pravidla třídy
- chová se šetrně k přírodě

Kompetence pracovní

Žák dle svých schopností:

- uplatňuje základní hygienické návyky
- poznává a používá předměty denní potřeby
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- rozlišuje různé zvuky a chutě
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK			
Žák si osvojuje orientaci ve třídě a v budově školy, poznává své okolí. Žák by se měl seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl znát základy společenského chování. Žák by se měl seznámit s hygienickými návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s chováním při setkání s neznámými lidmi. Žák by se měl seznámit s jednoduchou orientací v čase (roční období, dny v týdnu, části dne)	Škola je tady - naše třída, spolužáci a učitelé - školní potřeby a hračky - základy slušného chování - zásady osobní hygieny - základní sebeobsluha - udržování čistoty a pořádku na pracovním místě Orientace v čase - uvědomování si pravidelně se opakujících denních činností - režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek) - režim týdne (dny v týdnu) - vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz)	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví Lidé a čas	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola

Žák by měl znát hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by si měl osvojovat pojmy spjaté s přírodou. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě na podzim a měl by znát některé podzimní plody. Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků. Žák by se měl učit adresu svého bydliště. Žák by se měl učit rozvržení svých denních činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě v zimě.	- roční období Příroda - pojem příroda - chování v přírodě - oblékání do přírody - pozorování zajímavostí v přírodě Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzimní aktivity: pouštění draka Moje rodina - základní příbuzenské vztahy - členové domácnosti včetně zvířat - adresa bydliště - čistota, denní režim Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě	Rozmanitost přírody Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Člověk a zdraví Rozmanitost přírody	
---	---	--	--

Žák by měl poznat nejběžnější volně žijící zvířata. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě v zimě. Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat základní části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě na jaře. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, učit se znát jejich mláďata. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě v létě. Žák by se měl poznat některé letní byliny a některé druhy stromů. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené.	- zimní aktivity: koulování, sáňkování - Vánoce a Nový rok Moje tělo - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla - funkce některých částí těla (ruce, nohy, hlava apod.) - sdělování zdravotních obtíží Příroda na jaře - znaky jara - domácí a volně žijící zvířata - mláďata zvířat - tradice Velikonoc Příroda v létě - znaky léta - květiny a stromy - ovoce a zelenina - letní oblečení - letní prázdniny - letní aktivity: pobyt v přírodě, jízda na koloběžce, koupání se, hry ve vodě, hry s míčem	Lidé a čas Člověk a zdraví Rozmanitost přírody Lidé a čas Rozmanitost přírody Lidé kolem nás	
2. ROČNÍK			

Osvojovat si orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by měl upevňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s chováním při setkání s neznámými lidmi. Žák by se měl seznámit s pravidly silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem. Žák by se měl upevňovat jednoduchou orientaci v čase (roční období, dny v týdnu, části dne). Žák by se měl učit jednotlivé měsíce v roce. Žák by se měl seznámit s hygienickými návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl učit znát proměny počasí.	Zpátky ve škole - naše třída, spolužáci a učitelé - školní potřeby a hračky - orientace v budově školy (šatna, jídelna, tělocvična) - základy slušného chování - upevňování zásad osobní hygieny - udržování čistoty a pořádku na pracovním místě - základy dopravní výchovy Orientace v čase - uvědomování si pravidelně se opakujících denních činností - ráno, dopoledne, odpoledne, večer, noc - režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek) - režim týdne, volný čas - vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) - roční období, měsíce	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví Lidé a čas	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola
--	--	---	---

Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě. Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků. Žák by se měl učit adresu svého bydliště. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu, místnosti. Žák by se měl učit rozvržení svých denních činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě v zimě. Žák by měl poznat nejběžnější volně žijící zvířata. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě v zimě. Žák by se měl seznámit se zimními aktivitami a sporty. Žák by měl znát svůj denní režim.	Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě - podzimní ovoce a zelenina - podzimní aktivity: pouštění draka Moje rodina - základní příbuzenské vztahy - členové domácnosti včetně zvířat - adresa bydliště - zařízení bytu, domácí povinnosti - čistota, denní režim Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity: koulování, sáňkování - zimní sporty - tradice Vánoc a příchod Nového roku Ochrana našeho zdraví	Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Člověk a zdraví Rozmanitost přírody Lidé a čas	
--	---	---	--

Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat základní části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát smysly. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci a umět vyjádřit činnost lékaře. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě na jaře. Žák by se měl učit o mláďatech některých zvířat. Žák by se měl seznámit s některými jarními bylinami. Žák by měl pomocí ilustrací, modelů a exkurzí poznávat různá zvířata, vnímat jejich zvuky a učit se o jejich způsobu života. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě v létě. Žák by se měl znát některé letní byliny a druhy stromů, letní ovoce a zeleninu. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a	- denní režim - hygienické návyky - péče o svůj zevnějšek - zdraví a nemoci, návštěva lékaře - sdělení svých zdravotních obtíží - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla - funkce některých částí těla (ruce, nohy, hlava apod.) - naše smysly Příroda na jaře - znaky jara - jarní byliny - mláďata některých zvířat - tradice Velikonoc Zvířata - prohlížení a vnímání zvířat - jednoduchý popis stavby těla - domácí a volně žijící zvířata Příroda v létě - znaky léta - květiny a stromy - letní ovoce a zelenina - letní oblečení - letní prázdniny - letní aktivity a sporty	Člověk a zdraví Rozmanitost přírody Lidé a čas Rozmanitost přírody Rozmanitost přírody Lidé kolem nás	
--	---	---	--

zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjmenovat některé letní aktivity a sporty.			
1. ROČNÍK			
Osvojovat si orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by měl umět popsat některé školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl upevňovat jednoduchou orientaci v čase (roční období, měsíce, dny v týdnu, části dne). Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát proměny počasí. Žák by se měl seznámit s ději v čase minulém, přítomném a budoucím.	Škola - naše třída, spolužáci a učitelé - školní potřeby - orientace v budově školy - základy slušného chování - upevňování zásad osobní hygieny - udržování čistoty a pořádku na pracovním místě Orientace v čase - režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek) - vyučovací hodina, střídání školních předmětů - režim týdne, volný čas - vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) - opakování: roční období, měsíce, dny v týdnu	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví Lidé a čas	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola

Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě a poli. Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu a znát jednotlivé místnosti domu. Žák by se měl učit rozvržení svých denních činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by měl poznat nejběžnější volně žijící zvířata. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě.	- rozlišování děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě a poli - podzimní ovoce a zelenina - podzimní aktivity: pouštění draka, sbírání plodů a jejich využití při výrobě drobných předmětů (korále apod.) Moje rodina - základní příbuzenské vztahy - členové domácnosti včetně zvířat - adresa bydliště, telefonní číslo rodiče - zařízení bytu, domácí povinnosti - čistota, denní režim Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity: koulování, sáňkování	Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Člověk a zdraví Rozmanitost přírody Lidé a čas	
---	---	---	--

Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě v zimě. Žák by se měl znát některé zimní aktivity a sporty. Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat základní části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát smysly. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci a popsat práci lékaře. Žák by se měl seznámit s úkony a potřebami potřebnými k péči o svůj zevnějšek. Žák by se měl znát viditelné proměny v přírodě na jaře. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, znát jejich mláďata. Žák by se měl seznámit s některými jarními bylinami. Žák by se měl seznámit s pojmem práce a povolání, měl by znát některé druhy povolání a pracovní pomůcky. Žák by se měl učit znát povolání svých rodičů.	- zimní sporty - tradice Vánoc a příchod Nového roku Ochrana našeho zdraví - denní režim - hygienické návyky - péče o svůj zevnějšek - zdraví a nemoci, návštěva lékaře - sdělení svých zdravotních obtíží - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla - funkce některých částí těla (ruce, nohy, hlava apod.) - naše smysly Příroda na jaře - znaky jara - jarní byliny - domácí, lesní zvířata - mláďata zvířat - tradice Velikonoc Povolání a pracovní činnosti - druhy povolání a pracovních činností - pracovní pomůcky a nářadí - tematické krátké básně a písně - povolání rodičů	Člověk a zdraví Rozmanitost přírody Lidé a čas Lidé kolem nás Rozmanitost přírody	
--	---	---	--

Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by měl popsat některé letní byliny. Žák by měl znát květ rostliny, rozlišit rostlinu s květem a bez květu. Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, znát základní rozdíl, umět některé vyjmenovat. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjmenovat některé letní aktivity a sporty.	Příroda v létě - znaky léta - květiny (s květem a bez květu) - stromy (listnaté a jehličnaté) - letní ovoce a zelenina - letní oblečení - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy	Lidé kolem nás Člověk a zdraví	
---	--	--	--

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. ROČNÍK			
Osvojovat si orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by měl umět popsat některé školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	Škola - naše třída, spolužáci a učitelé - poznávání a pojmenovávání předmětů a místností ve škole (šatna, tělocvična, jídelna, WC apod.) - základy slušného chování - upevňování zásad osobní hygieny - udržování čistoty a pořádku na pracovním místě a v budově školy	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy

Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s pravidly silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem. Žák by se měl znát jednoduchou orientaci v čase (roční období, rok, měsíce, dny v týdnu, části dne, hodina). Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl učit o využití kalendáře a o pojmu svátek. Žák by měl znát proměny počasí. Žák by se měl seznámit s ději v čase minulém, přítomném a budoucím. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě, poli a v sadu. Žák by se měl učit představit sebe a svoji rodinu, vyjádřit své záliby.	- základy dopravní výchovy Orientace v čase - režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek, volný čas) - vyučovací hodina, střídání školních předmětů a vyučujících - režim týdne, volný čas - časové jednotky: hodina, den, týden, měsíc, rok - význam kalendáře, svátky - vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) - rozlišování děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě, poli a v sadu - podzimní ovoce a zelenina - podzimní aktivity: pouštění draka, sbírání plodů a jejich využití při výrobě drobných předmětů	Lidé a čas Rozmanitost přírody Lidé kolem nás	Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola
--	---	---	---

Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by se měl účastnit dramatizace a využít své komunikační dovednosti v modelových hrách. Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu, znát jednotlivé místnosti domu a jejich využití. Žák by se měl učit rozvržení svých denních činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě v zimě. Žák by měl znát některé zimní aktivity a sporty. Žák by měl znát svůj denní režim.	Sebeprezentace - představí se - záliby - základní informace o rodině a bydlišti - dramatizace: využití informací o rodině a bydlišti v krizových situacích (např. ztracení se v dopravním prostředku, obchodním centru) Moje rodina - základní příbuzenské vztahy - členové domácnosti včetně zvířat - adresa bydliště, telefonní číslo rodiče - zařízení bytu a jeho funkce, domácí povinnosti - čistota, denní režim Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Rozmanitost přírody Lidé a čas Člověk a zdraví	
--	--	---	--

Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát některé vnitřní orgány a jejich důležitost pro život člověka. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci, seznámit se zásadami prevence nemocí. Žák by měl upevňovat úkony potřebné k péči o svůj zevnějšek. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na jaře. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, znát jejich mláďata a poznávat jejich způsob života. Žák by měl znát některé jarní byliny. Žák by se měl seznámit s pojmem práce a povolání, měl by znát některé druhy povolání a pracovní pomůcky. Žák by se měl učit znát povolání svých rodičů. Žák by se měl seznámit s hodnotou peněz, měl by znát jejich funkci. Žák by se měl seznámit s pojmy obchod a zboží. Měl by znát některé typy obchodů a také zboží, které se	- zimní aktivity: koulování, sáňkování - zimní sporty - tradice Vánoc a příchod Nového roku Naše zdraví - denní režim - hygienické návyky a péče o svůj zevnějšek - sdělení svých zdravotních obtíží - zdraví a nemoc, návštěva u lékaře - ovoce, zelenina, vitamíny jako prevence - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla a jejich funkce - důležité vnitřní orgány Příroda na jaře - znaky jara - jarní byliny - domácí a lesní zvířata, základní rozdíly mezi nimi, potrava a příbytky - mláďata zvířat - tradice Velikonoc Povolání a pracovní činnosti - druhy povolání a pracovních činností	Rozmanitost přírody Lidé a čas Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Lidé kolem nás	
---	--	--	--

v nich prodává. V modelových hrách by měl poznat práci prodavače. Žák by se měl učit o zásadách slušného chování v obchodě. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by měl popsat některé letní byliny a znát jejich stavbu těla (květ, stonek, list, kořen). Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, znát základní rozdíl, umět některé vyjmenovat. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené.	- pracovní pomůcky a nářadí - tematické krátké básně a písně - povolání rodičů - pojem peníze a jejich funkce - peníze jako odměna za práci Nakupování - obchody a zboží - práce prodavačky - nákup zboží za peníze - opakování pojmu peníze - chování v obchodě Příroda v létě - znaky léta - letní byliny - stavba těla rostlin (květ, stonek, list, kořen) - stromy (listnaté a jehličnaté) - letní ovoce a zelenina - letní oblečení - plán na letní prázdniny - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy	Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Člověk a zdraví	
5. ROČNÍK			
Žák by měl vyjádřit své zážitky z prázdnin a popsat místa, která navštívil. Žák by se měl seznámit s pojmy letní tábor, návštěva cizí země apod.	Vzpomínky na letní prázdniny - vyprávění o letních prázdninách - letní tábor, návštěva cizí země: název země, způsob dopravy Zpátky ve škole - naše třída, spolužáci a učitelé	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy

Žák by si měl osvojovat orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by se měl seznámit se svým rozvrhem hodin, střídáním vyučovacích předmětů a délkou vyučování. Žák by měl umět popsat své školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát orientaci v čase (roční období, rok, měsíce, dny v týdnu, části dne, hodina). Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by se měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s pojmem školní rok. Žák by se měl učit o využití kalendáře a o pojmu svátek.	- rozvrh hodin, délka vyučování - poznávání a pojmenovávání předmětů a místností ve škole (šatna, tělocvična, jídelna, WC apod.) - základy slušného chování - upevňování zásad osobní hygieny - udržování čistoty a pořádku na pracovním místě a v budově školy Orientace v čase - režim dne - vyučovací hodina, střídání školních předmětů a vyučujících - režim týdne, volný čas - časové jednotky: hodina, den, týden, měsíc, rok - školní rok - význam kalendáře, svátky - charakteristika čtvoro ročních období - vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh,	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví Lidé a čas	- řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola
--	---	---	--

Žák by měl charakterizovat čtvero ročních období a učit se vyjmenovat jejich měsíce. Žák by měl znát proměny počasí. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě, poli a v sadu. Žák by se měl učit představit sebe a svoji rodinu, vyjádřit své záliby. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by se měl účastnit dramatizace a využít své komunikační dovednosti v modelových hrách. Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče, měl by se učit popsat okolí svého domu. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu, znát jednotlivé místnosti domu a jejich využití. Žák by se měl učit o zemi, ve které žije. Znat název naší republiky a	vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě, poli a v sadu Sebeprezentace - představení se - záliby - základní informace o rodině a bydlišti - dramatizace: využití informací o rodině a bydlišti v krizových situacích (např. ztracení v dopravním prostředku, v obchodním centru) Moje rodina - příbuzenské vztahy - členové domácnosti - adresa bydliště, telefonní číslo rodiče - okolí bydliště (doprava, obchody, park) - zařízení bytu a jeho funkce, domácí povinnosti Já jako občan České republiky - země, kde žijeme	Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Místo, kde žijeme	
---	---	---	--

jazyk, kterým mluvíme. Měl by se seznámit s podobou naší země. Žák by měl znát, že ČR je součástí planety Země. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by měl znát některé zimní aktivity a sporty. Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát některé vnitřní orgány a jejich důležitost pro život člověka. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci, seznámit se zásadami prevence nemocí. Žák by měl upevňovat úkony potřebné k péči o svůj zevnějšek. Žák by se měl znát viditelné proměny v přírodě na jaře. Žák by měl znát mláďata zvířat. Žák by měl znát některé jarní byliny.	- jazyk, kterým mluvíme - co se nachází v ČR (města, vesnice, hory, řeky atd.) - hlavní město Praha - ČR jako součást planety - Země, tvar zeměkoule Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity a sporty - tradice Vánoc a příchod Nového roku Naše zdraví - denní režim - hygienické návyky a péče o svůj zevnějšek - sdělení svých zdravotních obtíží - zdraví a nemoc, návštěva u lékaře - ovoce, zelenina, vitamíny jako prevence - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla a jejich funkce - důležité vnitřní orgány a jejich funkce Příroda na jaře - znaky jara - jarní byliny - mláďata zvířat	Rozmanitost přírody Lidé a čas Člověk a zdraví Rozmanitost přírody Lidé a čas Rozmanitost přírody	
--	---	---	--

Žák by měl pomocí ilustrací, modelů a exkurzí poznávat různá zvířata, vnímat jejich zvuky a učit se o jejich způsobu života. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Žák by se měl učit o cizokrajných zvířatech a významu zoologické zahrady. Žák by měl popsat některé byliny a znát jejich stavbu těla (květ, stonek, list, kořen). Žák by se měl učit znát základní rozdíl mezi bylinami a dřevinami. Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, umět některé vyjmenovat. Žák by se měl seznámit s některými dopravními prostředky a chápat jejich význam. Měl by rozeznat jejich charakteristické zvuky (auto, vlak, letadlo) Žák by se měl seznámit se zásadami vhodného chování v dopravních prostředcích. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by se měl seznámit s pojmy rybník, jezero, řeka, moře, znát základní rozdíly.	- tradice Velikonoc Zvířata - prohlížení a vnímání zvířat - stavby těla živočichů - domácí a volně žijící zvířata, základní rozdíly ve způsobu života - cizokrajná zvířata, význam ZOO Rostliny - stavba těla rostlin - rozdělení květin na kvetoucí a nekvetoucí - rozdíl mezi bylinami a dřevinami - dělení stromů na jehličnaté a listnaté Doprava - význam dopravních prostředků - typy dopravních prostředků - identifikace charakteristických zvuků - chování v dopravních prostředcích Příroda v létě - znaky léta - letní byliny - letní ovoce a zelenina	Rozmanitost přírody Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Rozmanitost přírody Člověk a zdraví	
--	--	--	--

Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené. Žák by se měl seznámit s pravidly silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem.	- rybník, jezero, řeka, moře - letní oblečení - plán na letní prázdniny (výlety, léto u vody: rybníka, moře) - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy		
6. ROČNÍK			
Žák by měl vyjádřit své zážitky z prázdnin a popsat místa, která navštívil. Žák by si měl osvojovat orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by se měl seznámit se svým rozvrhem hodin, střídáním vyučovacích předmětů a délkou vyučování. Žák by měl umět popsat své školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by se měl seznámit s žádoucím chováním v případech ohrožení.	Vzpomínky na letní prázdniny - vyprávění o letních prázdninách Zpátky ve škole Podzimní příroda - znaky podzimu - měsíce podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě, poli a v sadu Já a moje rodina - představení sebe a svých zálib - příbuzenské vztahy, členové domácnosti - adresa bydliště, telefonní číslo rodiče - okolí bydliště (doprava, obchody, park)	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Člověk a zdraví Lidé a čas Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Místo, kde žijeme	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola

naší republiky a jazyk, kterým mluvíme. Měl by se seznámit s naší národní hymnou a znát jméno prezidenta republiky. Žák by měl určit hlavní město a učit se o sousedních státech. Měl by se seznámit s podobou naší země, znát některá pohoří a vodní toky, mít základní informace o tom, co se pěstuje a vyrábí a jakým způsobem. Žák by měl znát, že ČR je součástí planety Země. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by měl vyprávět o některých zimních aktivitách a sportech. Žák by měl umět vyjmenovat části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát některé vnitřní orgány a jejich důležitost pro život člověka. Žák by se měl seznámit s koloběhem lidského života, měl by znát základní charakteristiku jednotlivých období. Žák by měl znát význam nemocničního zařízení a dozvědět se o zdravotnické pomoci.	- vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla a jejich funkce - důležité vnitřní orgány a jejich funkce - koloběh života, etapy lidského života (dětství, dospělost, stáří) - nemoc, úraz, nemocnice, záchranná služba Zimní příroda Lidská činnost, práce	Lidé kolem nás Rozmanitost přírody Lidé a čas	
---	---	---	--

Žák by se měl učit znát základní rozdíl mezi bylinami a dřevinami. Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, umět některé vyjmenovat. Měl by znát některé ovocné stromy a jejich přínos pro člověka. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by se měl seznámit s pojmy rybník, jezero, řeka, moře, znát základní rozdíly. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené. Žák by se měl seznámit s pravidly silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem.	- rozdíl mezi bylinami a dřevinami - dělení stromů na jehličnaté a listnaté - zástupci listnatých a jehličnatých stromů - ovocné stromy - význam lesa pro zvířata a člověka Příroda v létě - znaky léta - letní měsíce - ochrana před sluncem - letní ovoce a zelenina - příchod letních prázdnin - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy	Místo, kde žijeme Rozmanitost přírody Člověk a zdraví	
--	--	---	--

6.5. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

6.5.1. Vyučovací předmět: Člověk a společnost

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Člověk a společnost

2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu Člověk a společnost je získání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země, poznání postupné změny způsobu života lidí, poznání historických a kulturních památek v nejbližším okolí, zvládat přiměřeně náročné situace běžného života, osvojení si základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů, vyjadřování vlastních myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti, úcta k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu k odlišnostem lidí, skupin a společenství, pochopení práv a povinností občanů, rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika
- Environmentální výchova – Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
- Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

Metody a formy práce:

Výuka předmětu Člověk a společnost probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, žáci pracují individuálně, ve skupinách nebo frontálně. Dále výuku doplňujeme vycházkami, výlety, exkurzemi, besedami, návštěvami muzeí a historických památek, projektovým vyučováním. Využíváme audio i videonahrávky, filmy.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. U těžce zrakově postižených žáků vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (modelů a obrázků, audio, video).

K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky (např. televizní lupy, příruční lupy apod.)

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky

- má zájem o získávání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojitosti s konkrétními situacemi každodenního života
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na výuku
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k výuce

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně svým možnostem
- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti a na základě naučených stereotypů
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- požádá o pomoc při řešení problémů a ví, na koho se obrátit

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty, záznamy a obrazové materiály
- vyjadřuje své názory a postoje a obhájí je vhodnou formou
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- využívá ke komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu
- učí žáky jednoduchým způsobem formulovat sdělení a vyjádřit svá přání a pocity
- podporuje žáky ve využívání běžných informačních a komunikačních prostředků ke komunikaci

- ověřuje, zda žáci porozuměli obsahu sdělení

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými následky
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- vede žáky k dodržování základních zásad společenského chování
- seznamuje žáky s následky nevhodného a rizikového chování
- vede žáky k vzájemné toleranci
- vede žáky k přiměřenému chování v reálných situacích

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy ochrany svého zdraví, zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Strategie učitele

- vede žáky k zapojení se do společnosti
- seznamuje žáky se základními právy a povinnostmi občanů, společenskými normami a pravidly
- učí žáky jak chránit zdraví, životní prostředí a jak se chovat v krizových situacích

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- přijímá posouzení své práce

- respektuje pravidla práce v týmu a svými činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- má povědomí o zásadách bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí a dodržuje je

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili
- zapojuje žáky do práce ve skupině

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Základní poznatky z Historie našeho národa

žák by měl

- poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- mít základní poznatky z období počátku českého státu
- vědět o významných osobnostech našich dějin
- mít představu o významných historických událostech v naší zemi

Základní poznatky z Člověka ve společnosti

žák by měl

- mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků
- respektovat pravidla společenského soužití
- uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování
- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Základní poznatky z Poznatky o společnosti

žák by měl

- znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele
- být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů
- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání
- být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU

Základní poznatky z Péče o občana

žák by měl

- dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
- rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

[illegible]

	• Vznik rodiny, struktura a funkce rodiny, vztahy lidí v rodině • Odpovědnost rodičů za výchovu dětí, úcta dětí k rodičům • Znat svoji adresu • Být schopen popsat své bydliště, jeho okolí • Ohrožené děti • Znat práva a povinnosti jednotlivých příslušníků rodiny • Chápat pojem širší rodina (prarodiče, příbuzní) • Chápat pomoc mezi rodinnými příslušníky jako samozřejmost • Pěstovat si úctu k ostatním lidem. • Být schopen na své úrovni uplatňovat pravidla slušného chování. • Státní symboly • Prezident republiky • Státní orgány a instituce • Státní občanství • Vzdělávání v ČR • Právo na vzdělání • Význam vzdělání • Příprava pro profesní uplatnění	Poznatky o společnosti Péče o občana	
8. ROČNÍK			

- být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů - rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	- Kraj – znát významné osobnosti kraje, znát místní zvyky a tradice - Orientovat se ve státních svátcích - Přírodní zajímavá místa regionu - Kulturní památky regionu - Seznámení s pojmem lidská práva - Základní lidská práva - Práva dítěte a jejich ochrana - Rodinné právo - Týrané a zneužívané dítě - Šikana - Diskriminace - Člověk a volný čas - Kultura - Sport - Volnočasové aktivity - Nevhodné využívání volného času - Ohrožení sociálně patologickými jevy - Nebezpečí drog	Péče o občana	
9. ROČNÍK			
Žák by měl vědět o význačných osobnostech našich dějin	- Sv. Václav - Karel IV., - Marie Terezie T. G. Masaryk	Historie našeho národa	Osobnostně sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávací schopnosti Mezilidské vztahy Komunikace

• mít základní informace o své vlasti • uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání • vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany • využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací	• Václav Havel • Václav Klaus • Další významné osobnosti kulturního života • Naše vlast • Významné události a osobnosti, které proslavily naši vlast • Státní svátky • Člověk a právo • Práva a povinnosti občana • Policie, soudy • Právní dokumenty občana • Druhy a postihy protiprávního jednání • Trestná činnost mládeže • Zdravotní a sociální péče • Systém zdravotní péče • Zdravotní a sociální pojištění • Sociální zabezpečení • Orgány a instituce zdravotní a sociální péče • Pomáhající organizace	Člověk ve společnosti Poznatky o společnosti Péče o občana	Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti
10. ROČNÍK			
Žák by měl • Mít představu o významných historických událostech v naší zemi	• Světové války a jejich důsledky • Vznik Československého státu • První prezident T. G. Masaryk	Historie našeho národa	Osobnostně sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávání schopností Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost

• respektovat pravidla společenského soužití • uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování • znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům • vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu • tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti • být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU • dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu	• Vznik samostatné ČR • Vstup ČR do EU • Mezilidské vztahy ve společnosti • Mezilidská komunikace • Základní pravidla společenského chování • Úcta k člověku • Rovnoprávné postavení žen a mužů • Ravnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin	Člověk ve společnosti	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika
	• Evropská integrace • Postavení ČR v rámci EU • Peníze a jejich funkce • Hospodaření s penězi • Pracovní uplatnění • Kvalifikace, rekvalifikace • Odměna za práci • Nezaměstnanost • Pracovní úřady • Finanční podpora v nezaměstnanosti	Poznatky o společnosti Péče o občana	Environmentální výchova – Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti

6.6. Vzdělávací oblast : Člověk a příroda

6.6.1. Vyučovací předmět: Člověk a příroda

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Člověk a příroda

2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu Člověk a příroda je hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávat přírodní podmínky ve svém nejbližším okolí, na území ČR i v Evropě na základě osobních poznání žáků a jejich zkušeností.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika
- Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Metody a formy práce:

Výuka předmětu Člověk a příroda probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, žáci pracují individuálně, ve skupinách nebo frontálně. Dále výuku doplňujeme vycházkami, výlety, exkurzemi, besedami. Využíváme audio i videonahrávky, filmy.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. U těžce zrakově postižených žáků vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (živých i neživých přírodnin, modelů a obrázků, audio, video).

K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky (např. televizní lupy, příruční lupy apod.).

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky
- má zájem o získávání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojitosti s konkrétními situacemi každodenního života

- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na výuku
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k výuce

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně svým možnostem
- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti a na základě naučených stereotypů
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- požádá o pomoc při řešení problémů a ví, na koho se obrátit

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty, záznamy a obrazové materiály
- vyjadřuje své názory a postoje a obhajuje je vhodnou formou
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu
- učí žáky jednoduchým způsobem formulovat sdělení a vyjádřit svá přání a pocity
- ověřuje, zda žáci porozuměli obsahu sdělení

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými následky

- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj verbální projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- seznamuje žáky s následky nevhodného a rizikového chování
- vede žáky k vzájemné toleranci
- vede žáky k přiměřenému chování v reálných situacích

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy ochrany svého zdraví, zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Strategie učitele

- učí žáky jak chránit zdraví, životní prostředí a jak se chovat v krizových situacích

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- přijímá posouzení své práce
- respektuje pravidla práce v týmu a svými činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- má povědomí o zásadách bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí a dodržuje je

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili
- zapojuje žáky do práce ve skupině

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

Základní poznatky z fyziky

žák by měl

- poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu

- rozeznat zdroje tepla
- rozpoznat jednotlivá skupenství
- rozeznat zdroje zvuku
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- být informován o zdrojích elektrického proudu
- rozpoznat zdroje světla
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji
- být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky — střídání dne a noci, ročních období

Základní poznatky z chemie

žák by měl

- rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné
- rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin
- vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta
- poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

Základní poznatky z přírodopisu

žák by měl

- získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby
- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince

Základní poznatky ze zeměpisu

žák by měl

- orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny
- najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice

- vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy
- orientovat se na mapě města podle významných bodů
- vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí
- vědět o přírodních zvláštностech a kulturních zajímavostech svého regionu
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
Žák by měl • rozeznat zdroje tepla • rozpoznat jednotlivá skupenství • rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné • získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období • vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku	• Co je teplo, jak teplo vzniká • Vedení tepla, dobré a špatné vodiče tepla • Teplo v našich domovech • Skupenství látek • Přeměny skupenství • Tání a tuhnutí • Var kapalin • Vypařování a kapalnění • Teploměry, měření teploty • Vlastnosti látek - rozpustné, nerozpustné • Hustota látek • Urychlení rozpouštění látek - zahřátí, míchání • JARO - Počasí na jaře, Změny v přírodě, Práce na zahradě a na poli, Stromy, keře, květiny na jaře - na zahradě a volně v	Fyzika Chemie Přírodopis	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí

• rozpoznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby • znát vybrané zástupce rostlin a živočichů • dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody • najít na mapě zeměpisnou polohu ČR a její sousední	přírodě, Zvířata, ptáci a jejich mláďata na jaře, Ochrana přírody na jaře • LÉTO - Změny v přírodě v létě, Počasí v létě, Les v létě - sběr lesních plodů, Léčivé byliny a jejich sběr, Chování v přírodě, Ochrana přírody v létě • PODZIM - Změny v přírodě na podzim, Podzimní počasí, Odlet ptactva, Sklizeň ovoce, zeleniny a zemědělských plodin, Příprava živočichů na zimu, Ochrana přírody na podzim • ZIMA - Změny v přírodě, Pozorování zimního počasí - sníh, led, zima, mráz, jinovatka, rampouchy..., Listnaté a jehličnaté stromy v zimě, Zimní spánek některých zvířat, Ochrana přírody v zimě • Houby jedlé • Houby jedovaté • Houby nejedlé • Sběr a zpracování hub • Domácí a hospodářská zvířata • Volně žijící zvířata • Ptáci • Ryby • Plazi • Hmyz	Zeměpis	Vztah člověka k prostředí
--	--	----------------	----------------------------------

státy, vědět kde, jsou státní hranice vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí	- Bezpečnost při poznávání přírody - různá nebezpečí při styku s přírodou a ochrana před nimi - Světadíly, Oceány, Moře - Státy Evropy - ČR a její sousední státy - Zeměpisná poloha ČR - Členitost ČR - Druhy dopravy v ČR - Cestujeme do zahraničí		
8. ROČNÍK			
Žák by měl - poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu - vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin - vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování - znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub	- Pohyb a klid těles - Pohyby těles - Jednoduché stroje a jejich využití v praxi - Vzduch - Kyslík - vlastnosti a využití - Zdroje kyslíku - Pěstování obilí - Pěstování zeleniny - Pěstování brambor - Ovocné stromy a jejich pěstování - Ovocné keře a jejich pěstování - Pěstování chmele a vína - Význam pěstování rostlin pro člověka - Les - co tvoří les - Čím je les užitečný pro člověka - Význam lesa pro přírodu	Fyzika Chemie Přírodopis	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích - orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny	- Základní části lidského těla - Kosterní soustava - Soustava pohybová - Ústrojí krevního oběhu - Dýchací ústrojí - Trávicí ústrojí - Vylučovací ústrojí - Nervová soustava - Lidské smysly - Mapa, Druhy map - Význam barev na některých druhích map - Orientace na mapě podle barev	Zeměpis	Vztah člověka k prostředí
9. ROČNÍK			
Žák by měl - rozeznat zdroje zvuku - vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka - být informován o zdrojích elektrického proudu - rozpoznat zdroje světla	- Vznik zvuku, Zvuk - Zdroje zvuku - Šíření zvuku - Ozvěna - Hudební nástroje - Škodlivost nadměrného hluku - Energie a její druhy - Výroba elektrické energie - Druhy elektráren - Jaderná elektrárna - Ochrana lidí před radioaktivním zářením - Zdroje světla - Odraz světla - Druhy zrcadel a jejich využití	Fyzika	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života

- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji - rozlišovat druhy vody - pitná, užitková, odpadní - vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí - továrny, auta - vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují - vyhledat na mapě ČR kraj (region) podle bydliště nebo podle místa školy - orientovat se na mapě města podle významných bodů	- Základní použití optických přístrojů - lupa, dalekohled, brýle, fotoaparát, mikroskop - Elektrické přístroje v domácnosti (vysavač, el. sporák, žehlička, strojek na stříhání vlasů, rychlovarná konvice) - Pravidla bezpečné práce s elektrospotřebiči - Druhy vod – pitná, užitková, odpadní - Voda v přírodě - Čistota vody - Čistota vzduchu - Smog - Poškozování životního prostředí - Ochrana životního prostředí - Význam zachování životního prostředí pro živočichy a rostliny - Praha a okolí - Plány měst - Plán města Prahy	Chemie Přírodopis Zeměpis	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
10. ROČNÍK			
Žák by měl být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky - střídání dne a noci, ročních období	- Pohyby planety Země – obíhání kolem Slunce, otáčení kolem zemské osy - Střídání dne a noci - Střídání ročních dob	Fyzika	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a

• adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života	• Druhy živelných pohrom v ČR • Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života při živelných pohromách • Chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom		
--	---	--	--

6.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech Hudební výchova a Výtvarná výchova

6.7.1. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

b) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu hudební výchova je podněcovat, rozvíjet a kultivovat přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou.

Obsah předmětu hudební výchova tvoří činnosti vokální a instrumentální (zpěv písní přiměřené náročnosti, vytváření správných pěveckých

návyků, doprovodná hra na Orffovy nástroje), činnosti hudebně - pohybové (taktování a pohyb na hudbu, základní taneční kroky vybraných tanců) a činnosti poslechové (rozlišování zvuků hudebních nástrojů, zvuků přírody, zpěvních hlasů, díla významných skladatelů).

Hudební výchova pomáhá k psychickému i fyzickému uvolnění, k získání elementárních hudebních a pohybových znalostí a dovedností.

Hudba je zde využita jako prostředek ke komunikaci a k rozvoji individuálních hudebních dovedností u žáků, působí jako terapeutický prostředek, který pomáhá odstraňovat napětí a únavu žáků a podílí se na zlepšení jejich psychického stavu, prohlubuje koncentraci, napomáhá rozvoji řeči, smyslových a motorických funkcí.

Průřezová témata:

Do předmětu hudební výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika (1. -6. ročník)
- Mediální výchova - Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti (1. -6. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka předmětu hudební výchova probíhá ve speciální učebně (hudebně), která je vybavena klavírem, kytarou, bicí soupravou, Orffovými nástroji, popř. jinými hudebními nástroji a přehrávačem zvukových médií. Výuka se realizuje v malých třídních kolektivech, hromadnou formou s individuálním přístupem k žákům. Součástí hudební výchovy jsou také návštěvy koncertů a divadelních představení.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

*b) Výchovné a vzdělávací strategie***Kompetence k učení**

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

Strategie učitele:

- vede žáky ke slovnímu vyjádření dojmů z poslechu hudby
- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k hudbě

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe obsah písní, používá nová slova z písní

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném hudebním projevu
- povzbuzuje žáka k praktickému používání jemu dostupných, zvládnutých hudebních technik (pustit CD, zazpívat si sám písničku, používat doprovodné nástroje)

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- navazuje vztahy s vrstevníky
- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj hudební projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- vede žáky k ohleduplnosti při hudebních i tanečních projevech
- rozvíjí u žáků schopnost spolupráce s ostatními přímou účastí v aktivitách třídy

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

žák by měl:

- zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky
- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby

- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
- reagovat pohybem na hudbu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. OBDOBÍ (1. – 3. ROČNÍK)		
žák by měl: • zpívat jednoduché melodie či písni přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem • užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem • vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky • soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písni či skladby	• vytvoření správných pěveckých dovedností a návyků • správné držení těla při zpěvu • zpěv jednoduchých lidových a umělých písní • zpěv písní zaměřených k ročním dobám a svátkům • jednoduchá vokalizace přiměřeného rozsahu • seznámení s nástroji z Orffova instrumentáře • hra na dřívka, bubínek (popř. prstové činely, tamburína) • doprovod písní na netradiční hudební nástroje (různé typy bubínků, dešťové hole) • hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání) • rytmická ozvěna • rozlišování zvuků (hudební nástroje, zvuky zvířat, zvuky přírody, zvuky kolem nás) • poznávání a rozlišování zvuků některých hudebních nástrojů (klavír, kytara, zobcová flétna, buben) • rozlišování zpěvu a mluveného slova	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat - reagovat pohybem na hudbu	- návštěvy koncertů a besídek - soustředěný poslech krátkých skladeb různého charakteru, říkadel a jednoduchých písní v provedení dětských sborů - poslech hudebních pohádek - správně držení těla při dýchání - dechová cvičení - jednoduché říkanky, rozpočítadla a popěvky - zřetelné vyslovování říkadel a slov k písním - pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, pohyb, klus v různém tempu) - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - rozlišení skladby - pomalá, rychlá ve spojení s pohybovým vyjádřením - hudebně relaxační techniky	
--	--	--

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Žák by měl:

- zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- rozlišit hudební a nehmudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
- poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. OBDOBÍ (4. – 6. ROČNÍK)		
Žák by měl:		Osobnostní a sociální výchova -

• zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem • rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší • správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel • soustředit se na poslech jednoduchých skladeb • poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách • propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry	• správné držení těla při zpěvu • zpěv jednoduchých lidových a umělých písní • zpěv písní zaměřených k ročním dobám a svátkům • seznámení s hudebními formami typu ronda a s písněmi s opakujícím se motivem • sólový zpěv • zpěvní hlasy • zvuk hudebních nástrojů • délka tónu – krátké- dlouhé • dynamika: silně -slabě • melodie: stoupání – klesání • výška tónu: vysoko – středně – hluboko • rozlišování síly zvuků • určování rozdílných a shodných zvuků • seznámení s dalšími hudebními nástroji (housle) • návštěvy koncertů a besídek • správně držení těla při dýchání • dechová cvičení • rytmizace říkadel • zřetelné vyslovování říkadel a slov k písním • soustředěný poslech jednoduchých skladeb • melodie a skladby určené dětem • používání nástrojů z Orffova instrumentáře jako doprovod k hudebním aktivitám	Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
---	---	--

	• rytmizace básniček a říkadel • pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad ve tříčtvrtečním taktu • pohybové vyjádření vzestupné a sestupné melodie • pohybové vyjádření charakteru skladby • pochod do rytmu • chůze, běh ve 2/4 taktu • houpání ve 3/4 taktu • hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání) • bubnování • hudebně-pohybové hry • pohybový projev podle hudby – improvizace • jednoduché taneční kroky (mazurka, polka) • hudebně relaxační techniky	
--	--	--

2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu hudební výchova je podněcovat, rozvíjet a kultivovat přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou.

Obsah předmětu hudební výchova tvoří činnosti vokální a instrumentální (zpěv písní přiměřené náročnosti, vytváření správných pěveckých

návyků, doprovodná hra na Orffovy nástroje), činnosti hudebně-pohybové (taktování a pohyb na hudbu, základní taneční kroky vybraných tanců) a činnosti poslechové (rozlišování zvuků hudebních nástrojů, zvuků přírody, a zpěvních hlasů, díla významných skladatelů).

Hudební výchova pomáhá k psychickému i fyzickému uvolnění, k získání elementárních hudebních a pohybových znalostí a dovedností.

Hudba je zde využita jako prostředek ke komunikaci a k rozvoji individuálních hudebních dovedností u žáků, působí jako terapeutický prostředek, který pomáhá odstraňovat napětí a únavu žáků a podílí se na zlepšení jejich psychického stavu, prohlubuje koncentraci, napomáhá rozvoji řeči, smyslových a motorických funkcí.

Průřezová témata:

Do předmětu hudební výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika (7. -10. ročník)
- Mediální výchova - Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti (7. -10. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka předmětu hudební výchova probíhá ve speciální učebně (hudebně), která je vybavena klavírem, kytarou, bicí soupravou, Orffovými nástroji, popř. jinými hudebními nástroji a přehrávačem zvukových médií. Výuka se realizuje v malých třídních kolektivech, hromadnou formou s individuálním přístupem k žákům. Součástí hudební výchovy jsou také návštěvy koncertů a divadelních představení.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

Strategie učitele:

- vede žáky ke slovnímu vyjádření dojmů z poslechu hudby
- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k hudbě

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe obsah písní, používá nová slova z písní

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném hudebním projevu
- povzbuzuje žáka k praktickému používání jemu dostupných, zvládnutých hudebních technik (pustit CD, zazpívat si sám písničku, používat doprovodné nástroje)

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- navazuje vztahy s vrstevníky
- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj hudební projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- vede žáky k ohleduplnosti při hudebních i tanečních projevech
- rozvíjí u žáků schopnost spolupráce s ostatními přímou účastí v aktivitách třídy

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Očekávané výstupy z RVP:

Žák by měl:

- využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu

- interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně
- doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje
- soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů
- zvládnout základní kroky jednoduchého tance

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
2. STUPEŇ (7. – 10. ROČNÍK)		
Žák by měl: • využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu • interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně	• upevňování správných pěveckých návyků • dodržování pravidel hlasové hygieny, pěveckého postoje, dýchání a artikulace • dechová cvičení při pohybu • cvičení pěveckého postoje • recitace textů písní se zřetelnou výslovností • zpěv lidových i umělých písní v rozsahu jedné oktávy s doprovodem • zpěv koled, ukolébavek, trampských písní s akcentem na správné dýchání a správnou výslovnost textu • melodie vzestupná a sestupná vedená skokem • zpěv náročnějších písní v rozsahu přiměřeném možnostem žáků • zpěv písní s těžšími prvky – několik tónů na jednu slabiku, obtížnější intervaly, zpěv s výraznou dynamikou • rozlišování délky tónů (nota čtvrtěová, nota půlová)	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

• doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje • soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů • zvládnout základní kroky jednoduchého tance	• vlastnosti tónu (síla, délka, výška a barva • zpěv jedné písně v různých tóninách • využití hudebních doprovodů - hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře • nácvik vícehlasých rytmických doprovodů • rytmický doprovod reprodukováných skladeb • hra na netradiční hudební nástroje (africké bubínky, tibetské hole apod.) • rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů • seznámení s dalšími hudebními nástroji (trubka, harmonika, akordeon, kontrabas, varhany) • základní druhy hudebních žánrů • poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů • seznámení s významnými hudebními skladateli • poslech známých skladeb vážné hudby • poslech taneční hudby různých žánrů • poslech relaxační hudby • poslech skladeb určených ke slavnostním příležitostem (svatební pochod, fanfáry, slavnostní pochody, státní hymna) • zvukové a hudební hádanky • poslech zhudebněných pohádek	
--	--	--

	• návštěva koncertů, divadelních představení, besídek • základní kroky polky, mazurky, valčíku • využití zvládnutých tanečních kroků v různých skladbách polkového, valčíkového nebo pochodového charakteru • improvizovaný pohyb podle hudby • pohybové vyjádření pocitů navozených poslechem hudby • hudebně relaxační techniky	
--	--	--

6.7.2. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) *Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Výuka probíhá převážně ve speciální učebně výtvarné výchovy nebo v keramické dílně. Vedeme žáky k hledání, vnímání a vytváření estetických kvalit s důrazem na jejich haptickou stránku.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – spolupráce a soutěživost

Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí

Metody a formy práce:

Metody – experiment, pozorování

Formy – individuální, skupinové

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Žáci pracují individuálně dle svých možností a schopností s dopomocí pedagoga a podle IVP.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie k vytvoření 1. klíčové kompetence: učení

- Posilujeme slepecké dovednosti (hmat a obratnost prstů) – vlastnosti důležité pro samostatný život
- Pěstujeme vztah k vizuální stránce života s důrazem na sociální dovednosti (oděvní a bytová estetika, kultura těla)

Strategie k vytvoření 2. klíčové kompetence: řešení problémů

- Využíváme starší žáky k vytváření případných pomůcek pro mladší
- Vedeme žáky ke schopnosti obhájit vlastní řešení

Strategie k vytvoření 3 klíčové kompetence: komunikativnost

- Podporujeme schopnost žáků slovně formulovat poznatky z haptických cvičení
- Povzbuzujeme v žácích schopnost vhodným způsobem požádat vyučujícího o pomoc při práci

Strategie k vytvoření 4. klíčové kompetence: sociální a personální

- Umožňujeme žákům týmovou práci s hierarchicky stanovenými funkcemi podle individuálních zrakových schopností
- Vedeme žáky k respektu vůči cizí práci a jejím výsledkům

Strategie k vytvoření 5, klíčové kompetence: občanské

- Seznamujeme žáky s uměním a kulturou jiných národů
- Podporujeme šetrný přístup k využívání pracovního materiálu

Strategie k vytvoření 6. klíčové kompetence: pracovní

- Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu a se zásadami bezpečnosti práce (s ohledem na postižení žáků)
- Prací s různými materiály rozvíjíme jemnou i hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání

Strategie k vytvoření 7. klíčové kompetence: samostatnost a soběstačnost

Posilujeme u žáků praktické zkušenosti s materiálním světem a s prostorovými vztahy: frekventovaná haptická cvičení, poznávací vycházky.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy 1. období (1. – 3. ročník)

Žák by měl:

- Zvládat nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
- Rozpoznat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele tvary, barvy (jen vidící) a objekty ve **výsledcích** tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života
- Uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

Očekávané výstupy 2. období (4. – 6. ročník)

Žák by měl:

- Snažit se posilovat hmatové schopnosti při haptických cvičeních (tzv. „čtení tvarů“) – nevidomý

- Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- Rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovávat linie, barvy (jen vidící), tvary a objekty a uplatňovat podle svých schopností při vlastní tvorbě
- Vyjadřuje slovně i mimoslovně pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti

Očekávané výstupy 3. období (2. stupeň)

Žák by měl:

- Uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby
- Uplatňovat linie, barvy (jen vidící), tvary a objekty v ploše a prostoru dle vlastního tvůrčího záměru a využívat jejich vlastností a vztahů
- Při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ
- Hledat a zvolit s dopomocí učitele nejvhodnější prostředky a postupy pro vyjádření svých představ

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.- 3. ROČNÍK		
• žák by měl • zvládnout dovednosti pro vlastní tvorbu • rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy (jen vidící), tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních •	• rozvíjení grafomotoriky • manipulace s objekty, modelování, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky (vypichovaná kresba, reliéfní kresba, malba prstovými barvami atd.) a jejich kombinace • vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (hračky, objekty, předměty denní potřeby)	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace

• uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	• experimentování s dopomocí učitele	
4.- 6. ROČNÍK		
• žák by měl • • uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu • rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy(jen vidící), tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě • při tvorbě vycházet ze svých zrakových(jen vidící), hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie • vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	• rozvíjení grafomotoriky • prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy) • manipulace s objekty, modelování, malba a kresba dle předlohy a fantazie, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace • netradiční výtvarné techniky (vypichovaná kresba, malba prstovými barvami, koláž, práce s keramickou hlinou atd.) • vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace - spolupráce a soutěživost Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí
7.- 10. ROČNÍK		
• žák by měl • uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby	• umístění objektů v prostoru, modelování, kresba, malba, tradiční a	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace - spolupráce a soutěživost

• uplatňovat linie, barvy(jen vidící), tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy • hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele • při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ	netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru • výběr a prezentace vlastní tvorby • manipulace s objekty, modelování, malba a kresba na zadané téma a dle fantazie, tradiční a netradiční prostředky (používání recyklovaných a zbytkových materiálů) a jejich kombinace • slovní vyjádření svých představ, obhájení postupu, experimentování • manipulace s objekty, modelování, malba a kresba dle fantazie, na základě osobní zkušenosti	Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí
---	---	--

6.8. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se realizuje v oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova.

6.8.1. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný.

Žáci upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky,

předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi.

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Předmět je vyučován na 2. stupni.

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

pracuje s učebními materiály a pomůckami

chápe obecně používané termíny, znaky a symboly

uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení

nenechá se při řešení problému odradit nezdarem

dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu

dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby

rozpoznává nevhodně a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky

navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Strategie učitele:

motivuje žáky ke zvědavosti

učí žáky pracovat samostatně i ve skupině

navozuje si z praktického života, ve kterých žákům umožňuje osvojit a procvičit si dovednosti a znalosti

rozvíjí u žáků schopnost komunikovat s okolím verbálně i nonverbálně

Očekávané výstupy

žák by měl:

- chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- uvědomovat si základní životní potřeba a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy a zdravého stravování
- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, v komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9.ROČNÍK		
Žák by měl - chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny - respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usilovat o aktivní podporu zdraví - dodržovat správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy	- vztah ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování - tělesná a duševní hygiena – zásady osobní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví	Osobnostní a sociální výchova Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a seberealizace, sebeorganizace Psychohygiena Komunikace Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy - uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích	- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací - morální rozvoj – rozvíjení rozhodovacích dovedností	
10.ROČNÍK		
Žák by měl - zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí - dávat do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her - chápat souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu	- Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí - auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek - bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, konfliktní a krizové situace - psychohygiena	Osobností a sociální výchova Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a seberealizace, sebeorganizace Psychohygiena Komunikace Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy - vědět o centrech odborné pomoci a vyhledat a použít jejich telefonní čísla	- stres a jeho vztah ke zdraví - manipulativní reklama a informace - ochrana člověka za	

- učit se chování při mimořádných událostí a praktickému využívání základních znalostí první pomoci - uvědomovat si základní životní potřeby a jejich uplatňování ve shodě se zdravím	mimořádných událostí - sexuální dospívání a reprodukční zdraví - základy péče o dítě	
--	---	--

6.8.2. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu: v předmětu tělesná výchova žáci poznávají vlastní pohybové možnosti a zájmy. Poznávají účinky konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní pohodu.

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Tělesná výchova je vyučována v tělocvičně, herně internátu, školní zahradě a okolních hřištích a parcích. Předmět je vyučován od 1. do 10. ročníku.

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, seberugulace a seberealizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žák podle svých individuálních možností:

- pracuje s učebními materiály a pomůckami
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností:

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností:

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- rozpoznává nevhodně a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Strategie učitele

Učitel:

- žáky motivuje a podporuje jejich zvědavost
- střídá různé metody a formy práce
- učí žáky poznávat a využívat řeč těla, mimiku, gestikulaci

Očekávané výstupy za 1. období (1. - 3. ročník)

žák by měl:

- získat kladný vztah k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na základní pokyny a povely k pohybové činnosti
- osvojit si základní způsoby pohybu a prostorovou orientaci podle svých individuálních předpokladů

Očekávané výstupy za 2. období (4. - 6. ročník)

žák by měl:

- zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- dodržovat pravidla jednoduchých her
- zvládat podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění
- uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady při tělesné výchově

Očekávané výstupy za 2. stupeň

žák by měl:

- usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a rozvoj pohybových dovedností
- cíleně se připravovat na pohybovou činnost
- uplatňovat bezpečné chování při pohybových aktivitách v prostorách školy i mimo ni

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ROČNÍK: 1. OBDOBÍ (1.- 3. ROČNÍK)		
Žák by měl – zaujímat kladný postoj k motorickému učení a motorickým aktivitám – připravit se na pohybovou činnost – osvojit si základní způsoby pohybu a prostorové orientace podle individuálních možností – dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech	– význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, spontánní pohybové činnosti a hry – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži – zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, koordinací, kompenzační, psychomotorická, dechová cvičení – bezpečnosti při TV – pohybové hry – rytmická a kondiční cvičení – organizace při TV – základní pokyny – turistika a pobyt v přírodě – komunikace v TV	Člověk a zdraví Spolupráce a soutěživost Komunikace Sebepoznání a sebepojetí
ROČNÍK: 2. OBDOBÍ (4. - 6. ROČNÍK)		
žák by měl – poznávat tělesné zdatnosti pro vlastní zdraví – zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých možností – zlepšovat tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla – dodržovat pravidla her – uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro prováděné zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, spontánní pohybové činnosti a hry – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži – zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, koordinací, kompenzační, psychomotorická, dechová cvičení – bezpečnosti při TV – pohybové hry – rytmická a kondiční cvičení – organizace při TV – základní pokyny – turistika a pobyt v přírodě	Člověk a zdraví Spolupráce a soutěživost Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Mezilidské vztahy

	– komunikace v TV – základy gymnastiky – průpravná cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí – základy atletiky – průpravné atletické činnosti, běh na krátké vzdálenosti, hod míčkem – základy sportovních her	
ROČNÍK: 2. STUPEŇ (7. - 10. ROČNÍK)		
Žák by měl – usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a dovedností – znát základní zásady poskytování první pomoci – uplatňovat bezpečné chování v přírodě a silničním provozu – prohlubovat dovednosti získané v 1. a 2. období	– pohybový režim – rozvoj rychlosti a vytrvalosti – rozvoj koordinačních schopností – základní zásady první pomoci – hygiena, vhodné oblečení, obutí – zdravotně orientovaná zdatnost	Člověk a zdraví Rozvoj schopností poznávání Spolupráce a soutěživost Komunikace Mezilidské vztahy Seberegulace a seberealizace, sebeorganizace

6.9. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

6.9.1. Vyučovací předmět: Praktické činnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:*

Předmět je vyučován od 1. – 10. ročníku.

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Specifické metody a formy práce: žáci pracují individuálně s dopomocí pedagoga a podle IVP.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Výuka probíhá ve třídě, v dílnách, v kuchyňce a cvičném bytě, na školní zahradě.

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova. Environmentální výchova.

Tématické okruhy: Seberegulace a seberealizace, Psychohygiena, Práce v realizačním týmu. Vztah člověka k prostředí.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny.

b) Výchovné a vzdělávací strategie :

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k rozvoji motoriky, získání základních manuálních dovedností.
- Podporujeme u žáků uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů.
- Kompetence sociální a personální
- Využíváme možnosti vzájemné pomoci a spolupráce (skupinová práce-rozdělení úkolů dle druhu a stupně postižení).
- Učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků (prezentace společně dosažených výsledků).

Kompetence pracovní

- Využíváme všech oblastí předmětu k tomu, aby žáci získali pozitivní vztah k práci.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce.
- Poznáváním a prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání.
- Hledáme co nejvhodnější postupy pro každou činnost (oblékání, hygiena, stolování, domácí práce atd.) a učíme jim žáky.
- Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce, a to i s ohledem na postižení žáků.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky orientovat se v jednoduchých pracovních návodech.
- Kompetence občanské
- Vedeme žáky k úctě k práci jiných. Přibližujeme žákům různé pracovní profese a možnosti budoucího uplatnění (vlastní činnosti, exkurze, výstavy).

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy - 1. období

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je na 1. stupni (1. a 2. období) rozdělen na tyto tematické okruhy:

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstelské práce

Práce v domácnosti Sebeobsluha

Žák by měl:

- Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.
- Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.
- Pracovat dle slovního návodu a předlohy.
- Zvládnout elementární dovednosti a činnosti se stavebnicemi.
- Provádět pozorování přírody, zaznamenat a zhodnotit výsledky pozorování.
- Pečovat o nenáročné rostliny v bytě i zahradě.
- Připravit stůl pro jednoduché stolování.
- Připravit samostatné jednoduchý pokrm.
- Zdokonalovat se v základních návycích sebeobsluhy a osobní hygieny s ohledem na vývojové zvláštnosti žáka.

Očekávané výstupy - 2. období

Žák by měl:

- Vytvářet přiměřenými pracovními postupy výrobky z daného materiálu.
- Využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii.
- Volit vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.
- Udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úraze.
- Znát funkci a užití jednotlivých pracovních nástrojů a pomůcek.
- Provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž i demontáž.
- Pracovat podle slovního návodu, předlohy jednoduchého náčrtu.
- Znát základní podmínky pro pěstování rostlin.
- Ošetřovat a pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádět pěstitelská pozorování.
- Volit podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.
- Zvládnout základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny.

Očekávané výstupy - 3. období (2. stupeň)

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je na 2. stupni (3. období) rozdělen na tyto tematické okruhy:

Práce s technickými materiály

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstitelské práce
Práce v domácnosti
Sebeobsluha

Žák by měl:

- Získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech.
- Provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň.
- Pracovat s jednoduchou technickou dokumentací, orientovat se v pracovních postupech a návodech.
- Řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.
- Organizovat svoji pracovní činnost.
- Dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím.
- Poskytovat první pomoc při úrazu.
- Rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti vzhledem ke svým zrakovým možnostem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. - 3. ROČNÍK		
Žák by měl:	SEBEOBSLUHA	
Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti.	- vytváření hygienických návyků a základů osobní hygieny - funkce a používání hygienických pomůcek - správné používání WC - mytí rukou a obličeje, používání mýdla a ručníku - používání zubní kartáčky, hřebenu kapesníku	
Zvládnout oblékání a svlékání oděvu, obouvání.	- svlékání a oblékání jednotlivých částí oděvu - dodržování správného postupu při oblékání - používání různých typů zapínání - zouvání a obouvání obuvi	

Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.	práce s vatou, navíjení na cívku, překládání a nalepování látky) - práce s přírodním materiálem (sbírání, třídění, a ukládání přírodnin) - seznámení s jednoduchými pracovními postupy a technikami - pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek - využití jednoduchých postupů při výrobě různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů	
Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	- nácvik chápání pokynů souvisejících s postupy práce - procvičování jednoduchých pracovních postupů a technik pomocí slovního návodu	
Pracovat podle slovního návodu.	PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ - manipulace s jednoduchými předměty a stavebnicemi - konstruktivní hry (kostky, mozaiky, skládačky, puzzle) - skládání, rozkládání, sestavování	
Zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - ozorování přírody během vycházek v jednotlivých ročních obdobích - sběr přírodnin v jednotlivých ročních obdobích - pozorování podmínek pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch - oční a hmatový kontakt s rostlinami ve třídě	

Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích.	- vytváření základních podmínek pro pěstování rostlin ve třídě - společná péče o rostliny ve třídě (zalévání, kypření) - klíčení rostlin v koutku živé přírody - seznámení s pomůckami určenými pro péči o pokojové rostliny	
Pečovat o nenáročné rostliny ve třídě.		
Upravit stůl pro jednoduché stolování.	PRÁCE V DOMÁCNOSTI základní potřeby pro stolování - pomoc při prostírání, stolování a úklidu stolu - správné chování při stolování	
Připravit jednoduchý nápoj.	- seznámení se surovinami na přípravu studených nápojů - postup přípravy studeného nápoje	
Chovat se vhodně při stolování.	- oční a hmatový kontakt se lžící a příborem - nácvik používání lžice a čistota při jídle - pravidla správného stolování - základní pravidla společenského chování při Stolování	
Orientovat se v základním vybavení kuchyně.	- seznámení se základními druhy nádobí - správné používání jednotlivých kusů nádobí - základní orientace v kuchyni	
Zvládat drobné úklidové práce.	- oční, hmatový a čichový kontakt s prostředky na úklid a mytí nádobí	

	- seznámení s pomůckami na základní úklid a mytí nádobí - utírání prachu, sbírání a úklid odpadků do koše - zachovávání čistoty	
4. – 6. ROČNÍK		
Pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci. Zvládat skládání a uložení oděvu, obuvi. Dodržovat zásady účelného oblékání. Pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů. Využívat při tvořivých činnostech prvky lidových tradic.	SEBEOBSLUHA - zvládání a upevňování základních hygienických návyků - péče o svůj zevnějšek - zásady účelného oblékání - skládání oděvu - ukládání oděvu a obuvi na určené místo - zásady účelného oblékání podle ročních období a různých společenských událostí PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace, práce - třídění a ukládání různých materiálů a předmětů manipulace s drobným materiálem - práce s vlnou, papírem a kartonem, modelovací hmotou, přírodními materiály, textilem, korálky - kombinované práce s užitím drobných materiálů - lidové zvyky, tradice a řemesla	

Volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce. Provádět práci se stavebnicemi – jednoduchou montáž a demontáž. Pracovat podle slovního návodu, předlohy. Spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty. Udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce.	- výroba předmětů s užitím některých vybraných technik a materiálů - pracovní pomůcky, nástroje a náčiní - vlastnosti materiálů a jejich užití - rozlišování materiálů podle druhu, volba vhodných pracovních pomůcek - oční a hmatový kontakt se svým pracovním místem - úklid svého pracovního místa s pomocí - zásady hygieny a bezpečnosti práce PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ - práce s prostorovými, plošnými a konstrukčními stavebnicemi - montáž modelů ze stavebnic - demontáž modelů - třídění a ukládání jednotlivých kusů do krabic - procvičování pojmů souvisejících s pracovním postupem - práce podle slovního návodu, obrázkové předlohy - manipulace s jednoduchými předměty a stavebnicemi - skládání, rozkládání, šroubování - úklid svého pracovního místa - zásady hygieny a bezpečnosti práce PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
--	--	--

Znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin. Ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové rostliny. Provádět sezónní úpravy zahrady. Znát základní vybavení kuchyně. Připravit jednoduchý pokrm. Orientovat se v zásadách správné výživy. Dodržování pravidla správného stolování a společenského chování při stolování.	- základní podmínky života rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch - uplatňování postupu pro pěstování vybraných rostlin - ošetřování pokojových rostlin, zalévání, vymývání misek, odstraňování odumřelých částí rostlin - kypření půdy, omývání listů - poznávání zahradních pomůcek a náčiní, práce s nimi - prohlubování zásad hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě PRÁCE V DOMÁCNOSTI - seznámení se základním vybavením kuchyně - elektrospotřebiče a jejich základní funkce - kuchyňská linka – správné uložení nádobí - oční, hmatový a chuťový kontakt s potravinami - seznámení se surovinami na přípravu jednoduchého pokrmu - postup přípravy jednoduchého pokrmu s ohledem na individuální schopnosti žáků - příprava jednoduchého pokrmu pomocí názoru a ukázky - ovoce a zelenina a jejich přínos pro zdraví - nezdravá jídla a jejich nadměrná konzumace	
---	---	--

Zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji.	dodržování pravidel správného stolování - nácvik používání příboru, čistota při jídle - dodržování základních pravidel společenského chování při stolování (ve škole, doma, v restauraci, při společenských událostech)	
Vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě...	- seznámení a práce s drobným kuchyňským náčiním - správná funkce jednotlivých kusů kuchyňského náčiní - udržování pořádku a čistoty v kuchyni - bezpečnost zacházení s kuchyňským náčiním	
Znát materiály a pomůcky potřebné ke zvládnutí ručních prací.	- seznámení se základními úklidovými pracemi a pomůckami na udržování čistoty a pořádku v bytě a ve třídě - zvládnutí dle individuálních možností a schopností základních úklidových prací (utírání prachu, mytí a utírání nádobí, zametání a mytí podlahy, vysávání) - správné používání čisticích prostředků a pomůcek - udržování pořádku v osobních věcech	
Udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti.	- oční a hmatový kontakt s pomůckami a materiálem pro ruční práce - seznámení s funkcí pomůcek potřebných k zvládnutí ručních prací - bezpečnost při používání těchto pomůcek	

	- vnímání čistoty a estetického prostředí ve třídě, škole i mimo školu - udržování čistoty a pořádku svého pracovního místa - úklid a ukládání věcí na určené místo - dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci	
7.- 10. ROČNÍK		
Žák by měl: Rozlišovat různé druhy materiálů. Získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech. Zvládat jednoduché pracovní postupy při práci se dřevem. Zvládat jednoduché pracovní postupy při práci s kovem. Vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky.	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY oční a hmatový kontakt s různými druhy materiálů (dřevo, kov, plast, sklo) rozlišování materiálů, určení jejich vlastností a možností užití v praxi poznávání různých druhů materiálů (dřevo, kov, plast, sklo) seznámení se základními pracovními pomůckami, náradím a nástroji pro ruční opracování opracování povrchu dřeva povrchová úprava, spojování práce s drátem ohýbání, štípání a splétání drátů seznámení s pracovními nástroji a pomůckami funkce pracovních nástrojů a pomůcek a jejich správné používání	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání

Dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s nástroji a nářadím. Sestavit dle návodu, předlohy jednoduchý model. Zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi. Provádět údržbu jednoduchých předmětů. Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy. Volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	seznámení se zásadami bezpečnosti práce při manipulaci s nástroji a nářadím dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ práce s jednoduchým návodem, předlohou sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřívěk sestavování modelů ze stavebnic demontáž modelů a ukládání dílů do krabic čištění a třídění předmětů bezpečná manipulace s jednotlivými díly stavebnic správné zacházení se sestavenými modely dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci PĚSTITELSKÉ PRÁCE základní podmínky pro pěstování výživa rostlin společná péče o květiny ve třídě zalévání květin, vymývání misek, odstraňování odumřelých částí rostlin,	
---	--	--

Pěstovat o ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě. Znát hlavní zásady pěstování a běžné druhy zeleniny. Používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě. Znát běžné druhy ovoce. Vědět o běžných léčivých a jedovatých rostlinách. Vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásadách bezpečného kontaktu se zvířaty. Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě.	omývání listů, výzdoba interiéru rostlinami základní podmínky života – světlo, teplo, voda, vzduch běžné druhy zeleniny seznámení s dostupnými druhy zahradního náradí a pomůcek druhy ovoce, sklizeň, skladování, konzervování ovoce a zelenina na našem jídelníčku seznámení s nejznámějšími léčivými rostlinami (zrakem, čichem, hmatem) sběr a sušení léčivých rostlin a jejich využití v praktickém životě, seznámení s nejznámějšími jedovatými rostlinami - alergie - koření bezpečnost při kontaktu se zvířaty upevňování hygienických návyků bezpečnost práce na zahradě PRÁCE V DOMÁCNOSTI úklid v domácnosti	Environmentální výchova.
--	---	---------------------------------

Zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti. Používat vhodné prostředky při práci v domácnosti. Používat základní kuchyňský inventář a znát základní funkce spotřebičů. Připravit jednoduché pohoštění.	úklidové prostředky, postupy prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi bezpečnost při styku s čisticími prostředky základní vybavení kuchyně udržování pořádku a čistoty v kuchyni základní kuchyňské elektrické spotřebiče, jejich funkce a užití ovládání elektrických spotřebičů dle schopností žáků bezpečné zacházení s kuchyňskými pomůckami a elektrospotřebiči - nebezpečí úrazu elektrickým proudem základní postupy při přípravě pokrmů s ohledem na individuální schopnosti žáků úprava pokrmů za studena – krájení a mazání pečiva příprava ovoce a zeleniny – omývání, loupání, krájení, strouhání základní způsoby tepelné úpravy – vaření (např. vajec, polévky ze sáčku, krupicové kaše), pečení (cukroví) základní postupy při přípravě nápojů (šťáva, čaj, kakao) zásady zdravé výživy slušné chování při stolování úprava stolu – jednoduché prostírání, květiny na stole, skládání ubrousku prostírání při slavnostních příležitostech – oslava narozenin, úklid stolu, sklízení a mytí nádobí	
--	--	--

Dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu. Ovládat základní domácí práce. Dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při používání elektrospotřebičů a čisticích prostředků.	domácí úklidové práce – (utírání prachu, zametání, vytírání podlahy, vysávání, třídění a vynášení odpadků, stlaní postele) upevňování hygienických návyků, péče o čistotu těla a oděvů (ochranné oděvy) příprava prádla na praní, prací prostředky, věšení prádla, použití kolíčků žehlení prádla skládání a ukládání prádla, věšení za poutko a na ramínko ruční praní, praní v automatické pračce dodržování zásad bezpečnosti práce při manipulaci s elektrospotřebiči v domácnosti ochrana před nebezpečím úrazu elektrickým proudem bezpečnost při styku s čisticími prostředky bezpečné zacházení s kuchyňským náčiním	Environmentální výchova.
---	---	---------------------------------

6.10. Předměty speciálně pedagogické péče a volitelné předměty

6.10.1. Vyučovací předmět: Prostorová orientace a samostatný pohyb, technika chůze s bílou holí

Vzdělávací oblast: Speciální péče

Vzdělávací obor: Pohybový blok + Prostorová orientace (dále PO)

Prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově postižených (dále PO SP ZP)

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Průřezová témata: nerealizují se.

Charakteristika: prostorová orientace a samostatný pohyb je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání žáků s těžkým zrakovým postižením. Cílem tohoto předmětu je dosažení co nejvyššího stupně mobility a samostatnosti odpovídajícím individuálním schopnostem každého žáka se zrakovým postižením. Výuka předmětu probíhá ve dvou rovinách: jako pohybový blok s prvky PO a jako součást běžných činností při vyučování i mimo něj.

Časové vymezení: na I. a II. stupni pracují žáci ve skupině a výuka probíhá 2x týdně, u vybraných žáků je výuka individuální 1 vyučovací hodinu týdně, ev. 2 vyučovací hodiny 1x za 14 dní.

U žáků s vícečetným postižením je výcvik přizpůsoben specifickým potřebám daného žáka.

Organizační vymezení: koordinátor speciální péče vytipuje vhodné žáky podle stupně zrakového a mentálního postižení, neméně důležité je vyjádření oftalmologa. Z tohoto předmětu jsou žáci hodnoceni slovně. Výuku zajišťuje učitel tělesné výchovy, u žáků s individuálním výcvikem instruktor prostorové orientace.

Péče začíná přípravou v mateřské škole, hlavní výcvik probíhá během desetileté školní docházky. U žáků speciální školy zpravidla nebývá výcvik ukončen s ukončením základního vzdělání, tzn., žák pouze dosáhne určitého stupně mobility podle jeho individuálních schopností, psychické a fyzické vyspělosti a stupně zrakového postižení. Ve výcviku pokračuje při následném vzdělávání.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učíme žáky vnímat prostor, směrovou orientaci
- Učíme žáky porozumět základním pokynům spojených s PO
- Procvičujeme s žáky orientaci ve třídě, na internátě a v používaných prostorách školy
- Učíme žáky prvky PO

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky, aby při ztrátě orientace na trase v budově uměli popsat cíl své cesty
- Kompetence pracovní
- Učíme žáky sebeobslužné činnosti

Vzdělávací obsah

Očekávaný výstup žáků pracujících ve skupině

Žák by měl:

- pod dozorem zvládnout orientaci na známých trasách v budově
- osvojit si a používat prvky PO SP ZP a základní techniky pohybu bez hole
- chůzi s vidícím průvodcem

Očekávaný výstup žáků s individuálním výcvikem

Žák by měl:

- zvládnout uvedené dovednosti
- techniku dlouhé hole
- zvládnout krátké, ev. delší trasy v okolí školy

6.10.2. Vyučovací předmět: Zraková terapie

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Speciální péče

Charakteristika předmětu

a) Časové a organizační vymezení

Zraková terapie probíhá individuálně v pevně stanovenou dobu. Optimální časová dotace je polovina vyučovací hodiny týdně. Koordinátor pro zrakovou terapii vybere děti vhodné pro zařazení do předmětu. Ty jsou poté vyšetřeny očním lékařem, který zrakovou terapii potvrdí.

Předmět je určen v zásadě každému dítěti, které má alespoň nepatrný zbytek zraku. Horní mez míry zrakového postižení dítěte zařazeného do předmětu je silná slabozrakost – kategorie 2 (dle klasifikace podle WHO). Po individuálním posouzení lze zařadit i

dítě s menším zrakovým postižením, pokud to vyžadují jeho potřeby. Do předmětu zraková terapie by mělo být dítě zařazeno co nejdříve, ovšem indikace této terapie není omezena věkem. Zraková terapie končí v okamžiku, kdy jsou splněny očekávané výstupy, nebo splnit nejdou. Důvody nemožnosti splnění těchto jsou: progresse zrakového postižení, velká míra mentálního postižení.

Průřezová témata se nerealizují.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci využíváme výchovné a vzdělávací strategie školy.

Očekávané výstupy

Žák by si měl uvědomovat svůj zrak, možnosti a způsoby použití. Měl by umět spojovat informace získané ze zrakových vjemů do správných souvislostí. A následně se tedy snažit o maximální možné využití zraku zejména v oblasti prostorové orientace a samostatného pohybu, a tím přispívat k rozvíjení samostatnosti a zkvalitnění svého života.

Vzdělávací obsah

Předmět zraková terapie představuje soubor technik a metod, které mají za cíl naučit dítě využívat každý i sebemenší zbytek zraku (in Moravcová, Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem TRITON, Praha 2004).

Hodiny jsou střídavě zaměřeny na následující okruhy činností: reakce na světlo, lokalizace světla, zdroj světla v pohybu, senzomotorická koordinace, diskriminace barev, lokalizace objektů, diskriminace tvarů a velikosti, prostorové vztahy, souvislost mezi částí a celkem, vizuální paměť, práce s kamerovou zvětšovací televizní lupou.

Toto pořadí činností není následným postupem při zrakové terapii. Uvedené aktivity se navzájem překrývají a při nacvičování jednoho okruhu dovedností současně procvičujeme i činnosti další. Některé děti nemusejí zvládnout určitou dovednost, ale naopak mohou ještě pokročit v jiných oblastech.

6.10.3. Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy. Je určena žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem. Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zdravotního oslabení žáků. Cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívány i v povinné tělesné výchově.

a) Organizační a časové vymezení předmětu: časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Zdravotní tělesná výchova je vyučována v tělocvičně, herně internátu, školní zahradě a okolních hřištích a parcích.

Předmět je vyučován od 1. do 10. ročníku.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje s učebními materiály a pomůckami
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence sociální a personální

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Strategie učitele:

Učitel:

- podporuje u žáků zvědavost a motivuje k učení
- užívá metody a formy práce přiměřené individuálním a specifickým potřebám dětí
- pracuje se žáky individuálně i ve skupině

Očekávané výstupy za 1. období (1. - 3. ročník)

žák by měl:

3. uplatňovat správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech
4. zaujímat správné základní cvičební polohy
5. zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy za 2. období (4. - 6. ročník)

žák by měl:

- zařazovat do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením
- zvládat základní techniku speciálních cvičení
- upozornit samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením

Očekávané výstupy za 2. stupeň

žák by měl:

- zařazovat pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením
- vyhýbat se činnostem, které jsou kontraindikací jeho zdravotního oslabení

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK)		
– uplatňování správného způsobu držení těla v různých polohách – zaujímání správné cvičební polohy – zvládání jednoduchých speciálních cvičení souvisejících s vlastním oslabením	– základní zásady správného držení těla při stoji, chůzi, sedu – správný postoj, chůze, sezení na židli, leh na břiše, leh na zádech – udržování rovnováhy v různých polohách těla – správné držení hlavy, ramen – uvědomování si vlastního těla – dechová cvičení – relaxační cvičení – cvičení na velkých míčích – cvičení s overbaly – cvičení na balančních prkénkách	Člověk a zdraví
2. OBDOBÍ (4. - 6. ROČNÍK)		
– stejné jako v 1. období, jejich postupné prohlubování a rozšiřování – zvládání techniky speciálních cvičení – upozornění na činnosti, které odporují zdravotnímu oslabení	– základní zásady správného držení těla při stoji, chůzi, sedu – správný postoj, chůze, sezení na židli, leh na břiše, leh na zádech – udržování rovnováhy v různých polohách těla – správné držení hlavy, ramen – uvědomování si vlastního těla – dechová cvičení – relaxační cvičení – cvičení na velkých míčích – cvičení s overbaly – cvičení na balančních prkénkách	Člověk a zdraví
2. STUPĚŇ		

– uplatňování vytrvalosti a cílevědomosti při korekci zdravotních oslabení – samostatné zařazování vyrovnávacích cvičení do svého pohybového režimu – vyhýbání se činnostem, které jsou kontraindikací vlastního zdravotního oslabení	– základní zásady správného držení těla při stojí, chůzi, sedu – správný postoj, chůze, sezení na židli, leh na břiše, leh na zádech – udržování rovnováhy v různých polohách těla – správné držení hlavy, ramen – uvědomování si vlastního těla – dechová cvičení – relaxační cvičení – cvičení na velkých míčích – cvičení s overbaly – cvičení na balančních prkénkách – speciální cvičení pro jednotlivé typy zdravotních oslabení – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení – denní režim z pohledu zdravotního oslabení – soustředění se na cvičení – nevhodná cvičení a činnosti	Člověk a zdraví
---	---	-----------------

6.10.4. Vyučovací předmět: Logopedická péče

Vzdělávací oblast: Speciální péče

Vzdělávací obor: Logopedická péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) *Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

Průřezová témata: Nerealizují se

Charakteristika: Předmět je zaměřen na zajištění a rozvoj komunikačních schopností žáka, na rozvoj verbální i neverbální

komunikace, interakce s prostředím.

Časové vymezení: Předmět je realizován v časových jednotkách- jedna časová jednotka = cca 15 min. 1 X týdně.

Organizační vymezení: Výuka probíhá formou individuální péče, zařazení žáka navrhuje školní logoped ve spolupráci s klinickým logopedem.

Výuka probíhá ve třídě III. ZŠ, popř. dle individuálních požadavků žáka (pokoj na internátě). Při realizaci předmětu je užíváno množství speciálních i didaktických pomůcek- logopedické zrcadlo, pomůcky pro dechová a hlasová cvičení, obrázkové řady (Mgr.

Chmelíková D.) apod.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie předmětu logopedie

A, Rozvoj komunikativních schopností

B, Rozvoj sociálních kompetencí žáka

C, Náprava logopedické vady -pomáhá v rozvoji zdravého sebevědomí žáka, snaha o zbavení se ostychu, zvládání zátěžových situací.

D, Rozvoj slovní zásoby, práce s hudebním (rytmickým) cítěním

E, Náprava specifických poruch učení.

F, Práce s jemnou motorikou, spojení řeči s pohybem, snaha o navození fyziologických poměrů v organismu- práce s dechem, relaxační cvičení apod.

G, Snaha o zvyšování koncentrace pozornosti,

H, Práce s informacemi- vyhledávání nových informací, formulace vlastního názoru.

Vzdělávací obsah

Cílové oblasti:

1. Rozvoj motoriky mluvidel

A, Motorika jazyka

- pohyb dopředu, dozadu

- kývavé pohyby jazyka 186

-vysouvání jazyka spojené s pohybem vzhůru

- kmitavé pohyby jazyka doplněné zvukovým projevem

B. Motorika tváří a rtů

- nafukování tváří
- špulení úst
- olizování rtů

U zrakově postižených žáků využíváme multisenzoriální přístup- tj. kromě verbálního vedení také možnost hmatového a sluchového vnímání – vibrace hrtanu, ukázka logopeda – pohyby jazyka na lícním svaly, simulace činnosti jazyka pomocí rukou apod.

2. Hlasová a dechová cvičení

Cvičení zaměřená na uvědomování si možnosti intenzity i kvality hlasu:

A. Hlasová cvičení

- zesilování a zeslabování hlasu
- nácvik měkkého hlasového začátku

B. Dechová cvičení

- nácvik břišního dýchání
- hospodaření s dechem- dechová výdrž
- dechové hry a cvičení- bublifuk, brčko apod.

U ZP žáků využíváme opět spojení představy činnosti se hmatovým a sluchovým vnímáním.

3. Rytmická cvičení

Nápravná i motivační funkce

- vytleskávání slov po slabikách – jméno, jídlo, hračka ...
- vytleskávání slov po slabikách spojené do vět 187
- hra na tělo
- doprovod hudebními nástroji např. Orffův instrumentář
- vnímání rytmu spojené s pohybem
- nácvik rytmu pomocí říkadel, básniček, písniček

4. Rozvoj slovní zásoby, pragmatické roviny řeči (sociální uplatnění řečových dovedností)

- spojení předmětu, pojmu s reálným předmětem, modelem
- využití tyflografiky
- obrázky s výraznou konturou, barevně uzpůsobené
- pomůcky- Logo loto, pexeso, puzzle

5. Rozvoj fonemického sluchu (schopnost diferencovat zvuky lidské řeči)

- rozlišení chybné varianty v cizí i vlastní interpretaci řeči
- rozlišení hlasu různých osob, zvuky zvířecí, dopravní ruch apod.
- hledání zdroje zvuku

6. Vlastní logopedická náprava

Délka a obsah logopedické nápravy je přísně individuální, stanovuje ji školní logoped ve spolupráci s klinickým logopedem

6.10.5. Vyučovací předmět: Muzikoterapie

Vzdělávací oblast a obor: Speciální péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu je pomocí hudebních prostředků dopomáhat v rozumovém, psychickém, motorickém a logopedickém rozvoji žáků a vést střídavě buď k uvolnění (relaxaci) nebo aktivizovat k činnosti.

Výuka je zaměřena především na hudební prožitek žáků, zatímco umělecká hodnota podaných výkonů je brána v úvahu spíše sekundárně.

Předmět má časovou dotaci 1 vyučovací hodinu týdně a může být vyučován na 1. a 2. stupni. O zařazení předmětu do výuky rozhoduje ředitel školy na základě možností, schopností a zájmu žáků v daném školním roce.

Výuka probíhá ve specializované učebně (hudebně) nebo ve větší místnosti s kobercem. Využívány jsou různé hudební nástroje (např. klavír, klavinova, kytara, zobcová flétna, Orffovy nástroje, etnické nástroje, bicí soupravy) a přehrávače zvukových medií.

Průřezová témata: Nejsou zařazena.

b) výchovné a vzdělávací strategie

- napomáháme napravovat specifické poruchy učení
- snažíme se, aby žáci vyjadřovali a pojmenovávali emoce, zvládali negativní pocity
- navozujeme strategie řešení problémů a konfliktů
- vedeme žáky ke kooperaci, uvědomění si pozice ve skupině nebo společnosti, prožití si společenské role
- pomocí poslechových činností procvičujeme zvyšování koncentrace pozornosti

Vzdělávací obsah

Žák by měl:

- rytmizovat své jméno

- doprovázet hrou na tělo jednotlivá slova, spojení dvou a více slov, říkadla a básničky (témata blízká dané věkové kategorii žáků)
- opakovat rytmizované slovní útvary (hra na echo, otázky, odpovědi)
- soustředěně poslouchat zvuky, tóny, rytmy, písničky, improvizaci a reprodukovanou hudbu v přiměřené délce
- koncentrovat pozornost na prováděnou hudební činnost
- adekvátně reagovat na pokyny učitele
- rozlišovat náladu skladby
- umět vyjádřit pocity radosti, smutku,
- zpívat písně a doprovázet je hrou na tělo nebo Orffovými nástroji
- zvládat hudební hru využívající dynamické a agogické změny a změny tempa či hlasové polohy
- prohlížet a prohmatávat nástroj (muzikoterapeutická pomůcka) a zkoumat jeho zvukové možnosti
- pomocí Orffových nebo etnických nástrojů se účastnit improvizovaných her na téma přírodní živly (voda – déšť, řeka, moře, bouře; vzduch – vichřice, oheň apod.) nebo společenských událostí ze života (jarmark, masopust, koledování, pouť, sportovní utkání, apod.), atd...

Náplň jednotlivých vyučovacích hodin tvoří receptivní a aktivní muzikoterapie.

Receptivní muzikoterapie:

- poslech reprodukované a živě hrané hudby (hudební skladby všech žánrů - včetně relaxační, nástrojové improvizace)

Aktivní muzikoterapie:

- muzikoterapie jména
- rytmizace slov, říkadel, básniček doprovázená hrou na tělo
- hry na otázky a odpovědi
- hudební hry využívající dynamiku, agogiku, tempové změny, změny hlasové polohy a tónu
- zpívání písní s hrou na tělo a doprovodem Orffových nástrojů
- vokální improvizace a různé způsoby práce s hlasem
- volná improvizace – nestrukturovaná improvizace umožňující svobodné vyjádření emocí žáků, navázání kontaktu mezi učitelem a žáky a žáky navzájem, navzdory komunikačním a sociálním omezením

Volba tématu při hodině muzikoterapie vyplývá z momentálních potřeb žáků, jejich nálady a psychického rozpoložení.

6.10.6. Vyučovací předmět: Tyflopédická péče

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Speciální péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) *Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

- Ve výchově a vzdělávání žáků s postižením zraku se uplatňují specifické výukové předměty. Pro získání speciálních dovedností je možné do výuky zrakově postižených zařadit předmět speciální péče - tyflopédická péče. Žáci v něm získávají takové speciální poznatky a dovednosti, které jim umožní zlepšit proces poznávání při výuce a později v životě. Dovednosti, které žák v tomto předmětu získá, je třeba procvičovat a důsledně využívat při vyučování ostatních předmětů i při vhodných mimoškolních činnostech.
- Předmět tyflopédická péče se může vyučovat po skupinách, ale plán činností i úkolů je individuálně zapracován do IPP. Vzhledem k dalším souběžným postižením je na základní škole speciálně zařazen do všech ročníků. Některá témata jsou rovněž na druhém stupni docvičována v odpoledních činnostech školní družiny či internátu (např. nácvik základů POSP). Některé dovednosti si žáci zřejmě ani po ukončení výuky zcela neosvojí.
- Rámcové učební osnovy předmětu tyflopédická péče jsou zpracovány tak, že obsahují témata pro všechny stupně postižení zraku (od slabozrakosti po nevidomost). Nejsou rozpracovány pro věkové kategorie, protože potřeby jednotlivých žáků a schopnosti zvládat určité dovednosti jsou individuální.
- Každý žák je před zařazením do tyflopédické péče vyšetřen očním lékařem. Učitel -tyflopéd na základě vyjádření lékaře, předepsaných optických pomůcek a své vlastní speciálně pedagogické diagnózy, vypracuje pro každého žáka na určité časové období (maximálně jeden školní rok) individuální plán.
- Jednotlivá témata osnov jsou seřazena podle stupně obtížnosti a učitel z nich vybírá jen ty okruhy, které jsou pro žáka potřebné a odpovídají stupni postižení a možnostem. Z individuálních potřeb žáka je třeba vycházet i při vytváření optimálních podmínek pro práci ve vyučování - uspořádání pracovního místa, správné stropní i lokální osvětlení apod.
- Žáci ZŠS nejsou zařazeni do pravidelné výuky POSP. Individuální nácvik proto se na nácvik základních dovedností prostorové orientace při výuce tyflopédické péče klade důraz. Využívá se maximálně všech fyzických a psychických možností a schopností, které žáci mají.
- Žáci se seznamují s dovedností psát černotiskem zejména svůj podpis. Vzhledem ke svým možnostem se nepředpokládá nutnost v budoucnu jej užívat na rozdíl od žáků ZŠ.
- Žáci na seznámení, nácvik i procvičování všech možných dovedností potřebují větší časovou dotaci, proto se některé učivo překrývá s jinými předměty.

b) *Výchovné a vzdělávací strategie*

Kompetence k učení

- Žáky učíme zvyknout si a co nejvíce využívat optickou pomůcku a tím mu usnadňujeme proces učení.
- Rozvíjením hmatu žákům umožňujeme zrychlit proces vnímání, poznávání a učení. Žáky později osleplé nebo s progresivní zrakovou vadou vyučujeme Braillovu písmu a tím jim umožňujeme i nadále alespoň částečně psát a číst, pokud je to možné.

Kompetence pracovní

- Žáky učíme samostatnosti a tím jim poskytujeme větší a lepší možnosti pozdějšího zařazení (nebo uplatnění).

Vzdělávací obsah

- Očekávané výstupy
- Žák sdělí, zda potřebuje vhodnější světelné podmínky
 - nacvičuje orientaci ve třídě, na svém pracovním místě
 - nacvičuje základy chůze s bílou holí, pokud lze
 - používá vhodné pomůcky
 - procvičuje hmat, rozlišuje předměty, nacvičuje si prohlížení reliéfních obrázků
 - procvičuje sluch, čich, chuť a učí se je samostatně využívat
 - prvky tyflografiky se cíleně učí ve všech vzdělávacích předmětech, nejvíce v tyflopédické péči a ve výtvarné výchově.
 - žák procvičuje užití čtení a psaní Braillova písma (netýká se žáků pracujících černotiskem)
 - orientuje se v šestibodu
 - procvičuje čtení a psaní Braillova písma
 - procvičuje samostatné zacházení a péči o Pichtův stroj
 - žák pravidelně procvičuje grafomotoriku (správné držení psacího náčiní)
 - žák se seznamuje se čtením i psaním některých černotiskových písmen (netýká se žáků, kteří pracují v černotisku):
 - (zaměřujeme se na písmena, která má žák ve svém přijmení)

VÝSTUPY		
SMYSLOVÁ VÝCHOVA	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
- Žák v co nejvyšší možné míře využívá svůj hmat	- nácvik aktivního hmatání - poznávání předmětů, manipulace s nimi - třídění předmětů podle různých kritérií - navlékání korálek aj. drobných předmětů - rozlišování různých druhů materiálů - orientace na ploše (vlevo, vpravo, nahoře, dole) - vkládání drobných předmětů do odpovídajících otvorů (vkládačky, do nádob apod. - šroubování - práce s papírem – překládání, trhání, stříhání, lepení - modelování - práce s kolíčkovou kreslenkou	Rozvíjení hmatu

- Žák využívá svůj sluch - Žák v nejvyšší možné míře využívá zrak - Žák rozlišuje různé chuti - Žák využívá čich ke kompenzaci zraku	- konstrukce ze stavebnic - skládání jednoduchých obrázků (puzzle) - určování stacionárního i pohybového zdroje zvuku - lokalizace směru zvuku - echolokace - cvičení sluchové paměti - poznávání různých zvuků - orientace v prostoru - poznávání a rozlišování předmětů - orientace na ploše, v textu - poznávání a rozlišování barev - třídění - práce s obrázky - práce s linkou, čarou - přiřazování - koordinace oko – ruka - využití prvků zrakové stimulace - - poznávání různých chutí - poznávání surovin a jednotlivých jídel - konzistence potravin - - rozlišování charakteristických vůní a zápachů - určování umístění jejich zdroje	Rozvíjení sluchu Rozvíjení zachovaných zrakových funkcí Rozvíjení chuti Rozvíjení čichu
- Žák využívá kombinaci všech smyslů	- orientace ve známém a běžně užívaném prostoru – (třída, internát, jídelna) a jeho okolí (nejbližší toalety) - orientace v budově školy (přechod do učeben, jídelny...) - orientace na pracovním místě, na stole, na listu papíru - orientace v učebnici - orientace v okolí školy, základy chůze s bílou holí - chůze s doprovodem,	Propojení všech smyslů

	- nastupování, vystupování z dopravních prostředků	
ZRAKOVÁ HYGIENA, PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
- Žák uplatňuje pravidla zrakové hygieny	- pravidla zrakové hygieny - úprava pracovního prostředí - obsluha lavice se sklopnou deskou a lepící fólií - ovládání lampičky - relaxační cviky	Hygiena práce a pracovního prostředí
NÁCVIK POUŽÍVÁNÍ OPTICKÝCH POMŮCEK A PÉČE O NĚ	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
- Žák správně používá všechny předepsané a doporučené optické pomůcky	- výběr optických pomůcek podle druhu a stupně zrakového postižení - seznámení s pomůckami - nácvik používání pomůcek - péče o pomůcky (brýle, lupy) - nácvik používání digitálních lup včetně TV lupy	Optické pomůcky

TYFLOGRAFIKA	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
- Žák se seznámí s prohlížením obrázků, plánek, map	- obtahování tvarů - uvolňovací cviky rukou - seznámení s reliéfními obrázky, - seznámení s využitím rýsovací soupravy	Tyflografika
- VÝUKA ČTENÍ A PSANÍ BRAILLOVA PÍSMO, ZDOKONALOVÁNÍ ČTENÍ A PSANÍ V ČERNOTISKU	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
- Žák částečně zvládá čtení a psaní bodového písma při vyučování (žáci nevidomí a žáci se zbytky zraku) - Žák částečně zvládá čtení a psaní černotiskového písma při vyučování (žáci slabozrací a žáci se zbytky zraku)	- orientace v šestibodu - práce s kolíčkovou kreslenkou - čtení písmen, slabik, slov, vět - orientace na řádku, na stránce, v knize - pěstování návyku plynulého čtení - čtení s porozuměním textu - čtení jednoduchých matematických zápisů - zlepšování, zrychlování čtení	Braillovo písmo

	- seznámení s Pichtovým psacím strojem - příprava stroje k psaní, ukládání do kufříku - vkládání papíru, nastavení okrajů, řádkování - psaní písmen, slabik, slov, vět - využití zpátečky - odtržení papíru - zdokonalování psaní správných tvarů písmen a číslic	Pichtův stroj
- RELIÉFNÍ PÍSMO, PODPIS	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
- Žák se učí prohlížení obrázků, labyrintů, plánek, map a práci s rýsovací soupravou (kreslenkou) - Žák zvládá podle svých možností podpis	- prohlížení jednoduchých reliéfních obrázků - prohlížení jednoduchých hmatových plánek - reliéfní zobrazování - seznámení s rýsovací soupravou - správný úchop psacího náčiní - poznávání a psaní některých písmen (příjmení)	Tyflografika

ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO

ROZLIŠOVÁNÍ BANKOVEK	MINCÍ	A	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA
-------------------------	-------	---	----------------	------

6.11. Volitelné předměty

6.11.1. Vyučovací předmět: Anglický jazyk

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• osvojit si základní pravidla výslovnosti	základní slovní zásoba, vliv angličtiny na mateřský jazyk	

rozumět obecně známým pokynům, sdělením a frázím	Pokyny učitele při hodinách angličtiny, pozdravy, pojmenování národností, anglicky mluvící země	
zvládnout základy společenského styku – pozdravit, představit se, požádat a poděkovat	Pozdravy, představení, omluvy, požadavky, vyjádřit souhlas a nesouhlas	
používat osvojenou slovní zásobu	slovní zásoba; procvičování v jednoduchých větách se slovesy be, have, like	
vést jednoduchý rozhovor	Odpovědi a otázky pomocí „Do you?“ a „Are you?“	
pojmenovat věci okolo sebe	Popis třídy, přivlastňovací zájmeno „my“, barvy, oblečení (ukaz. zájmeno This is...)	
zvládat základní číslovky	Číslovky, vlastní věk, odpověď na otázku „How old are you?“	
pojmenovat části těla	Moje tělo, sloveso I have	
znát zvyky a tradice v anglicky hovořících zemích	Christmas, Easter, Halloween	Multikulturní výchova – kulturní difference

porozumět jednoduchým pojmům, názvům a nápisům	Nápisy na předmětech denní potřeby (PC, elektronika), pojmy z oblasti sportu	
pojmenovat členy rodiny	Slovní zásoba, ukazovací zájmena	
znát názvy dnů v týdnu, slovní zásoba kalendář	Pozdravy během dne, dny v týdnu, roční období	
používat základní slovní zásobu z oblasti jídla a potravin	Příslušná slovní zásoba, sloveso like	

7. díl II – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI

7.1 Výchovné a vzdělávací strategie

7.1.1. Kompetence k učení

Při všech činnostech v průběhu vyučování používáme slovní pokyny, symboly, piktogramy a ozvučení a snažíme se jejich pochopení a aktivní využití samotnými žáky.

Rozvíjíme smyslové vnímání žáků a snažíme se o využití komunikace s pomocí symbolů, piktogramů a ozvučení v praktickém životě.

Ve výuce používáme co nejvíce předmětů z běžného života.

Vyrábíme vlastní reliéfní obrázky, modely, pomůcky vhodné pro konkrétního žáka.

Používáme individuální formy výuky podle potřeb žáků.

Polohováním, rozvíjením hrubé i jemné motoriky podporujeme schopnost napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti.

7.1.2. Kompetence k řešení problémů

Zprostředkováváme žákům dostatečné množství praktických činností ze všech oblastí života a učíme se je řešit.

Při nácviku řešení problémů postupujeme od nejjednodušších a konkrétních kroků ke složitějším.

Snažíme se posilovat sebedůvěru žáků.

Nabízíme dostatečné zkušenosti s prostorem třídy, školy, vytváříme bezpečné příležitosti k poznávání okolního prostředí.

Vytváříme pomocí symbolů režim dne, týdne, roku.

7.1.3. Kompetence komunikativní

Podporujeme verbální i nonverbální reakce na setkání se známými osobami.

Podněcujeme reakce žáků na oslovení ve spojení s dotykem a uvědomění si sama sebe.

Dáváme žákům možnost vyjádřit své potřeby, zájmy a přání.

V průběhu každodenních činností vedeme žáky k praktickému využívání pozdravu.

7.1.4. Kompetence sociální a personální

Zprostředkováváme žákům zkušenosti a prožitky se svým tělem (polohování, bazální stimulace apod.).

Vytváříme žákům povědomí o odlišnostech mezi pohlavími.

Podporujeme vzájemnou spolupráci mezi žáky a učiteli. Motivujeme žáky k pomoci druhým.

Snažíme se o úzkou spolupráci s nejbližšími členy žakovy rodiny.

V modelových situacích nacvičujeme vhodné chování v různých sociálních situacích, vysvětlujeme rizika nevhodného chování.

7.1.5. Kompetence pracovní

Motivujeme žáky v rámci jejich možností ke spolupráci při sebeobslužných činnostech a osobní hygieně.

Seznamujeme žáky s předměty osobní potřeby a používáme je v praxi.

Nabízíme žákům různé pracovní techniky a zkoušíme je s nimi.

Do výuky zařazujeme jednoduché činnosti z běžného života.
Vedeme žáky ke kladnému vztahu k práci.

8. Učební plán

8.1. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět	Učební plán		
			1. – 10. ročník	Počet hodin za 1.- 10. ročník	Z toho *DČD
			Počet hodin týdně		
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	Rozumová a komunikační výchova	5	50	
	Řečová výchova				
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Smyslová výchova	4	40	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudebně - pohybová výchova	2	20	
	Výtvarná výchova				
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	Kondiční tělesná výchova	5	50	
	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova				
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Praktické a výtvarné činnosti	3	30	
Disponibilní časová dotace (*DČD)			2	20	20
Celková povinná časová dotace			21	210	20

Zkratky předmětů:

RKV – Rozumová a komunikační výchova, SV – Smyslová výchova, HPV – Hudebně - pohybová výchova, KTV – Kondiční tělesná výchova, PVC – Praktické a výtvarné činnosti, TP – Tyflopédická péče, MT – Muzikoterapie, ZT- zraková terapie, POSP – Prostorová orientace a samostatný pohyb, ILP – Logopedická péče

8.2. Poznámky k učebnímu plánu:

- Učební plán je desetiletý podle § 46 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., - Školský zákon.
- Předmět Rozumová a komunikační výchova je integrovaný předmět vytvořený spojením dvou oborů vzdělávací oblasti Člověk a komunikace – Rozumové výchovy a Řečové výchovy. Ve výuce je vzdělávací obsah obou oborů vzájemně propojen.
- Předmět Smyslová výchova je vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, oboru Smyslová výchova.
- Předmět Hudebně - pohybová výchova je integrovaný předmět vytvořený spojením dvou vzdělávacích oborů: Hudební výchovy ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a Pohybové výchovy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. V hodinách jsou tyto dva obory propojeny.
- Předmět Kondiční tělesná výchova je integrovaný předmět vytvořený spojením dvou oborů vzdělávací oblasti Člověk a zdraví – Zdravotní tělesné výchovy a Rehabilitační tělesné výchovy.
- Předmět Praktické a výtvarné činnosti je integrovaný předmět vytvořený spojením dvou vzdělávacích oborů: Výtvarné výchovy ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a Pracovní výchovy ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. V hodinách jsou tyto dva obory propojeny.
- Výuka probíhá formou vyučovacích bloků, ve kterých je sdruženo více předmětů v poměru, který odpovídá časové dotaci pro jednotlivé ročníky. Režim dne je pohyblivý s respektem k aktuálnímu zdravotnímu stavu a potřebám jednotlivých žáků. Obsahuje pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry. Některé činnosti probíhají formou individuální výuky, některé ve skupině. Výuka probíhá v kmenové třídě, tělocvičně a dalších prostorách školy i v jejím okolí.
- Individuální plán každého žáka umožňuje úpravu týdenní časové dotace dle individuálních potřeb a zdravotního stavu žáka.
- Disponibilní časová dotace (*DČD) je využita k posílení některého vyučovacího předmětu nebo k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče. Vyučovací předmět bude zvolen v daném ročníku podle individuálních potřeb jednotlivých žáků, skladby žáků a aktuálních možností školy.
Předměty speciálně pedagogické péče:
 - Muzikoterapie
 - Tyflopédická péče
 - Zraková terapie
 - Logopedická péče
 - Prostorová orientace a samostatný pohyb
 - Zdravotní tělesná výchova

9. Učební osnovy

9.1. Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace

9.1.1. Vyučovací předmět: Rozumová a komunikační výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Organizační a časové vymezení předmětu

- Předmět Rozumová a komunikační výchova je integrovaný předmět vytvořený spojením dvou oborů vzdělávací oblasti Člověk a komunikace – Rozumové výchovy a Řečové výchovy. Ve výuce je vzdělávací obsah obou oborů vzájemně propojen, má ve vzdělávacím procesu stěžejní postavení.
- Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy a ve všech ročnících je vyučován 5 hodin týdně.
- Cílem Rozumové a komunikační výchovy je postupné porozumění sobě i okolí formou seznamování se, rozlišování, pojmenovávání, lidmi, skutečnostmi a jevy kolem sebe nácviku využívání běžných věcí. K výuce mohou být používány alternativní metody výuky.

Metody a formy práce:

Výuka probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů.

K výuce jsou využívány předměty denní potřeby či jejich zástupné symboly v hmatové či jinak výrazné podobě, didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu, pomůcky pro strukturované učení. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky (např. televizní lupy, brýle apod.). U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce čtení speciální pomůcky (figurkový a kolíčkový šestibod, jednořádková tabulka, hmatové knížky apod.). K nácviku čtení jsou využívány dětské knihy a časopisy i v audiopodobě, vhodné počítačové programy, dramatizace a návštěvy divadelních představení i běžných obchodů a podobných sociálních situací.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	
1.- 10. ROČNÍK		
Žák by měl - reagovat na oslovení jménem, znát své jméno, části svého těla, svou rodinu, spolužáky a učitele - koncentrovat se na určitou činnost - chápat obsah krátkých vět	- nácvik vnímání vlastní osoby; znát a používat vlastní jméno; umět ukázat některé části těla. - poznat členy rodiny, ukázat, rozlišit, kdo je kdo	

• co nejlépe zvládat základní hygienické a stravovací návyky. • orientovat se ve třídě, ve škole, • v časovém rozvrhu dne, • rozlišovat a používat předměty denní potřeby • vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže • řadit předměty (obrázky) podle zadaných kritérií • koncentrovat se na určitou činnost • orientovat se na stránce, na řádku • uchopit a podržet podaný předmět • (uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní, nakreslit různé druhy čar) • poznat základní geometrické tvary • reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby • snažit se o správné dýchání • vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty • znát své jméno a reagovat na oslovení jménem • znát jména nejbližších osob a spolužáků • umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty • sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem • využívat komunikační počítačové hry	• zavést, posilovat a procvičovat sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky; péče o zdraví • škola, třída, seznámení s budovou, orientace ve třídě, (najít své místo), poznat základní školní pomůcky • vztahy ve škole, spolužáci (rozlišení chlapec – dívka), učitelé • cvičení na rozlišování zvuků a porozumění jejich významu. • nácvik porozumění jednoduchým pokynům o stavu nebo jeho změně (změna činnosti, přesun po prostoru). • časová orientace (jednoduchý strukturovaný rozvrh, části dne, roční období,) • poznávání různých činností, předmětů a zvířat ve skutečnosti na modelech, (fotografiích, obrázcích) • přiřazování a třídění předmětů podle jednoduchého kritéria. • psychomotorické hry • rozvoj sluchového vnímání • artikulační a dechová cvičení • rytimizace • chápání významu slov při manipulaci s předměty nebo při konkrétní činnosti • porozumění obsahu jednoduché věty • poslech jednoduchých veršů a říkadel • poslech pohádek a vyprávění • nácvik výběru z dvou a více možností • cvičení pro rozvoj hmatového vnímání • motivace ke čtení, nácvik prohlížení knížek, otáčení stránek	
---	---	--

• umět využít získanou slovní zásobu a komunikační dovednosti v běžném životě • Komunikační výchova • znát své jméno a reagovat na oslovení jménem, • znát jména nejbližších osob a spolužáků umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty • umět využít získanou slovní zásobu a komunikační dovednosti v běžném životě. • rozlišovat, opakovat, napodobovat zvuky, slova • opakovat slova, příp. doplňovat krátké říkanky zvuky, pohyby • reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby • rozlišit pochvalu a pokárání • vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty jinou formou AAK sdělit svá přání a potřeby – • verbálním nebo nonverbálním způsobem • využívat komunikační počítačové hry • V případě verbální komunikace dosáhnout co nejsrozumitelnějšího mluveného projevu, rozšířit slovní zásobu, snažit se o zřetelnou výslovnost	• nácvik orientace ve zvětšeném šestibodu • seznámení s Pichtovým strojem • manipulační činnosti • používání kolíčkové písanky s kolíčky • vytváření asociací (slovo = osoba, věc, činnost), • porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků • orientace v čase – denní doby, činnosti v určitou denní dobu, roční období • základní časové vztahy – nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra • představy počtu, vytváření jednoduchých matematických představ (malý, málo, velký, více, nic...) • seznámit se s posloupností čísel, • rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů • uvolňovací cvičení ruky, prstů, • manipulační činnosti s předměty • nácvik sledování linie • nácvik techniky aktivního hmatání řazení předmětů nebo obrázků do řádků, sloupců apod. • řazení předmětů zleva doprava • práce se stavebnicemi • nácvik psaní grafických prvků • čáry oběma směry; vlnovky, razítkování, • obtahování, příp. nápodoba tvarů • nácvik vybarvování • prožívání pozitivních zážitků z využívání běžné nebo alternativní komunikace. veselé a	
--	---	--

	jednoduché říkanky spojené s pohybem, tancem, ukazováním. napodobování zvuků zvířat, dopravních prostředků apod. • oromotorika, cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel; dechová a fonační cvičení, • nácvik správného dýchání • sluchová cvičení, • systémy augmentativní a alternativní komunikace • počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace • kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku • nácvik reakce na oslovení • udržení pozornosti při přijímání informací • nácvik vyjádření souhlasu, negace. • tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií nácvik využívání prostředků AAK a dalších komunikačních pomůcek podle individuálních potřeb žáků. • procvičování jmen sourozenců, spolužáků, dalších blízkých osob. • nacvičování společenského chování (pozdravy, poděkování) při kontaktu • s rodiči, spolužáky, pedagogy • i s příchozími, či v méně známém prostředí. (obchod, dopravní prostředky,...) • stále opakující používání vlastního komunikačního systému možnosti a způsoby využití získaných dovedností v každodenních i méně častých situacích (simulace) návštěvy různých nových prostředí, (obchody, dopravní	
--	--	--

	prostředky) nácvičování využití jednoduchých počítačových komunikačních her • mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	
--	--	--

9.2. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

9.2.1. Vyučovací předmět: Smyslová výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Smyslová výchova pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Žáci si osvojují vhodné chování a jednání, učí se navzájem si v rámci možností pomáhat a spolupracovat. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Smyslová výchova systematicky procvičuje zrakové, sluchové, čichové, chuťové a hmatové vnímání, a prostorovou orientaci vždy v konkrétních situacích a pomáhá žákům, kteří mají některý ze smyslů oslabený, (například zrak), případně ho nemohou využívat vůbec, aby se naučili používat ostatní smysly alespoň jako částečnou náhradu.

Metody a formy práce:

Formy a metody práce vycházejí z didaktických zásad přiměřenosti, posloupnosti a názornosti. Jednotlivé formy a metody práce rozvíjejí krom smyslů i paměť, logické myšlení, a jsou voleny s ohledem na věk, možnosti a zdravotní dispozice žáků. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů. Při vyučovacím procesu učitel i žáci v maximální míře využívají všechny dostupné adekvátní učební pomůcky.

Výuka matematiky probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou. V geometrii jsou metody práce u dětí s těžkým zrakovým postižením přizpůsobeny jejich potřebám a možnostem, při výuce jsou využity především trojrozměrné pomůcky a speciální rýsovací souprava. Při výuce klademe důraz na manipulaci s předměty, hmatové rozpoznávání a praktické uplatnění. Některé úkoly v geometrii plní žáci s těžkým ZP pouze praktickým znázorněním.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Vzdělávací obsah Smyslové výchovy je členěn do okruhů

Rozvíjení sluchového vnímání

Rozvíjení hmatového vnímání

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Rozvíjení prostorové a směrové orientace

Rozvíjení zrakového vnímání

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku či jiným smyslovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. Zvláště u rozvíjení zrakového vnímání úzce spolupracujeme se zrakovou stimulací.

- utváření a upevňování základních hygienických a sebeobslužných návyků
- uspokojování životních potřeb
- orientaci ve třídě, škole a nejbližším okolí
- vytváření základních schopností manipulace s předměty
- poznávání a pojmenování základních barev
- rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle různých kritérií (barva, velikost, tvar..)
- imitaci a identifikaci různých zvuků z běžného života

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	
1. – 10.ročník		
žák by měl • rozlišit zvuky spojené s denním životem • poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí • reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání • nebát se nepříjemných zvuků • poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky • zvuky venku a v přírodě	Rozvíjení sluchového vnímání • nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, • poznávání a rozlišování zvuků, příp. podle směru, délky a intenzity, a nápodoba různých zvuků • cvičení sluchové paměti; • rozlišování a určování sluchově motorická cvičení • napodobování různých zvuků	

• orientovat se v pojmech všechno – nic, malý – velký • orientovat se v prostoru – na začátku, na konci • řadit předměty zleva doprava • třídit předměty podle velikosti, tvaru • uchopit předměty a manipulovat s nimi, • poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky • napodobit předvedené pohyby • rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu • rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu) • poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti • poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky • vybrat podle chuti a určitou základní potravinu, • vybrat předmět podle vůně nebo zápachu neochutnávat, co nepatří mezi potraviny	• cvičení rozlišování zvuků z reálných situací i nahrávek, poznávání hlasů blízkých osob. Rozvíjení hmatového vnímání • rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a z různých materiálů • pojmenovávání, rozlišování, ukazování, uchopování předmětů denní potřeby (nádobí, oblečení, základní školní potřeby). • rozlišování fyzikálních vlastností předmětů (teplý x studený aj.) Prostorová a směrová orientace, • umísťování předmětů podle vzoru, cvičení na porozumění a rozlišování nahoře x dole, vedle aj. • orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí, v prostoru (umět najít židli, umývadlo, okno, schody apod.) Rozvíjení čichového a chuťového vnímání • rozvoj čichové percepce; dýchání,	
--	---	--

• rozlišit poznat, třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty, • poznat známé předměty v různých vyobrazeních • řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle vzoru, (příp. pokynu), • vnímat prostor, rozlišovat nahoře – dole, vedle, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru •	• nácvik rozlišování vůní a pachů, dobrých a špatných chutí • rozlišování základních chutí rozlišování. co lze ochutnávat či jíst • nácvik rozlišování a vybírání potravin či jiných běžných předmětů, podle charakteristické vůně, zápachu nebo chuti; • rozlišování vůně kontra zápach, nelibé a nebezpečné pachy • Rozvíjení zrakového vnímání • nácvik vnímání prostoru oběma očima • cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů • rozlišování a vybírání obrázků nebo piktogramů činností podle denní doby apod. • procvičování skládání, řazení, třídění předmětů podle různých základních vlastností, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech.	
---	---	--

9.3. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

9.3.1. Vyučovací předmět: Hudebně - pohybová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

c) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu hudební výchova je podněcovat, rozvíjet a kultivovat přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou.

Obsah předmětu hudební výchova tvoří činnosti vokální a instrumentální (zpěv písní přiměřené náročnosti, vytváření správných pěveckých

návyků, doprovodná hra na Orffovy nástroje), činnosti hudebně - pohybové (taktování a pohyb na hudbu, základní taneční kroky vybraných tanců) a činnosti poslechové (rozlišování zvuků hudebních nástrojů, zvuků přírody, zpěvních hlasů, díla významných skladatelů).

Hudební výchova pomáhá k psychickému i fyzickému uvolnění, k získání elementárních hudebních a pohybových znalostí a dovedností.

Hudba je zde využita jako prostředek ke komunikaci a k rozvoji individuálních hudebních dovedností u žáků, působí jako terapeutický prostředek, který pomáhá odstraňovat napětí a únavu žáků a podílí se na zlepšení jejich psychického stavu, prohlubuje koncentraci, napomáhá rozvoji řeči, smyslových a motorických funkcí.

Metody a formy práce:

Výuka předmětu hudební výchova probíhá ve speciální učebně (hudebně), která je vybavena klavírem, kytarou, bicí soupravou, Orffovými nástroji, popř. jinými hudebními nástroji a přehrávačem zvukových médií. Výuka se realizuje v malých třídních kolektivech, hromadnou formou s individuálním přístupem k žákům. Součástí hudební výchovy jsou také návštěvy koncertů a divadelních představení.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

žák by měl:

- zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky
- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby
- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
- reagovat pohybem na hudbu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. – 10. ROČNÍK		
žák by měl: • vnímat, popř. pobrukovat jednoduché melodie a písně dle individuálních schopností • vnímat, rozlišovat, popř. napodobovat rozmanité zvuky aktivně užívat různé hudební nástroje Orffova instrumentáře dle svých schopností a dovedností, popř. umět některé nástroje rozlišit • soustředit se na poslech krátké písně nebo skladby. • umět jednoduše pohybem nebo gesty vyjádřit dojem, reagovat pohybem na hudbu	• zpěv lidových a umělých písní (kopírování melodie s využitím samohlásek či slabik, pobrukování) rytmizace říkadel (práce s obrázky, audiovizuální technikou. • jednoduché říkanky, rozpočítadla a popěvky • vnímání a rozlišování zvuků (zvuky z běžného života, zvuky hudebních nástrojů) poslech písní, krátkých skladeb různého charakteru pohybové hry s říkadly a popěvky, písně provázené pohybem pohyb dle rytmu a tempa (chůze, běh, poskoky aj.) • jednoduché lidové a umělé písně, • písně zaměřené k ročním dobám a svátkům (poslech, pobrukování,	

	rytmický doprovod podle možností) • jednoduchá vokalizace přiměřeného rozsahu • seznámení s nástroji z Orffova instrumentáře • hra na dřívka, bubínek (popř. prstové činely, tamburína) • doprovod písní na netradiční hudební nástroje (různé typy bubínků, dešťové hole) • hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání) • rytmická ozvěna • rozlišování zvuků (hudební nástroje, zvuky zvířat, zvuky přírody, zvuky kolem nás) • poznávání a rozlišování zvuků některých hudebních nástrojů (klavír, kytara, zobcová flétna, buben) • návštěvy koncertů a besídek (podle možností) • soustředěný poslech krátkých skladeb různého charakteru, říkadel a jednoduchých písní • poslech hudebních pohádek • dechová cvičení, správně držení těla při dýchání • pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, pohyb, klus v různém tempu)	
--	--	--

	• pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky • hudebně relaxační techniky • pohybová improvizace na hudbu, tanec, cvičení s hudebním doprovodem	
--	--	--

9.4. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví se realizuje v předmětu Kondiční tělesná výchova
Vzdělávací obor: Zdravotní tělesná výchova a Rehabilitační tělesná výchova

9.4.1. Vyučovací předmět: Kondiční tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Kondiční tělesná výchova je integrovaný předmět vytvořený spojením dvou oborů vzdělávací oblasti Člověk a zdraví – Zdravotní tělesné výchovy a Rehabilitační tělesné výchovy.

Oba obory jsou v osnovách ŠVP propojeny, přičemž vzdělávací obsah předmětu je u konkrétního žáka specifikován v IVP dle jeho pohybových a zdravotních možností.

Předmět Kondiční tělesná výchova je vyučován v 1. – 10. ročníku 6 hodin týdně.

Výuka probíhá v kmenové třídě, tělocvičně a dalších prostorách školy.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny.

Formy a metody práce

Při práci se žáky v hodinách kondiční tělesné výchovy využíváme různé metody práce – canisterapii, senzomotorickou masáž, míčkování, zařazujeme prvky psychomotorických cvičení, prvky cvičení dle Veroniky Sherborne, hudebně-pohybové hry.

Samozřejmou součástí v průběhu všech výukových situací je rozvíjení vnímání s využitím konceptu bazální stimulace, strukturovaného učení a polohování. K němu využíváme rozličných pomůcek – rehabilitační klín, míč, válec, relaxační vak s míčky, perličkový vak, polohovací válce, sedací klíny, rovná podložka. Při manipulaci se vždy snažíme o maximální samostatnost žáka, využití již zvládnutých pohybových dovedností a návyků, a to i za cenu větší časové náročnosti při provádění úkolu. U imobilních žáků uvolňujeme především svalové napětí jemnými doteky, podporujeme jeho snahu o zvedání hlavy a otáčení za smyslovými podněty. Nabídkou lákavých předmětů podněcujeme převalování z lehu na zádech na jeden i druhý bok, všestranně se snažíme o jeho lokomoci – kutálení, plazení. Nezapomínáme ani na dechová cvičení. U žáků s narušeným smyslovým vnímáním se zaměřujeme na rozvíjení prostorové orientace za využití kompenzačních smyslů.

Kompetence k učení

- Opakovaným slovním doprovodem (vždy ve stejném znění), případně fyzickou pomocí, podporujeme u žáků správné **osvojení pojmu a propojení s pohybem, který znázorňuje.**
- Používáme pojmy a symboly (předměty, zvuky, fotografie, piktogramy) k zahájení, v průběhu a při ukončení pohybové činnosti, čímž vedeme žáky k **porozumění pojmům, znakům, symbolům a piktogramům.**
- Osobním příkladem, fyzickým vedením, rozvojem smyslového vnímání, hrubé i jemné motoriky, zařazením hudebně-pohybových her podporujeme u žáků schopnost **nápodoby předvedených pohybů.**
- Seznamujeme žáky s rozličným cvičebním náčiním, učíme je **experimentaci a správnou manipulaci s nimi.**

Kompetence k řešení problémů

- Pravidelným opakováním, důsledným dodržováním denního režimu a používáním jednoduchých pojmů, jimiž opakovaně popisujeme určitou činnost, vedeme žáky k **nápodobě pohybů a činností.**
- Motorickým učením (s využitím sluchově-pohybových her, her s prvky psychomotoriky) učíme žáky **plnit jednoduché příkazy.**
- Pohybovými hrami (chůze za zvukovým signálem, honičky, psychomotorické hry) a rozvojem smyslového vnímání podporujeme u žáků **prostorovou orientaci v okolním prostředí.**
- Navozováním pocitu bezpečí pomocí různých relaxačních technik vedeme žáky k **odbourávání pocitu strachu a nejistoty.**
- Zařazujeme do výuky cvičení na balančních plochách, hopsání na rehabilitačním míči, houpání v dece, aj. Tím podporujeme u žáků vnímání rovnováhy a hranic vlastního těla, jež vedou k **navození pocitu bezpečí.**

Kompetence komunikativní

- S využitím sluchově-pohybových her, komunikačních her (s prvky psychomotoriky), navazujeme s žáky dialog a vedeme je k **reakci na své jméno a jednoduché pokyny.**

- Sledováním mimiky žáků při pohybových činnostech, procvičováním verbální i neverbální komunikace podporujeme žáky k **vyjádření pocitů libosti a nelibosti**.
- Zařazujeme situace vedoucí ke spontánní komunikaci a tím vedeme žáky ke snaze **dorozumět se s okolím pomocí verbálních i neverbálních komunikačních prostředků**.

Kompetence sociální a personální

- S využitím konceptu bazální stimulace, založeném na principu uvědomění si vlastní osoby prostřednictvím svého těla, zařazujeme hry a cvičení podporující u žáků **vnímání tělesného schématu**.
- Pomocí dechových cvičení, relaxace, houpavých pohybů vedeme žáky k vnímání vlastního těla a zároveň podporujeme **navazování kontaktu a dorozumívání se s okolím**.
- Pomocí interakčních her vedeme žáky ke **spolupráci se svými učiteli a spolužáky**.

Kompetence pracovní

- Navozováním modelových situací a osobním příkladem posilujeme u žáků **dodržování základních hygienických pravidel**.
- Rozvojem smyslového vnímání a nácvikem rozličných úchopů rozvíjíme u žáků **manipulaci s cvičebním náčiním**.
- Seznamováním žáků s náčiním různé velikosti, tvaru, povrchu a váhy vytváříme u žáků schopnost **rozlišovat předměty podle fyzikálních vlastností a podle toho je uchopit a manipulovat s nimi**.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy

Žák by měl:

- zvýšit koncentraci pozornosti, odreagovat napětí a překonávat únavu, uvolnit se fyzicky i psychicky
- rozvíjet aktivní hybnost a využívat pohybových schopností a dovedností
- odstraňovat mimovolné pohyby a stimulovat jednotlivé svalové skupiny
- vnímat prožitky z pohybové činnosti
- dodržovat zásady správného držení těla
- rozvíjet rozumové schopnosti prostřednictvím rozvoje pohybových schopností

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. - 10. ROČNÍK		
Žák by měl: Uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách. Zaujímat správné základní cvičební polohy.	– dechová cvičení – změny poloh – polohování s využitím rehabilitačního míče, válce, klínu, polohovacího vaku – nácvik vertikalizace, případně s využitím kompenzačních pomůcek – procvičování sezení na židli, samostatného stoje, správného držení těla – zásady správného držení těla – odstraňování mimovolných pohybů koncentrací pozornosti – ležení a otáčení na vhodné podložce polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy – nácvik základních cvičebních poloh (leh na zádech, leh na boku, sed na balonu, leh a klek přes balon, leh a sed rozkročmo na válci, klek přes válec, stoj, pohyb rukou do určité polohy) změny poloh – pohybový režim – dechová cvičení – pohybové hry s míčem (koulení, chytání, házení, kopání) – pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifiku postižení – uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu – relaxační cvičení a terapie	

Zvládat jednoduchá speciální cvičení.	– masáže zad a končetin pro lepší prokrvení těla cvičení koordinace pohybů – pohybové hry – lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami – chůze za zvukem – orientace v prostředí třídy, školy – prvky psychomotoriky nácvik jednotlivých cviků se slovní pomocí – vnímání pocitů při cvičení navozování příjemných pocitů (hlazení, houpání, bazén s míčky, změny poloh) – cvičení s říkankovým nebo hudebním doprovodem – masáže zad a končetin pro lepší prokrvení těla, míčkování, relaxační cvičení pohybové hry – rozvíjení hybnosti těla, polohování – uvolňovací cvičení (uvolňování končetin, otáčení na vhodné podložce) – nácvik vertikalizace (plazení, lezení, klek, vzpřimování, stoj) – rozvíjení jemné i hrubé motoriky – koordinace pohybů, manipulace s drobným náčiním – cvičení na rehabilitačním míči (sed, leh, klek přes balon, kutálení míčem přes tělo dítěte, cviky stimulující zvedání hlavy) – cvičení na rehabilitačním válci (leh, klek, sed rozkročmo) – změny poloh (leh, sed, klek)	
--	--	--

Reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti.		
Snažit se o samostatný pohyb.		

9.5. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se realizuje v předmětu Praktické a výtvarné činnosti

9.5.1. Vyučovací předmět: Praktické a výtvarné činnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Praktické a výtvarné činnosti je vyučován v 1. – 10. ročníku 3 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenové třídě a dalších prostorách školy, v rámci pracovních činností je využíván venkovní areál školy případně jeho blízké okolí.

Předmět Praktické a výtvarné činnosti je integrovaný předmět vytvořený spojením dvou vzdělávacích oborů: Výtvarné výchovy ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a Pracovní výchovy ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. V hodinách jsou tyto dva obory propojeny.

Úkolem Pracovní a výtvarné výchovy je rozvíjení jemné motoriky žáků, jejich tvořivých schopností a dovedností, dále pak zvýšení jejich samostatnosti. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Pozitivní vliv má také tvůrčí atmosféra, která přináší radostný prožitek. Pracovní činnosti se zaměřují na získání základních pracovních, motorických a hygienických dovedností a návyků. Současně dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny.

Formy a metody práce

Stejně jako ve všech ostatních výchovách i v této je základem využití metod bazální stimulace, strukturovaného učení a polohování žáků tak, aby měli možnost maximálního prožitku a mohli dát plně průchod svým emocím. Dále využíváme arteterapii, při které je důraz kladen na prožitek z výtvarného projevu a vlastní proces tvorby nikoli na výsledný výrobek. Výtvarné aktivity mají charakter experimentování s nejrůznějším materiálem a s výtvarnými nástroji, využíváme i netradiční techniky. Před každým výtvarným projevem zařazujeme masáž rukou, abychom uvolnili zvýšený svalový tonus. Činnosti také předchází krátká motivace formou říkanky, pohádky, rytmizace, práce s obrázky nebo předložením hotového výrobku.

Při realizaci a nácviku všech sebeobslužných činností postupujeme od nejjednoduššího ke složitějšímu. Návyky budujeme na osvojených dovednostech, činnosti plánujeme a realizujeme v souvislosti s uspokojováním individuálních potřeb s vazbou na elementární praktické životní situace. Při krmení a stolování dbáme na vhodnou polohu žáka. Jídlem podporujeme funkci sání, polykání, kousání a žvýkání v závislosti na fyziologickém problému žáka. Při nácviku svlékání a oblékání se snažíme navozovat aktivní motorický kontakt, tzn. aby se žák snažil natahovat ruce a nohy. Všechny činnosti důrazně komentujeme. Nejdříve nacvičujeme sundávání a zouvání jednoduchých částí oděvů, později zařazujeme opačný postup. Rozepínání suchých zipů, knoflíků a zdrhovadel nacvičují žáci jak na pomocných modelech, tak i na sobě samých. V oblasti rozvoje hygienických návyků se snažíme vyvolat aktivní spolupráci při mytí rukou a obličeje. Odbouráváme strach z tekoucí vody zařazováním her s vodou. Při nácviku čištění zubů držíme kartáček společně s žákem. Nácvik udržování osobní čistoty nacvičujeme pravidelným vysazováním na WC. Imobilní žáky učíme naznačit vykonání potřeby do plen. U všech činností dodržujeme jednotný přístup, úzce spolupracujeme s rodinou.

Kompetence k učení

- Používáním jednoduchých pojmů, znaků a symbolů vedeme žáky k samostatnosti a k pochopení jejich významu.
- Manipulací s různými předměty a nástroji, popřípadě osobní asistencí, vedeme žáky k manipulaci s pomůckami a nástroji a k rozvoji manuální zručnosti.
- Rozvojem hrubé a jemné motoriky, polohováním, fyzickým vedením podporujeme u žáků motorické plánování a schopnost nápodoby předvedených **pohybů a činností**.

Kompetence k řešení problémů

- Opakováním modelových situací vedeme žáky k plnění jednoduchých příkazů a samostatnému řešení problému.
- Ukázkou, názorem, fyzickým vedením dle individuálních možností žáků a ve spolupráci s rodinou rozvíjíme samostatnost při všech činnostech denní potřeby.
- Jednoduchým rozvržením pracovního prostoru a neustálým nacvičováním umožňujeme žákům osvojení orientace na

- pracovní ploše.
- Dodržováním strukturovaného režimu dne podporujeme u žáků časovou orientaci. Využíváme rituálu pro zahájení a ukončení činnosti, symboly, strukturované úkoly.
 - Navozováním příjemného pracovního prostředí a atmosféry ve třídě posilujeme pocit bezpečí žáků a jejich příjemný prožitek při všech činnostech.

Kompetence komunikativní

- V průběhu činnosti navozujeme situace, při kterých podporujeme komunikaci mezi žáky a dospělými, dáváme žákům prostor k vyjádření svých pocitů a nálad. Využíváme a podporujeme možnosti spontánní komunikace.
- K rozvoji komunikačních schopností žáků (reakce na jméno a jednoduché pokyny, vyjádření souhlasu – nesouhlasu) zařazujeme různé hry a navozujeme modelové situace

Kompetence sociální a personální

- Individualizovaným přístupem navozujeme příjemnou atmosféru, aby žáci cítili jistotu a bezpečí jako základ vytváření vztahu a spolupráce s učiteli a spolužáky.
- Při běžných denních činnostech vedeme žáky k navazování kontaktů se svým okolím.

Kompetence pracovní

- Fyzickou ukázkou, zrakovou podporou a pravidelným zařazováním do režimu dne upevňujeme u žáků základní hygienické návyky.
- Každodenním používáním a pojmenováváním předmětů denní potřeby vedeme žáky k jejich poznávání a používání.
- Senzomotorickým cvičením navozujeme nebo rozvíjíme u žáků různé úchopy, manipulaci s předměty a koordinaci oko-ruka.
Používáním různého materiálu, velikosti, váhy a struktury předmětů rozvíjíme taktilně-kinestetické vnímání.
- Využitím jednoduchých stavebnic a konstruktivních materiálů vedeme žáky k rozvoji motoriky.
- Nápodobou, strukturou, fyzickým vedením a zrakovou podporou utváříme u žáků dovednosti základních výtvarných technik.
- Při seznamování žáků s pokojovými a užitkovými rostlinami využíváme jednoduchých náčiní a tím učíme žáky s nimi zacházet a rozlišovat některé základní rostliny.

Vzdělávací obsah
Očekávané výstupy

Vzdělávací obsah předmětu Praktické a výtvarné činnosti je rozdělen na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti
- Výtvarné činnosti

Žák by měl:

- vytvořit si základní hygienické a sebeobslužné návyky
- rozvíjet motoriku a vytvořit si základní manuální zručnost a pracovní dovednosti
- vnímat radostné prožitky z pracovních a výtvarných činností
- používat a zacházet s pomůckami a drobným nářadím
- poznat a porozumět jednoduchým pracovním činnostem a postupů
- dodržovat hygienické a bezpečnostní pravidla při práci
- rozvíjet individuální schopnosti při vlastní tvorbě
- rozvíjet vnímání (hmatové, vizuální) a rozlišovat druhy povrchů a základních barev a jejich používání ve výtvarném procesu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. - 10. ROČNÍK		
Žák by měl: Zvládat základní hygienické návyky.	SEBEOBSLUHA – uvědomování si vlastního těla pomocí: vody – sprchování, ručníku- tření částí těla	

	- hry s vodou – teplá, studená, tekoucí.. - puštění a zastavení vody - úchop hraček ve vodě, naplnění nádoby, přelévání - seznamování s předměty denní potřeby – ručník, mýdlo, hřeben, kartáček.. - reakce na jednoduché pokyny: dej, na, pití.. - spolupráce při osobní hygieně - nácvik – mytí a utírání rukou a obličeje - používání kapesníku - používání nočníku, WC - vnímání přijímání potravy a vylučování - nácvik sedu na WC - správné sezení s opěrou a bez spláchnutí toalety - nácvik jemné motoriky ke středové čáře a přes ní - úchop – přendávání	
--	---	--

Umět používat příbor.	– nácvik správného úchopu lžíce – dávání lžíce do úst – samostatné používání lžíce – udržování pořádku v osobních věcech	
Udržovat pořádek ve svých věcech a okolí.	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM – poznávání vlastností materiálu a jeho užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.);	
Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.	jednoduché pracovní postupy a techniky – pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek – práce s pískem – vybírání kamínků z písku, upravování pískové plochy rukama, lopatkou, hráběmi, prkýnkem, malování do písku – práce s papírem –	

	mačkání jemného materiálu na kuličky, hry s papírovými kuličkami (házení a ukládání do různých nádob), lepení papíru na vymezenou plochu, navlékání natrhaného papíru na špejli – práce s textilními materiály – navíjení vlny, provázku, navlékání korálů na šňůrku – práce s přírodními materiály – sbírání kaštanů, žaludů, jejich třídění, ukládání – práce s kostkami a stavebnicemi – skládání kostek na sebe, vedle sebe, ukládání kostek do krabic, manipulace s dřevěnou stavebnicí, s dřevěným šestibodem aj. – práce s různými plastickými materiály – mačkání, uštipování, válení, tvarování kuliček	
--	--	--

Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	různých velikostí v dlaních, vykrajování "cukroví" z placky rozválené válečkem – modelování – tvoření válečků z modelovací hmoty, trhání modelovací hmoty na malé kousky a rovnání na plochu – kostky, stavebnice – manipulace se stavebnicí, – seznámení s lidovými zvyky, tradicemi – barvy – hra s prstovými barvami (roztírání dlaní, otisk ruky, prstu) – seznámení s technikou vypichované kresby – seznámení s reliéfními obrázky – šití jehlou s tupým hrotem – práce s přírodními materiály – práce podle jednoduchých pokynů – činnosti podle zručnosti žáků a dostupnosti zdrojů	
--	---	--

Pracovat podle slovního návodu, udržovat pracovní místo v čistotě. Zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami.	– úklid pracovní plochy a pomůcek PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ – montáž a demontáž, manipulace s jednoduchými předměty – práce s různými druhy stavebnic – skládání kostek, šroubování, navlékání kroužků na stojan – konstruktivní hry PĚSTITELSKÉ PRÁCE – orientace v čase – ukázky, básničky, říkadla, hry – pozorování změn v přírodě – vycházky, nahrávky, ochutnávky – seznámení s přírodními jevy – teplo, chladno, zima, slunce, déšť, vítr, sníh, mráz – používání vhodného oblečení podle počasí – pláštěnku, čepici, rukavice – vnímání zvuků – vítr, déšť, ptáci, hmyz.... – vnímání vůní – byliny, květiny, koření, změny	
---	---	--

Používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky. Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě.	– nácvik vylévání a nalévání vody z konve – seznámení se zahradnickým nářadím – další činnosti podle úrovně pohybových a rozumových schopností žáka – správné držení těla – osobní hygiena – dodržovat bezpečnostní pravidla – správná manipulace se zahradnickým náčiním PRÁCE V DOMÁCNOSTI – nácvik správného úchopu předmětu pro prováděné práce – úklid hraček, pomůcek – utírání stolu, lavice, tabule – manipulace, umývání, utírání a sklizení nádobí – nácvik zametání a mytí podlahy – nácvik utírání prachu – nácvik praní drobného prádla – prostírání stolu dle pokynu	
---	---	--

Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti. Zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu. Používat na elementární úrovni prostředky a postupy.	– zlepšování koordinace pohybu a manipulace s kompenzačními pomůckami – základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru – seznámení se základními výtvarnými nástroji a manipulace s nimi – používání vlastního těla a pohybu – netradiční výtvarné postupy a techniky (vypichovaná kresba aj.) – malba prstovými barvami – nácvik práce s papírem (mačkání, trhání) – modelování využívání různých nástrojů k výtvarné činnosti – poznávání základních barev, povrchů a tvarů – kreslení nebo práce s materiálem v ohraničeném prostoru – práce na lince (lepení papíru a jiných materiálů na linku)	
---	--	--

Vnímat základní vztahy mezi barvami, druhy povrchů (kontrasty) a tvary. Vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity. Uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech.	navlékání na dřevěnou tyčku (špejli) – překládání papíru – prostorová tvorba a modelování (trhání hmoty, válení, krájení, tvarování placek, aj.) – kresby různými nástroji, malba na různorodý materiál – reliéfní kresba (reliéfní obrázky a tvary, plastické obrázky) - kreslení do písku - vyjádření vlastních vjemů, představ a pocitů vybranými prostředky a postupy – využívání základních naučených dovedností – volný výtvarný projev	
---	--	--

10. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

10.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení a klasifikace žáků základní školy speciální pro zrakově postižené se řídí příslušnými ustanoveními vyhlášek MŠMT č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky v platném znění.

Chybí-li žák více než polovinu vyučovacích hodin za pololetí školního roku, není v řádném termínu klasifikován a pedagogická rada stanoví náhradní termín klasifikace. Platí-li v daném pololetí zvláštní pravidla při nařízení mimořádného opatření podle zvláštního

zákona nebo z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona a žák se ze závažných důvodů nemůže účastnit prezenční výuky, zároveň je mu však poskytována studijní podpora na dálku a vyučující má dostatečné podklady, lze žáka hodnotit a klasifikovat i při vyšším počtu zameškaných hodin.

V případě přechodu třídy (školy) do režimu distanční výuky, se žákovi, pokud se této formy výuky řádně účastní, nezapočítává absence.

S hodnocením žáků jsou zákonní zástupci seznamováni v žákovských knížkách nebo notýscích, kam vyučující průběžně zapisují známky popř. jiná hodnocení. Na konci každého čtvrtletí seznámí třídní učitel prokazatelně rodiče s hodnocením prospěchu jejich dětí za uplynulé čtvrtletí (zápis do ŽK či notýsku). K osobnímu jednání vyzve vyučující zákonné zástupce, pokud se v posledním čtvrtletí žákův prospěch v jím vyučovaném předmětu výrazně zhoršil.

A Hodnocení žáků základní školy speciální v době zvláštních pravidel při omezení osobní přítomnosti žáků ve škole

Způsob hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám rodiny pro toto vzdělávání a rozdílným individuálním možnostem žáka pro tento typ vzdělávání. Při hodnocení učitel úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka. Poskytuje jim průběžně zpětnou vazbu na předem dohodnutých pravidelných konzultacích. K motivaci žáků volí učitel především formativní zpětnou vazbu, oceňuje dílčí pokroky. Podkladem pro hodnocení mohou být vypracované pracovní listy v listinné nebo elektronické podobě, foto, audio nebo video záznamy činností žáka zaslané učiteli zákonným zástupcem prostřednictvím dohodnuté komunikační platformy (při dodržení pravidel na ochranu osobních údajů).

B Hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v ZŠ speciální se hodnotí slovně (§51, odst. 4, zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění – Školský zákon). **Slovní hodnocení zachycuje individuální změny v prospěchu žáka. Hodnocení vyjadřuje posouzení žáka v jeho vlastním vývoji ve vztahu k minulosti i s naznačením dalších možností vývoje a překonání případných nedostatků. Slovní hodnocení prospěchu žáka neobsahuje hodnocení jeho chování nebo popis jeho morálně volných vlastností.**

Učitel hodnotí žáka průběžně během celého školního roku slovně formou pochvaly, povzbuzení a pozitivní motivace. Na konci každého pololetí vypracovává třídní učitel (i z podkladů případných dalších vyučujících) slovní hodnocení, které zapisuje na vysvědčení. Předmětem hodnocení prospěchu jsou výsledky, kterých žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s očekávanými výstupy.

C Hodnocení chování

Chování žáků základní školy speciální je na vysvědčení hodnoceno slovně.

Na hodnocení prospěchu a chování žáků mají vliv jeho:

- druh zdravotního a stupeň mentálního postižení
- celkový dlouhodobý i aktuální zdravotní a psychický stav
- sociokulturní prostředí rodiny
- individuální a věkové zvláštnosti
- specifické poruchy učení a chování
- zájem, aktivita, píle
- individuální dispozice žáka (podporovat v čem je úspěšný a nezatěžovat v oblastech, k jejichž zvládnutí nemá dispozice)

Způsob pro získávání podkladů pro hodnocení

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků zejména:

- diagnostickým pozorováním žáka
- sledováním aktivit žáka
- průběžným hodnocením činností a zadaných úkolů
- průběžným hodnocením různých druhů projevů (ústní, grafické, praktické, pohybové)
- konzultacemi s ostatními učiteli, podle potřeby i s lékařem, psychologem, pracovníkem SPC
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Kritéria hodnocení

Žák

- zvládá sebeobsluhu a orientuje se v prostoru podle svých možností
- využívá zrakových funkcí přiměřeně ke zrakové vadě
- používá učební materiály a pomůcky
- dodržuje návykové stereotypy učení
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- snaží se o koncentraci na učení, soustředí se na pracovní výkon a je schopen přiměřeně dlouho vytrvat při jeho plnění
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- má zájem o získávání nových poznatků
- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně ke svým schopnostem

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- chápe jednoduché, běžně užívané texty a obrazové materiály
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití, využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení u daného předmětu místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

Celkové hodnocení žáka:

a) prospěl(a) s vyznamenáním

Žák plní všechna kritéria hodnocení a dosahuje vysokou úroveň naplnění očekávaných výstupů ve všech povinných předmětech.

b) neprospěl(a)

Žák přes veškerá podpůrná opatření zohledňující jeho speciální vzdělávací potřeby, neplní přiměřeně k danému ročníku kritéria hodnocení a očekávané výstupy.

c) prospěl(a)

Všichni ostatní žáci, kteří nejsou hodnoceni podle a), b)

d) nehodnocen(a)

Není-li možné žáka hodnotit na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu v některém z povinných předmětů.

10.2. Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy §12, odst.2 zákona č. 561/2004 S. v platném znění – Školský zákon).

Oblasti autoevaluace

Vlastní hodnocení školy sleduje tyto oblasti: podmínky ke vzdělávání, průběh vzdělávání, podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání, výsledky vzdělávání žáků, řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Cíle autoevaluace

Cílem vlastního hodnocení školy je provést analýzu a následně hodnocení stávajícího stavu a úrovně všech sledovaných oblastí výchovy a vzdělávání žáků s postižením zraku. Dále stanovit opatření a úkoly pro následující období a tím se pokusit o zkvalitnění péče a vytvoření takového výchovně vzdělávacího prostředí, které umožní žákům postiženým více vadami v maximální možné míře dospět v samostatné a soběstačné osobnosti. Pokud možno dosáhnout také možnosti dalšího vzdělávání nebo pracovního zaškolení a uplatnění např. v chráněných dílnách.

Kritéria a nástroje autoevaluace, časové rozvržení evaluačních činností

AUTOEVALUACE ŠKOLY			
Oblasti autoevaluace	kritéria autoevaluace	nástroje autoevaluace	časové rozvržení autoevaluačních činností
Podmínky ke vzdělávání	prostorové podmínky, optimální vybavenost školy pomůckami a mobiliářem,	pozorování, rozhovory se zaměstnanci, rodiči a žáky, analýza ekonomické dokumentace	průběžně (pedagogové a ekonom)
Průběh vzdělávání	soulad realizovaného vzdělávacího programu se školním vzdělávacím programem, šíře nabídky předmětů speciální péče	hospitace, analýza školního vzdělávacího programu a pedagogické dokumentace školy	průběžně, (pedagogové, zást. ředitele)
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a	spokojenost rodičů se vzdělávacím programem školy, kvalita vyučovacího a školního klimatu, komunikace a interakce všech tvůrců klimatu (žáci – učitelé –	rozhovory s tvůrci klimatu, analýza individuálních vzdělávacích programů,	konec škol. roku, průběžně (rodiče + psycholog, školská

dalších osob na vzdělávání	vedoucí pracovníci – rodiče - zástupci odborné veřejnosti – zřizovatel), naplněnost individuálních vzdělávacích potřeb konkrétních žáků	především důvodů jejich přiznání	rada, ředitel, učitelé, zást. ředitele)
Výsledky vzdělávání žáků	zvládnutí mobility žáků a sociálních dovedností	analýza dokumentace (školní matrika, pedagog. dokumentace žáků)	průběžně (ved. vychovatelka, zást. ředitele)
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	aktuální potřebnost odborných učitelů, kvalifikovanost učitelů, jejich další vzdělávání a výsledky jejich práce	jednání školské rady, rozhovory, hospitace, analýza osobních spisů učitelů	průběžně (školská rada, ředitel, zást. ředitele)
Úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	zlepšení podmínek vzdělávání, výše mimorozpočtových zdrojů	zhodnocení učiteli zpracovaných podmínek ke vzdělávání, analýza ekonomické dokumentace (rozpočet příspěvkové organizace, mimorozpočtové zdroje)	průběžně (ředitel, ekonom)